Ankaranın
Kavaklıdere şarabı
İstanbul merkez bayileri:
ERMİS BAKKALİYESİ
Beyoğlu Sahne sokak
ANKARA PAZARI
Taksim meydanı

AKŞAM

AÇIK MEKTUP

Bir müddet istirahat ve seyehat etmek arzusunda bulunduğumdan Taksimde KRİSTAL Gazinosundaki seanslarıma nihayet verdim. Bu hususu tevecciihkâr dinleyicilerime hürmetlerimle bildiririm.

SAFİYE

Sene 22 — No. 7693 — Fiati her yerde 5 kuruş | CUMARTESİ 23 Mart 1940 | Sahibi: Necmeddin Sadak — Neşriyat müdürü: Şevket Rado — Akşam matbaası

Reynaud'nun programı

Muharebe etmek ve yenmek. Her nereden gelirse gelsin ihaneti ezmek için Fransız enerjisini toplamak

Meclis 156 ya karşı 268 reyle hükûmete itimad etti

Paris 22 — Nazırlar Meclisi bu sabah B. Lebrun'ün riyasetinde toplanmış ve hükûmet beyannamesini tasvib etmiştir. Beyanname öğleden sonra Mebusan Meclisinde B. Reynaud ve Âyan Meclisinde de B. Chautemps tarafından okunmuştur. Beyannamede hülâsaten şöyle denilmektedir:

«Fransa topyekûn harbe girmiş bulunuyor. Düşman, kudretli ve azimkâr, galebe çalmak için beşeriyetin bütün faaliyetlerini teksif etmiştir. Sovyet ihanetinin yardımiyle mücadeleyi bütün sahalara götürmekte ve bütün darbelerini biribirine uydurarak tahripkâr bir deha ile vurmaktadır.

Galebe her şeyi kurtaracaktır, mağlûbiyet her şeyi kaybettirecektir. Bugün parlâmentonun önüne gelen hükûmetin tek bir hikmeti vücudu vardır ki o da şudur: Muharebe etmek ve yenmek ve her nereden gelirse gelsin ihaneti ezmek için Fransız enerjisini tahrik eylemek; toplamak ve sevk eylemek. Sizin itimadınız sayesinde vazifemizi yapacağız. Eğer başka bir müzahire ihtiyaç varsa vatanın ve ipmaratorluğun muazzam kaynaklarına dayanmak, müttefiklerimizin yılmaz gözlerine bakmak, milletimizin kahramanlığına, ordularımızın kuvvetine, askerlerimizin tehalükûne ve şeflerinin kıymetine güvenmek ve nihayet Fransanın ebedî dehasını hatırlamak kâfidir.»

B. Molotof bugün Berline gelecek

Yanında askerî ve siyasî müşavirler var; Berlinde iki gün kalacak

Londra 23 — Romadan bildirildiğine göre Sovyet İcra komiserleri heyeti reisi ve Hariciye komiseri B. Molotof, bugün Berline gelecektir. Refakatinde askerî ve siyasî müşavirler de vardır. B. Molotof Berlinde iki gün kalacaktır.

Suriye - Türkiye hudud itilâfı yenilendi

Suriye Fransız fevkalâde komiseri itilâfı imzalamak için Ankaraya gelecek

Paris 23 — Müddeti hitam bulan Türkiye - Suriye hudud itilâfını yenilemeği müzakere için Ankaraya gitmiş olan Fransanın Halep komiseri Filip David, Toros ekspresile Ankaradan hareket etmiştir. Bu hususta altı protokol tanzim edilmiştir. Fransanın Suriye ve Lübnan fevkalâde komiseri bu protokolleri imzalamak için yakında Ankaraya gidecektir.

Paris 22 (A.A.) — Paul Reynaud, istizahlara verdiği cevabın ikinci kısmında, daha başka milletlerin, Fransız - İngiliz blokuna iştirakleri temennisinde bulunmuş ve «Bu iştirak, bizim lâtin tesanüdümüzü asla bozmaz» dedikten sonra sözüne şöyle devam etmiştir:

(Devamı 8 nci sahifeda)

Alman - Sovyet - Italyan anlaşması haberi mevsimsiz addediliyor

B. Molotofun Berlini ziyaret edeceğinden ısrarla bahsediliyor

Brenner mülâkatında Hitler, Mussolini ve kont Ciano

Zürih 22 — Berlinden gelen haberlere göre Alman mahafili Sovyet Başvekili ve Hariciye Komiseri Molotofun Berlini ziyaret edeceği haberini ne tekzip, ne de teyid ediyor. Diğer taraftan kont Cianonun Berline, hattâ Moskovaya, Ribbentropun Moskovaya gideceği hakkında haberler dolaşmaktadır. Selâhiyettar mahafil Almanya - Sovyetler - İtalya arasında anlaşma haberini mevsimsiz addetmektedir. Düne kadar Sovyetler İtalyanlara, İtalyanlar Sovyetlere hücum ediyorlardı. Hücumlar durmakla beraber anlaşma için daha çok çalışmak lâzımdır.

Londra 22 (A.A.) — B. Molotofun paskalya zarfında Berline gideceği hakkında Stokholmden gelen haber dün akşam Avrupada tefsir mevzuu teşkil etmekte idi. Brüksek radyosunun dün aşkamki neşriyatına göre, Berlin siyasî mahfilleri Brenner mülâkatını az zaman sonra büyük ehemmiyeti haiz yeni bir siyasî tezahürün takip edeceği mütaleasındadırlar.

Berlin, Moskova ve Romanın üç taraflı bir ittifak akdedecekleri hakkındaki şayialar, bir nazi şahsiyetinin beyanatı üzerine zail olmuştur. Bu şahsiyet Belçika ajansının muhabirine böyle bir faraziyenin mevsimsiz olduğunu bildirmiştir.

HANGİ VERGİLERE ZAM YAPILACAĞI ANLAŞILDI

Bazı müesseseler de yeniden vergi mükellefiyetine ithal ediliyor

Hizmet erbabının kazanç vergisi ile sınaî müesseseler muamele vergisi nisbetlerinde değişiklik yapılmıyacak. Bankalar ve sigortalar muamele vergisi ile tütün ve içkiler müdafaa vergisi zam yapılacak vergiler arasındadır

Ankara 22 (Telefonla) — Meclisin bugünkü içtimaında Maliye Vekili kürsüye gelerek, gelen evrak arasında bulunan vergi lâyihalarının biran evvel müzakeresini temin için muhtelit bir encümende tetkikini istemiştir.

Müstakil grup reisi İstanbul mebusu B. Ali Rana Tarhan, bu gibi vergi kanunlarının muhtelit bir encümende tetkikinin muvafık olamıyacağını ileri sürmüş ve mevzuubahs lâyihaların alâkadar encümenlerce ayrı ayrı tetkik edilmelerini istemiştir. Meclis, müstakil grup reisinin bu mütalâasına iştirak ederek muhtelit encümen teşkili hakkındaki teklifi kabul etmemiştir.

Kazanç vergisi

Dün meclise verilen ve riyasetçe iktısad, gümrük ve inhisarlar, adliye, maliye ve bütçe encümenlerine havale edilen vergi lâyihalarının birincisi kazanç vergisi kanununda tadilât yapılmasına dairdir. Bu lâyiha ile ticarî ve sınaî tesebbüslerden vesair işlerden alınmakta olan kazanç vergisinin nisbetleri artırılmakta ve şimdiye kadar mükellefiyet haricinde kalan bazı müesseseler de vergi mükellefiyetine ithal edilmektedir. Bu suretle yapılan zamlardan takriben 3,881,000 lira varidat temin edileceği hesap olunmaktadır.

Ticarî ve sınaî müesseseler kazanç vergisinin 939 yılı 8 aylık tahakkukatı 10,969,285 liraya ve tahsilâtı da

(Devamı 8 inci sahifede)

B. Welles raporunu vapurda hazırlıyor

Cebelüttarıkta gazetecilere cevap vermedi

Paris 23 — Amerika Hariciye müsteşarı B. Sumner Welles'i Amerikaya götürmekte olan Kont dö Savua vapuru Cebelüttarık'a gelince gazeteciler vapura girerek B. Sumner Welles'ten beyanat almak istemişler ve kendisine bazı sualler sormuşlardır. Amerika Hariciye nazırı gazetecilere cevap vermekten imtina etmiştir.

Gazeteciler vapur süvarisi ile konuşmuşlar, süvari B. Welles'in bütün gün, Avrupada devlet adamları ile yaptığı temaslara dair rapor dikte etmekte olduğunu söylemiştir.

B. Numan Menemencioğlu İzmirde

İzmir 22 (Telefonla) — Hariciye Vekâleti umumî kâtibi B. Numan Menemencioğlu bugün hususî surette Ankaradan şehrimize gelmiştir. B. Numan Menemencioğlu bir hafta kadar burada kalacaktr.

Dikkatler:

Halkımızın uyanıklığı

Comédie Française'in ilk temsili 29 martta verilecek. Dün ayın 22 siydi. Localar yirmi, koltuklar beş lira olduğu halde — kahir ekseriyeti Türk olan — bilet alıcıların hıncahınç kalabalığını nizama sokmak üzere kapıda polis tedbirleri almak icap ediyordu. Unutmamalı ki, İstanbul halkının pek çok güzideleri son yıllar içinde Ankaraya nakletmiştir. Ve şayet biletler ucuz olsa, başta üniversiteliler ve diğer genç münevverler, büsbütün tahacüm edeceklerdi. Halkımızın bu şeraitteki sanatseverliği tebrike lâyıktır. Bu, ayni zamanda, misafirlerimiz aleyhine haksız neşriyatta bulunanlara kadirşinas ahalimizin fi'lî bir cevabıdır.

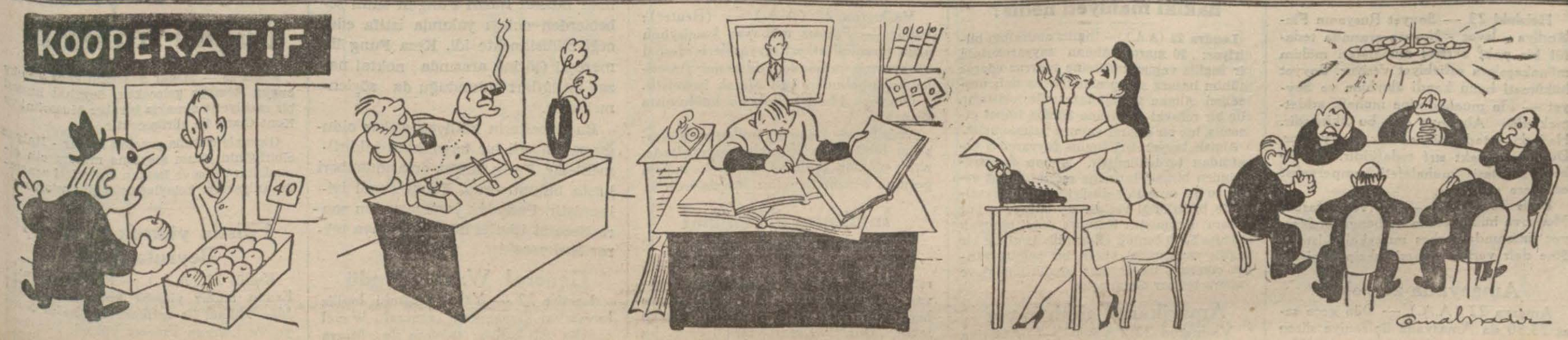

— Allah allah!... Yemişçide 30, burada 40 kuruş!... Bu ne farkı?...

— Müdür farkı bayım...

... Muhasebeci farkı...

... Daktilo farkı...

... İdare heyeti farkı!...

Dün Geceki ve Bu Sabahki Haberler

Son dakika

Von Ribbentrop Belgrada gelecek mi?

Belgrad mahafilinin haberi olmamakla beraber bu ziyaret müsteb'ad görülmüyor

Belgrad 23 — Alman Hariciye Nazırı von Ribbentropun yakında Belgradı ziyaret edeceği şayiaları hakkında Yugoslav mahafilinin haberi yoktur. Fakat Almanyanın Balkanlarda sarfetmekte olduğu siyasi faaliyet itibarile böyle bir ziyaretin icrası Yugoslav mahafilinde müstebad görülmüyor.

Dev tayyareler yapılıyor

10,000 kilometre katedebilecek ve 28 ton bomba taşıyacak tayyareler yapılıyor

Vaşington 23 — Douglas tayyare fabrikalarında, 70 ton ağırlığında muazzam bir tayyare yapılmaktadır. Tayyare dört motörlüdür, 28 ton bomba alacak, hiç bir yerde durmaksızın 10,000 kilometre mesafe katedecektir. Saatte sürati 400 kilometre olacak ve 10 tayfası bulunacaktır. Bu tayyare hiç bir yerde durmaksızın Avrupadan Amerikaya ve Amerikadan Avrupaya gidip gelecektir.

Rumen kralının hitabesi

Romanya, hududunu şiddetle müdafaa edecek

Bükreş 23 — Romanya kralı Karol, veliahd prens Mişelin riyasetinde bulunan âyan heyetini kabul ederken, bir hitabe irad etmiş ve Romanyanın siyasi hedef ve gayesi «Memleketin masuniyet, emniyet ve tamamiyeti» olduğunu kaydettikten ve haricî siyasette hükûmete gösterdiği yardımdan dolayı, âyan meclisine teşekkür ettikten sonra Balkan antantı devletleri arasında tesanüdün daha ziyade sıkılaşmasından ve Rumen İktisad Nazırına Sofyada gösterilen hüsnükabulden dolayı memnuniyetini beyan etmiş ve demiştir ki:

— Romanya herkesle ve komşularile iyi münasebetler idame etmek azmindedir. Romanyanın hariçte gözü yoktur, hududunu şiddetle müdafaa edecektir.

Rador ajansı ültimatom notayı tekzip ediyor

Bükreş 23 — Almanyanın fazla petrol istemek için Romanyaya ültimatom mahiyetinde bir nota verdiğine dair olan şayialar Rador ajansı tarafından resmen tekzip edilmektedir.

İngiliz Kabinesi

Londra mahafili tadilât için henüz zamanın gelmediğini söylüyor

Londra 22 (A.A.) — Reuter'in parlâmento muhabiri yazıyor: Avam kamarası, dün akşam, 22 nisanda toplanmak üzere paskalye tatiline başlamıştır. Muharip kuvvetlerin büyük bir kısmının âtıl vaziyette kalışı memleketin her tarafında olduğu gibi parlâmento mahfillerinde de fena bir tesir yapmış ve Sovyet — Fin muahedesinin akdi, mebuslara, harp bahsinde hükûmetin takip ettiği siyaseti tenkid vesilesi vermişti. Bu tenkitler, İngiliz kabinesinde tadilât yapılacağı hakkında mutad tahminlere yol açmıştı.

Fakat, parlâmento bakımından, salı günü hükûmet için iyi bir gün olmuştur. Chamberlain'in şiddetli nutku Sylt adasına yapılan hava taarruzu ve Harbiye Nazırı Stanleyin Hava Nazırı Kingsley Woodun ve Bahriye Nazırı Churchill'in enerjik hitabeleri, salı günündenberi tenkitleri azaltmağa başlamıştır.

Kabinede tadilât yapılması ihtimallerine gelince, bu meselelerin paskalye tatilleri zarfında bir karara raptolunması pek mümkündür. Başvekilin bu işte kararını çoktan vermiş olması ve bu kararını gizli tutmakta bulunması da muhtemeldir. Fakat, herhalde, kabinede derhal tadilât yapılacağını gösteren bir emare yoktur.

İyi haber alan Londra mahfillerinin fikrine göre, kabinede bazı değişiklikler yapılacaktır. Fakat, bunun, daha zamanı gelmemiştir.

Hükûmetin siyasetini tenkide mütemayil olanların ekseriyeti, yeni mahdut azalı harp kabinesinde millî müdafaa koordinasyon nezaretinin B. Winston Churchill'e tevdiini görmekle tatmin edilmiş olacaklardır.

Sovyetlerin tedafüî pakta itirazı

Helsinkide hararetli münakaşalar oluyor

Helsinki 23 — Sovyet Rusyanın Finlândiya - İsveç - Norveç arasında tedafüî bir pakt akdine muhalefeti mühim münakaşalara sebebiyet veriyor. Sovyet hükûmeti bunu kendi aleyhine ve Sovyet — Fin muahedesine muhalif addetmektedir. Almanya da bu fikirdedir. Halbuki ortada böyle bir şey yoktur. Düşünülen pakt sırf tedafüîdir. Helsinkin gazetesi muhalefeti emperyalist emellere atfediyor.

Paris 22 (A.A.) — Norveç sefareti, Moskova hükûmetinin herhangi bir Norveç limanında serbes mıntakalar istediğine dair verilen haberi tekzip etmiştir.

Amasyada zelzele

Amasya 22 (A.A.) — Dün gece saat 23,30 da Amasyada üç saniye süren şiddetli bir yer sarsıntısı olmuştur. Hasar yoktur.

Bir Alman tebliğini tekzip

Alman tayyarelerinin vapur kafilesine taarruzunun hakikî mahiyeti nedir?

Londra 22 (A.A.) — İngiliz amiralliği bildiriyor: 20 martta Alman tayyarelerinin bir İngiliz vapur kafilesine taarruz ederek mühim hasara sebep olduklarına dair neşredilen Alman tebliği tamamile asılsızdır. Hiç bir refakat vapuruna bomba isabet etmemiş, hiç bir ticaret vapuru batmamıştır.

Alman tayyareleri İngiliz tayyareleri tarafından tardedilmiştir. Alman tayyarelerinden birkaç tanesine mermi isabet etmiş ve bir tanesi de düşürülmüştür. Evvelce de bildirildiği veçhile üç bitaraf vapur hasara uğramıştır. Kafileye dahil olmıyan silâhsız 5,500 tonluk «Barnhill» isminde bir İngiliz vapurunda, atılan bir bomba yangın çıkarmış ise de ateş söndürülmüş ve vapura bir şey olmamıştır.

Amerikanın silâh satışı

Vaşington 22 (A.A.) — Amerika 939 da yabancı memleketlere 938 dekinin 9 misli silâh ve mühimmat satmıştır.

Pasif müdafaa teşkilâtı

Başvekil, Amiral Moureu'yü kabul etti

Ankara 22 (A.A.) — Başvekil doktor Refik Saydam bugün Başvekâlet dairesinde pasif müdafaa teşkilâtını tetkik etmek üzere şehrimize gelmiş bulunan amiral Moureu'yü kabul ederek kendisile bir saat kadar görüşmüştür. Amiral Moureu bu akşam İzmire gitmiştir. Orada bir hafta kadar kalarak tetkikatta bulunacaktır.

Amiral İzmirden sonra İstanbula geçecek ve bu şehrin de pasif müdafaa teşkilâtını tetkik ettikten sonra tekrar Ankaraya dönecektir.

Başvekil İran elçisini kabul etti

Ankara 22 (A.A.) — Başvekil doktor Refik Saydam bugün öğleden evvel Başvekâlet dairesinde İran büyük elçisi Kâzımf'yi kabul buyurmuşlardır.

Nafia Vekili İzmirde

Vekil vilâyetin sulama işlerini tedkik edecek

İzmir 22 (Telefonla) — Nafia Veli general Ali Fuad Cebesoy, yanında su işleri umum müdürü B. Salâhaddin olduğu halde bugün Ankaradan şehrimize gelmiştir. Vekil Basmahane istasyonunda Vali, Belediye Reisi ve daha birçok zevat tarafından karşılandı. General Ali Fuad Cebesoy küçük Menderes, Bakırçay, M. Kemalpaşa ve Karacabey havalisinde sulama işlerini tetkik etmek üzere beş gün burada kalacaktır.

Heyelân

Bursanın bir köyünde bazı evler dereye sürüklendi

Bursa 22 (A.A.) — İnegölün Sırnaz köyü civarında bir tepe suların tesirile dereye doğru kaymış ve bu civarda bulunan bazı evleri de sürüklemiştir. Ayrıca Bedri köyünde de bir heyelân olmuş kayan toprak İnegöle gelen içme suyunun künklerini kısmen tahrip etmiştir.

Hükûmet icap eden tedbirleri almıştır. Nüfusca zayiat yoktur.

Yeni demiryolu

Ankara 22 (Telefonla) — Arifiye - Bolu üzerinden İsmetpaşa arasında inşası mukarrer demiryolu hattının etüdlerine başlanmıştır. Bu hat şimal hattının mebdei olacağına göre Samsun - Sivas hattını Amasya civarında Alevi istasyonunda katedecek ondan sonra Kilkit vadisini takib ederek Tercan civarında Erzurum hattına mülâki olacaktır.

Ankara P. T. T. levazım müdürü

Ankara 22 (Telefonla) — Posta telgraf ve telefon levazım müdürü B. Sakin ile Seyhan müdürü B. Kenanın becayişleri yapılmıştır.

Tatlıcının ölümü

Dün iki genç geç vakte kadar isticvap edildi

Veznecilerdeki tatlıcı Şamlı Abdülkadirin ölümü etrafındaki esrar perdesi henüz kaldırılmamıştır. Emniyet müdürlüğü ikinci şubesi cinayet masası memurları dün de bir çok kimselerin malûmatlarına müracaat etmişlerse de müsbet bir netice alınamamıştır. Dün cinayet yerinde yeniden tedkikat yapılmaya lüzum görülmüş, ve bazı cihetler tesbit edilmiştir.

Müddeiumumi muavini B. Fethi gece Beyazıd merkezinde zabıta ile müştereken tahkikata devam etmiş ve üzerlerinde şüphe ile durulan iki genç gece geç vakte kadar isticvab edilmiştir. Zabıta, bu iki genç hakkında icab eden delâili toplamakla meşguldür. Katillerin bu delâil karşısında suçlarını bugün itiraf etmeleri beklenmektedir.

Kurşun geçmez benzin depolu tayyare

Vaşington 22 (A.A.) — (Reuter): İngiliz — Fransız mübayaa komisyonu uzun mesafeli askerî tayyarelerin derhal satılmasına müsaade edilmesini Amerika hükûmetinden katî olarak istemiştir.

Nevyork Herald Tribune bu hususta diyor ki:

«İngiliz — Fransız mübayaa komisyonu fabrikalara yaptıkları siparişlerde, zırhlı plâklar, kırılmaz camlar ve kurşun geçmez benzin depoları istemişlerdir.»

İngiltereye hububat lisanssız giremiyecek

Londra 22 (A.A.) — Ticaret Nezareti, dün bir emirname neşrederek, hayvan yiyecekleri de dahil olmak üzere her türlü hububatın lisanssız ithalini menetmiştir. 19 mart tarihli olan bu emirname 28 martta meriyet mevkiine girecektir.

Feci bir otomobil kazası

Iki erkek, üç kadın yaralandı

Dün gece saat ikide Küçükpazarda bir otomobil faciası olmuştur.

Küçükpazardan Balata gitmekte olan 1708 numaralı taksi o civarda Yasefin hurdacı dükkânına geldiği bir sırada direksiyonuna ârız olan sakatlık yüzünden bütün süratile dükkâna çarpmış, bu sırada otomobil içinde bulunan Balatta bakkal Dimitri, Yako isimlerinde iki erkek, Kristina, Yuvanna ve Zülâ isimlerinde üç kadın çok ağır surette yaralanmışlardır.

Şoför vakayı müteakip kaçmak istemişse de polis tarafından yakalanmış, yaralı erkek ve kadınlar ümidsiz bir halde Haseki ve Cerrahpaşa hastanelerine kaldırılmışlardır.

Bugün, polis ve belediye seyrüsefer heyeti kaza mahallinde bir keşif yapacaktır. Yaralı kadınların sıhhî vaziyetleri tehlikededir.

Almanyanın petrol yolu

Sunday Times: "Sovyet Rusya harbe girerse bu yolu kesebileceğiz,, diyor

Sunday Times gazetesinin Scratator namı müstearı ile yazı yazan diplomasi muharriri son makalesinde diyor ki:

«Avrupanın şimali şimdi bize kapanmıştır. Lâkin cenupta şimalî Avrupa kadar iyi yahut daha iyi ümidler vardır. Bugünkü harbin şimdiye kadar en üstadane darbesi İngilterenin Türkiye ile ittifak akdetmiş olmasıdır. Türkiye 1914 senesinde İngilterenin müttefiki olsaydı Umumî harp hiç olmazsa iki sene kısalmış olur ve o zamandanberi bütün Avrupanın tarihi iyiliğe dönmüş olurdu.

Şimdi Türkiye ile ittifakımız yeni harbin sevkulceyş cihetinden dönüm noktası olsa gerektir. Harbin neticesi garp cephesinde elde edilemiyeceği ve Baltık denizinin harp sonuna kadar bize kapalı kalacağı anlaşılmaktadır.

Almanyaya karşı en mühlik darbe petrol tedarik ettiği yolu kesmek olacaktır. Sovyet Rusya harbe girecek olursa üzerine hücum ederek bu darbeyi indirmeğe muvaffak olacağız.

İndirmeğe muvaffak olacağız. Bakû petrollerine hava hücumları yapabilecek hava üsleri eksik değildir. Diğer bir yol da lüzumu halinde Suriye, Filistin, Musul ve şimalî Iraktan Bakû petrollerine akınlar olacaktır. Gerek İngilterenin ve gerek Fransanın Yakın Şarkta büyük kuvvetleri vardır. Bu kuvvetler iyi düşünülerek kullanıldığı takdirde geçen Umumî harpte general Maude ve Allenbinin zaferleri kadar şimdiki harpte katî neticeler verebilirler.

Finlândiyada harp etmek üzere teklif ettiğimiz heyeti seferiyeden bir netice çıkmadı. Fakat bu teklif bize başka bir hücum istikametini gösteren bir işaret olabilir. Nihaî zafer için hücum etmek zaruridir.

İsveç ve Norveç 90 vapur kaybetti

Norveç Hariciye Nazırı Almanyaya bir protesto gönderdi

Londra 22 (A.A.) — Algier ismindeki motörlü Danimarka vapuru, Atlantikte bir Alman tahtelbahiri tarafından torpillenmiş ve birkaç dakika içinde dalgalar arasında kaybolmuştur.

Vapurun mürettebatından üç kişi ile bir kadın ölmüştür.

Londra 23 — Norveç Hariciye Nazırı Berline yeni bir protesto göndererek Norveç ticaret gemilerinin batırılmasından dolayı şikâyette bulunmuştur.

Son haftaya kadar Norveç'in 110 bin ton tutarında 50 vapur ve 350 tayfa kaybettiği anlaşılmıştır.

Diğer taraftan İsveç matbuatı da İsveç'in şimdiye kadar 76.000 ton tutarında 40 vapur, 299 tayfa kaybettiğini yazmaktadır.

Yalnız son iki gün içinde de 4 felemenk vapuru batmıştır. İki kişi bogulmuştur.

Batan Danimarka vapurları

Londra 22 (A.A.) — Kiking ve Bothol isimlerindeki Danimarka vapurunda bulunanlardan sağ kalanlar 20 saat denizde kaldıktan sonra kurtarılmışlardır. Bunlar, bu vapurların birkaç saniyede battığını ve mürettebattan birçoğunun infilâklar esnasında öldüğünü beyan etmişlerdir.

Diğer cihetten söylendiğine göre geçen salı günü İskoçya sahilleri açığında batan Minsk ismindeki Danimarka vapuru bir Alman tahtelbahiri tarafından torpillenmiştir. Minsk, birkaç saniyede batmıştır. Mürettebattan 9 kişi 36 saat suda kaldıktan sonra kurtarılmıştır. Yedi kişi kaybolmuştur.

Fung ile Göring arasında ihtilâf yokmuş

Alman İktisad Nazırının istifa edeceği de doğru değilmiş

Berlin 22 (A.A.) — D. N. B. ajansı bildiriyor: Amsterdamda çıkan Telgraf gazetesinin Havas ajansı tarafından neşredilen bir haberinde Alman İktisad Nazırı Fungun sıhhî sebeblerden dolayı yakında istifa edeceği bildirilmekte idi. Keza Fung ile mareşal Göring arasında noktai nazar ihtilâfları bulunduğu da söylenmektedir.

Bu haberlerin külliyen asılsız olduğu salâhiyetli bir kaynaktan bildirilmektedir. Fung, Şubat ortasındanberi hasta bulunuyordu. Fakat şimdi iyileşmiştir. Paskalya yortularından sonra Nezaret işlerile meşgul olmaya tekrar başlıyacaktır.

General Wavel, döndü

Londra 22 — Yakın Şarktaki İngiliz kuvvetleri kumandanı general Wavel cenubu Afrikadan tayyare ile Mısıra dönmüştür. General, Kapta mühim mülâkatlarda bulunmuştur.

Bir İngiliz tahtelbahiri

Bir Alman vapurunu batırdı, mürettebat kurtarıldı

Londra 22 — Bir İngiliz tahtelbahiri Danimarka sahilleri açıklarında Madderheim adında 5000 tonluk bir Alman vapurunu batırmıştır. Mürettebat kurtarılmıştır.

Macar Başvekili bugün Romada

Roma 23 — Macar Başvekili kont Teleky bugün Romaya gelecektir. Seyahat hususi bir mahiyette olmakla beraber Mussolini ve Kont Ciano ile görüşecektir.

Giornale d'İtalia gazetesi Macar - İtalyan ittifakının kimse aleyhine müteveccih olmadığını Tuna ve Balkan devletleri arasında anlaşmayı kolaylaştıracağını yazıyor.

Filistin yüksek komiseri Beyruta gitti

Kudüs 22 (A.A.) — Filistin ve Şarkî Erdün İngiliz yüksek komiseri Harold Mac Mihael ile refikası, bir hafta Suriye ve Lübnan Fransız yüksek komiseri B. Puaux'nun misafiri olmak üzere bu sabah Beyruta hareket etmişlerdir.

AKŞAMDAN AKŞAMA

Ahali parklara niçin gitmiyor?

Vakıt gazetesinde, muharrir arkadaşımız Hikmet Münir, mevcut parklara pek az kimsenin gittiğini yazıyor. Gülhaneyi, Sultanahmedi, Fatihi, ilh. tetkik etmiş ve bu intibağı almış.

«Beyoğlu semtinde açılmış yeni bir parka, bir kaç ecnebi, arabalar içinde kendi çocuklarını getiriyor.» diye ziyaretçilerin mahdudluğunu gösteriyor.

Ve:

«Yeni açılanlara acaba kimler gidecek?» diyerek sözünü bitiriyor. Bu mevzu vaktile bizi de alâkadar etmişti. Bir kaç ay evvel «Dikkatler» sütununa buna yakın birşey yazmıştık:

— Talimhane meydanı o derece yeşilliksizdir ki, şayet o civarda duhuliyeli iyi bir halk bahçesi yapılsa, kâr getireceğini insan umardı. Halbuki bedava olmasına rağmen, parka — Avrupa şehirlerinde olduğu gibi — sabah gezintisi için kimse gelmiyor! - demiştik.

Acaba Türk halkı, bol hava ve ziyadan, sudan, ağaçtan, çayırdan, — bir kelimeyle: — tabiattan mı hoşlanmıyor da bu parklara rağbet etmiyor?

Zannetmem. Esasen bu iddianın aksini ispat edecek deliller de var: Her yangın yeri ortasındaki manzaralı bir arsaya «Yazlık bahçe» açılmış. Fakat öyle intizamsız bir şekilde ki, civarda bulunan bütün apartımanları, gece gündüz oparlör yaygaralarile rahatsız eder. Evlerinde bunalan aileler, kuru köftelerini, patlıcan dolmalarını, bira şişelerini sepetlere koyarak, buralarda seyrana giderler. Mal sahibine ya sadece «masa parası» verirler; yahutta kahveyi ondan içerler.

Demek ki, böyle bir açık hava ihtiyacını tatmin meyli halkımızda mevcut.

Diğer taraftan, çayır gibi, su başı gibi, ağaç altı gibi yerlere hasır, halı sererek, iskemle atarak, kuzu çevirmek, karpuzu suya salmak, testiyi yanıbaşına koymak, gurub yahut mehtap seyretmek âdeti de ötedenberi İstanbullunun ve umumiyetle Türkiyelinin zevkleri arasındadır.

Gerçi bunlar bir bakıma ibtidaî ve sakil şeylermiş intibaını veriyor. Fakat biraz çeki düzenle hale yola sokulmaları kabildir. Hem, hakkaniyetle düşünülürse, Garplının parkta promönad'a çıkışile, Türkün ağaç altında, su başında, çayırda keyif çatışı arasında alafranga musiki ile alaturka saz kadar fark var: Biri, plâtonik bir haya alış; öbüründe mide zevki de hâkim.

Acaba belediyemiz, yeni parkları, bahçeleri yaparken — bunların da rağbetsiz kalmamalarını temin için — ahalinin bütün itiyatlarını gözönünde bulundurup tesisata girişemez mi? Böylelikle, her tarafa yayılan müz'iç yaz bahçeleri de muayyen mıntakalara teksif edilir, akşamüstü evinin civarında gürültü istemiyenlerin başları dinç olurdu.

Yazın Florya'ya gidiniz. Burada yalnız zengin ve orta sınıf düşünülmüştür. Helvalarından, dolmalarından ayrılamıyan fakir halk, vagon altlarında, duvar diplerinde seril sefil kalıyor. Böylelerinin ihtiyacını karşılıyacak tesisatı, başarmak en demokrat bir belediyeciliğe el atmak olacaktır.

— Efendim, kâğıtlarile, molozlarile ortalığı girletirler.

— Adam koydurur, temizletirsin.

— Gene kirletirler.

— Bektaşinin: «Biz bu dünyaya çamaşır mı yıkamağa geldik?» fıkrasına benziyor. Gene temizlersin, a efendim, belediye değil misin? Öteyi beriyi bozarlarsa, kırarlarsa da tamir edersin... Böylelikle, halk kendine, kendi zevkine edilen hizmeti idrâk eder, onun da seviyesi yükselir. Kirletmemeğe, bozmamağa, yıkmamağa başlar. Neticede, İstanbul şehrinde âdet ve ananelerimize uygun bir park tipi zuhur eder.

(Vâ-Nû)

ŞEHİR HABERLERİ

Vilâyet ve Belediye bütçesi

Yeni bütçe 11,355,000 lira olarak tesbit edildi

940 senesi vilâyet ve Belediye bütçesi 11,355,000 lira olarak tesbit edilmiştir. Bu bütçe, geçen seneki bütçeden 668,000 lira noksandır. Mezbaha varidatının ve gümrük rüsumunun Belediyeye aid hissesi bir milyon liraya yakın bir varidat noksanı meydana getirdiği halde 939 mali senesinde şimdiye kadar 10 milyon liralık tahsilât temin edildiğinden bu tahsilâta göre bütçeyi 668 bin lira noksanile tanzim etmek mümkün olmuştur. Belediye muhasebesi mali sene sonuna kadar tahsilât mikdarının on iki milyon liraya çıkacağını temin ediyor.

Kırkçeşme suyu hakkında rapor

Geçen hafta Kırkçeşme suyu hakkında Belediye sular müdürlüğünde tedkikat yaparak sular müdürü B. Ziyadan izahat alan İstanbul mebusları, bu tedkiklerin neticesi etrafında hükûmete ve Parti grupuna bir rapor vereceklerdir. Hükûmet. vakıf suları meselesini esasından halledecek bir kanun lâyihası hazırlıyacak, bu rapor, lâyihaya esas teşkil edecektir.

Sebiller

Üç sınıfa ayrılarak tamir edilecekler

İstanbulda tamir ve muhafazası kararlaştırılan eski tarihi binalar ve eserler arasında sebiller de mühim bir mevki tutuyorlar. B. Prost bu sebillerin tamir ve muhafazası için bir proje hazırlamıştır. Sebiller, müzeler idaresinin de mütalâası alınarak, tarihi ve mimari kıymetleri bakımından üç sınıfa ayrılacak. Evvelâ birinci derecede kıymeti haiz olanlar, sonra da ikinci ve üçüncü derecede bulunanlar tamir edilecektir. Bu sebillerin etrafında bulunan bütün binalar kaldırılarak bunların etrafı açılacaktır. Bundan başka yeni imar plânına göre yol üstüne tesadüf eden sebiller de bugünkü vaziyetlerine halel gelmeksizin münasib surette geri alınacaklardır.

Otomobil lâstik tacirleri pazartesi günü tekrar toplanacaklar

Otomobil lâstik tacirlerinin teşkilâtlandırma müdürü B. Hakkı Nezihinin yanında toplandıklarını yazmıştık. Evvelki gün yapılan bu toplantıda bazı kararlar alınmışsa da tacirler, melhuz otomobil lâstiği buhranını şimdiden ve daha esaslı önlemek için yeni bazı tedbirler alınmasını ileri sürmüşlerdir. Bu maksadla pazartesi günü yeniden toplanılacaktır.

Bir keman virtüozu geliyor

Avrupa ve Balkanlarda vermekte olduğu konserlerle büyük bir alâka ve muvaffakıyet kazanan meşhur keman virtüozu A. Végh yakında şehrimize gelerek Saray Sinemasında bir konser verecektir.

Bu konsere İstanbul Konservatuar orkestrasının şef Seyfeddin Asal idaresinde iştirak edeceği haber alınmıştır.

KÜÇÜK HABERLER:

★ Vali muavini B. Hüdai Karataban, dün refakatinde Beşiktaş kaymakamı B. Rıza olduğu halde inşa edilen yeni kaymakamlık binasını ve bu binanın yanında tamir edilen yeni kırtasiye deposu binasının tamirini teftiş etmiştir. Yerinde stadyom yapılacak İstabliâmire binası yıkıldıktan sonra Maliye Vekâleti yeni kırtasiye deposu buraya nakledilecektir.

★ Belediye zabıtası talimatnamesinin seyrüsefere tealluk eden kısmı dün muhtelit encümen tarafından ikmal edilmiştir. Umumi meclis, nisan toplantısında ilk önce seyrüsefer talimatnamesini müzakere edecektir.

★ Dün Romanya ve Çekoslovakyaya külliyetli mikdarda portakal satılmıştır.

★ Şoför Ahmedin idaresindeki taksi ile şoför Hasanın kullandığı otomobil Voyvoda caddesinde biribirlerile çarpışmışlar, her ikisi de hasara uğramıştır.

★ Kızıltoprakta oturan altmış yaşlarında bayan Zeynep, kömür çarpmasile zehirlenmiş, zabıta tarafından tedavi için Nümune hastanesine kaldırılmıştır.

★ Kasımpaşada oturan bayan Esma ile kızı Sıdıka yemek pişirmek meselesinden kavga etmişler, Sıdıka eline geçirdiği bir sahanla anasının başını yarmıştır. Polis Sıdıkayı yakalamış, anasını da tedavi altına aldırmıştır.

★ Beyoğlu Ağahamamında oturan yetmiş yaşlarında Dürkin isminde bir ermeni kadını İstiklâl caddesinde karşıdan karşıya geçerken şoför Mustafanın idaresindeki otomobilin sadmesine maruz kalmış, yaralandığından tedavi için Beyoğlu hastanesine yatırılmıştır. Şoför yakalanarak hakkında kanuni takibata başlanmıştır.

★ Hürriyeti Ebediye tepesinde Hüseyin adında bir gençle Odet adında bir kızın çanta ve fotoğraf makinelerini zorla ellerniden almaktan maznun İsmail, Mehmed, Mahmud, İlyas, İsmail Ateş ve Ali adlarında 6 kişinin muhakemeleri dün ikinci ağır ceza mahkemesinde bitirilmiştir. Muhakeme neticesinde hadisede zorla almak iddiası sabit görülemediğinden fotoğraf makinesini çalmaktan maznun Süleyman oğlu İsmailin on beş gün hapsine, diğer maznunların beraetlerine karar verilmiştir.

★ Sterlin fiati 521 kuruş iken son zamanlarda düşüklük temayülleri kaydedilmiştir. Alınan kararlara göre İngiliz lirasına muvakkat kur olarak 481 kuruş tesbit edilmiştir. Bu fiat muvakkettir ve yalnız yüzde sekseni tediye edilecektir. Mütebaki yüzde yirmi de sterlin fiatlerinde muhtemel temevvüclere karşılık olarak tutulacaktır.

★ Şehremini Halkevinden: 23/3/940 cumartesi günü saat 20,30 da evimizde Dr. İbrahim Zati tarafından alkolizm hakkında bir konferans verilecektir. Herkes gelebilir.

Yeni Emniyet müdür muavini işe başladı

B. Salâhaddin

Şehrimiz emniyet müdür muavin vekili B. Danişin asil memuriyeti bulunan Çankaya kaymakamlığına avdeti üzerine müdür muavinliğine tayin edilen İzmir emniyet müdürü B. Salâhaddin şehrimize gelerek vazifesine başlamıştır. B. Salâhaddin, emniyet müdürü B. Muzafferin refakatinde vilâyete gelerek vali ve vali muavinlerini ziyaret etmiştir.

Gelen ve ihraç edilen eşya

İngiliz bandıralı Palermo vapurile kırtasiye ve kitap, makine ve aksamı, bakkaliye, tıbbî eşya ve ecza, lâstik eşya, çay, yün, kâğıd eşya, yün mensucat, madeni yağ, boya ve vernik, kalay, elektrik malzemesi, tutkal, demir ve cam eşya, katran, kroozat; Felemenk bandıralı Mars vapurile de otomobil gelmiştir.

Diğer taraftan İtalyan bandıralı Kapo Arso ve Assiriya vapurlarile zeytin, yaprak tütün, fasulye; Felemenk bandıralı Mars vapurile ayçiçeği tohumu, kuru keçi derisi, halı; Yugoslav bandıralı Lovçen vapurile iç fındık, tuzlu balık; İngiliz bandıralı Eredpool vapurile tiftik, kuşyemi, keten, kendir, paçavra, deri ihraç edilmiştir.

Denizyollarındaki suiistimal

Dün, iki memur daha tevkif edildi

Devlet Denizyolları idaresinde yapıldığı iddia edilen yolsuzluk tahkikatına müddeiumumiliğin el koyduğunu ve Salâhaddin ve İsmet adlarında iki memurun tevkif edildiklerini dün yazmıştık. Adliye bu hususiaki tahkikatını genişletmiş ve suiistimal ile daha bazı kimselerin alâkadar bulundukları meydana çıkmıştır.

Dün de Denizyolları kontrol dairesinde memur Ahmed ve İsmail Hakkı adlarında iki kişi bu suiistimal suçile alâkadar olmaktan maznunen adliyeye verilmişlerdir. Bunlar, yolcu biletleri ve manifesto defterleri üzerinde tahrifat yapmak suretile suiistimal işine iştirakten suçludurlar. Dördüncü sorgu hâkimliği tarafından yapılan isticvab neticesinde Ahmed ve İsmail Hakkının da tevkiflerine karar verilmiştir.

Bu suretle Denizyolları suiistimali işinden maznunen dört kişi mevkuf bulunmaktadır.

Komedi Fransez artistleri cuma günü geliyorlar

Şehrimizde temsiller verecek olan Komedi Fransız artistlerinin 29 mart cuma günü buraya muvasalat edeceği haber alınmıştır.

Kalay satışı

Yüksek fiat istiyen perakendeciler hakkında takibat yapılacak

Son günlerde şehrimize külliyetli mikdarda kalay gelmesine rağmen fiatlerde icab eden düşüklük görülmemektedir. Tutulan hesaplara göre son günlerde kalayın şehrimizdeki maliyet fiati 285 ilâ 325 kuruş arasındadır. Kanuni kâr nisbeti kilo başına azami 15 kuruş olduğuna göre perakende kalay fiatlerinin 340 - 360 kuruş arasında olması icab etmektedir. Halbuki, perakende kalay satanların, ekseriya, fatura vermeden daha yüksek fiatlerle mal sattıkları görülmüştür. Bunlar hakkında, millî iktisadı koruma kanunu hükümleri dahilinde takibat yapılacaktır.

Eniştesini öldüren Mardiros mahkemeye verildi

Kumkapı civarında Mardiros ile eniştesi Haçik sarhoş olarak kavga etmişler, Haçik kama ile Mardirosu yaralamış, Mardiros da can acısile bıçağını çekerek Haçiği öldürmüştür.

Yarası iyileşen Mardiros dün adliyeye teslim edilmiş ve sorgu hâkimi tarafından isticvabı yapılıp tevkif edilerek Türk ceza kanununun 448 inci maddesine göre muhakemesi yapılmak üzere ikinci ağır ceza mahkemesine verilmiştir.

Yemek pişiren mahallebici dükkânları

Lokantacılar, şehrimizdeki mahallebici dükkânlarından çoğunun çorba, tavuk vesaire pişirip sattıklarını ileri sürerek bunların birer lokanta haline geldiklerini ve bu yüzden lokantacıların zarara uğradığını ileri sürmüşlerdir. Belediye de mahallebici dükkânlarında yemek pişirecek tertibatın noksan bulunması itibarile bu şikâyeti esas itibarile muvafık görmüştür. Mahallebi ve tatlıdan başka yemek pişirip satacak olan mahallebici dükkânlarında bu gibi yemekler için tertibat ve tesisat bulunması temin edilecektir.

Sarkıntılık yapan genç mahkûm oldu

Köprünün Kadıköy iskelesinde Ümmügülsüm adında bir kıza sarkıntılık yapmaktan maznun Muzaffer adında bir genç dün Sultanahmed üçüncü sulh ceza mahkemesinde muhakeme edilmiştir. Maznunun suçu sabit olduğundan bir ay hapsine karar verilmiştir. Diğer taraftan Muzaffer de, Ümmügülsüm kendisine hakaret ve şemsiye ile tehdid ettiğini ileri sürerek mukabil dava açmıştır. Bu dava neticesinde de Ümmügülsümün üç gün hapsine karar verilmiş fakat Ümmügülsümün harekete Muzaffer tahrik ettiğinden üç gün hapis cezası iskat edilmiştir.

Iktisadi meseleler

Muhtekirlerin buldukları çareler

Bu sene kış uzadığı için yeniden odun ve kömür alanlar çoktur. Son günlerde apartımanların önünde kömür boşaltan kamyonlara, odun taşıyan arabalara tesadüf edilmektedir. Odun ve kömür depoları da mütemadiyen fiatlere zam yapmaktadırlar. Fakat bu zammın şekli değişmiştir. Her halde depo sahipleri, durup dururken fiatleri arttırmanın ne kadar tehlikeli olduğunu bildiği için, başka bir usul bulmuşlardır. Meselâ! Bir odun deposunda, bir çeki odun, 400 kuruşa diye ilân edilmektedir. (Bir hafta evvel aynı depoda fiat 350 kuruştu.) Depodaki fiat listesinde görülen 400 kuruş üzerinden mal almak mümkün değildir. Depo sahibi diyor ki:

«Vakıa bir çeki odun 400 kuruştan amma depoda teslim edilmek şartile... Şayed evinize teslim edilirse 450 kuruş...» Halbuki bir araba üç çeki odun alır. Depodan eve kadar, bir araba 150 kuruşa mı gider?

Depo sahibi bu suale «Evet» diye cevap vermek mecburiyetinde kalıyor. Halbuki depolardan odun alındığı zaman, ayrıca araba parası verilmezdi. Demek oluyor ki depo sahipleri odun ve kömüre zam yapmak için, nakliye masrafını daha ziyade arttırmışlardır. Tabii arabasız odun almak mümkün olmadığı için, depo sahibinin tayin ettiği fiati kabul etmek icab ediyor.

Bu hadise bize gösteriyor ki, bir malın fiatini doğrudan doğruya arttırmağa cesaret edemiyenler, o malla alâkadar vasıtaların fiatlerini arttırmaktadırlar. Meşhur bir hikâyedir. Bir köylü öküzünü pahalıya satmak için, öküzle beraber köpeği de satmağı şart olarak ileri sürmüş. Köylü, pahalı mal satmaktan korktuğu için bu şekli bulmuş, fakat müşteri öküzle beraber, köpeği de alıp götürdüğü zaman, köylü bir işaretle köpeği yarı yoldan geri çevirmiş. Köpek yine köylüye kalmıştır. Bu hadise, son günlerde Fransada ihtikâra karşı tedbirler alındığı sıralarda olmuştur.

Bu hadiseyi anlatan arkadaşım, bizde de, ihtikâra karşı tedbirler ittihaz edilirken, bu tarzda kurnazca hareket edenler var mıdır? diye soruyordu. Odun fiatlerine, araba masrafı vasıtasile arttıran depo sahipleri de bu suale, canlı bir cevap teşkil edebilir.

İhtikâr hareketlerini takib ederken, bu gibi kurnazlıklara da dikkat etmeliyiz.

Hüseyin Avni

Yeni çocuk bahçeleri

Nişantaşında 15 inci ve 52 inci ilkmekteplerin yanındaki arsalarda birer Çocuk bahçesi yapılması kararlaştırılmış ve bu maksatla 15 inci mektep önündeki arsa tamamen 52 nci mektep yanındaki arsanın da bir kısmı istimlâk edilmişti. Şimdi mütebaki kısmının da istimlâkine başlanacak ve yeni Çocuk bahçesinin hemen tanzimine geçilecektir.

Bundan başka Lâlelide Zühtüpaşa arsası ile arkasındaki boş arsaya da bir Çocuk bahçesi yapılması münasib görülmüştür. Bu suretle Lâleli ve civarının Çocuk bahçesi ihtiyacı, kısmen olsun, telâfi edilecektir.

İthalât şirketlerinin birlik haline ifrağı hazırlığı

İthalât şirketlerinin birer zümrevi birlik haline iblâğı için hazırlanan nizamname Vekiller heyetine verilmiştir. Çıkarılan diğer bir kararnamede de birlik teşkilini tedvir ve mürakabe hakkı İktisad ve Ticaret Vekâletlerine verilmektedir.

Tan gazetesi davaları hakkındaki karar salı günü verilecek

Tan gazetesinin muhtelif nüshalarında Afrodit davası etrafında yazılan Sabiha Zekeriya imzalı yazılarla mahkeme kararı üzerine tesir ve müddeiumumiye hakaret mahiyetinde neşriyat yapıldığı iddiasile Tan gazetesi neşriyat müdürü B. Halil Lûtfi ve muharrir bayan Sabiha Zekeriya aleyhlerine müddeiumumilik tarafından açılan ve mahkeme tarafından tevhid edilen üç davanın kararları dün asliye altıncı ceza mahkemesinde verilecekti. Akşam üzeri muhakemeye bakıldı, mahkeme, evrakın tedkikatını henüz ikmal edemediğinden kararın tefhimi ayın yirmi altıncı salı gününe bırakıldı.

Bay Amcaya göre!..

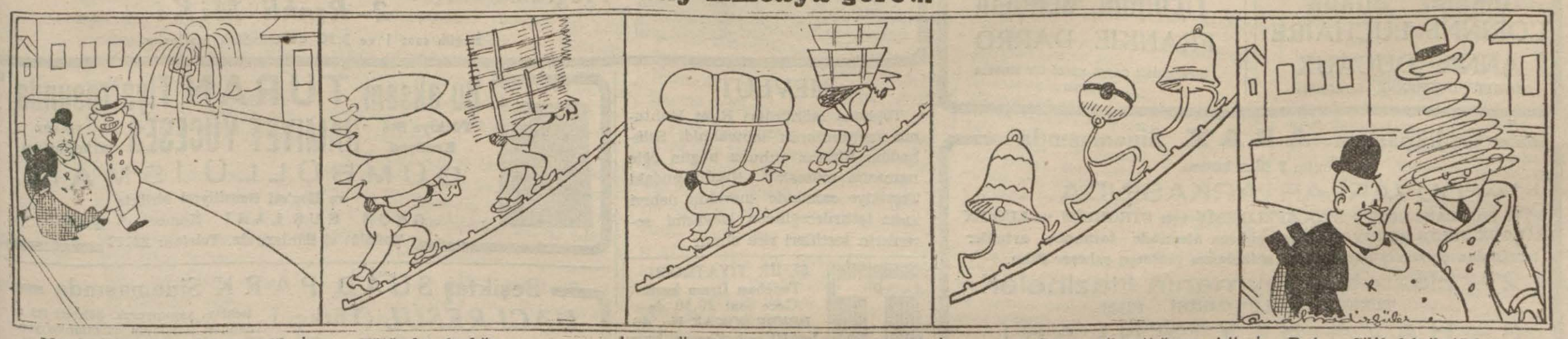

— Memleketimizden zil ihraç edildiğini de yeni duydum bay Amca...

... Tütünden fındığa...

... Üzümden pamuğa kadar bir çok mahsul ihraç ettiğimizi bilirdim amma...

... Amerikaya zil sattığımızı işitmemiştim!... Acaba bu zilleri kimler alır?...

B. A. — Silâh fabrikatörleri olsa gerek!... Sulh ümitleri azaldıkça eteklerini donatırlar!...

Yabancı dil imtihanları

Ajans, Maarif Vekâleti tebliğinin aslını verdi

Ankara 22 (A.A.) — Devlet memurlarile bankalar ve Devlet müesseseleri memurlarının yabancı dil imtihanlarına dair Maarif Vekilliğinden alıp 20 mart tarihile dördüncü bültenimizde neşrettiğimiz tebliğin bir fıkrası eksik çıktığından mezkûr tebliği aşağıda aslına uygun olarak tekrar neşrediyoruz.

Maarif Vekilliğinden:

Devlet memurlarile bankalar ve Devlet müesseseleri memurlarının 356 ve 3659 numaralı kanunlar dairesinde yapılacak yabancı dil imtihanları hakkındaki talimatnameye göre her sene mayıs ve ikinciteşrin aylarında açılması lâzım gelen imtihandan ilkinin, 1939 ikinciteşrin devresine mahsuben mart 1940 ayı içinde yapılması İcra Vekilleri heyetinin 9 mart 940 tarih ve 2/13007 kararı icabıdır. Bu imtihanın gün ve saatleri, talimatnamenin birinci maddesinin (b) fıkrasına uyularak aşağıda ilân olunur:

Ankara dil tarih - coğrafya fakültesinde:
26 mart 940 salı saat 9 da yazılı,
29 mart 940 cuma saat 9 da sözlü.
İstanbul Üniversitesinde:
25 mart 940 pazartesi saat 14 de yazılı — konferans salonunda — 29 mart 940 cuma saat 14 de sözlü.

İRTİHAL

Bayazıt Umumî kütüphanesi sabık müdiri ve eski Darülfünun müderrislerinden Dersiâm fâzıl ve allâmei yegâne İsmail Saib Efendi Hazretleri dün akşam Halk'a yürümüştür.

Bugün ikindi namazında cenazesi Bayazıt camiinde kılındıktan sonra sadefi mübarekleri Merkez Efendi haziresine defnedilecektir. Hak, Ehlibeyt'e mülhak eyliye.

Ev adresi:

Kocamustafa paşa caddesi, Davudpaşa orta mektebi hizasında 140 numaralı ev.

Bugün TÜRKÇE sözlü nüshası IPEK VE FRANSIZCA nüshası MELEK SİNEMALARINDA

Senenin en muazzam Aşk - Arkadaşlık ve Kahramanlık şaheseri

SERSERİ KRAL

Yeniden kurulan şehirler ve muazzam dekorlar içerisinde çevrilen Milyonluk Film. Baş Rollerde:
Ronald Colman, Frances Dee Basil Bathbone
ve 10,000 bin figüran Ayrıca: Dünya havadisleri: En son harp ve dünya haberleri
DİKKAT: Bugün saat 12,45 ve 2,30 da tenzilâtlı matineler vardır. Bu film 29/3 Cuma günü İzmirde ELHAMRA sinemasında gösterilecektir.

NEW-YORK Ayağınızda !
Beyazıtta
Modern tekniğin son sözü yeni muhteşem
MARMARA
Sinemasında bu haftaki nefis filimleri temaşa etmek, New - Yorkta bir sinema temaşasından daha az lüks değildir...
Daima filtre edilmiş temiz hava - Lüks konfor - En mükemmel sesli makineler
Program
LORETTA YOUNG ve RICHARD GREENE nin nefis harikası
Kâmilen renkli
DUŞMAN ÇOCUKLARI
ile
LEO KARİLLE'nin göz kamaştırıcı muazzam filmi
52 nci SOKAK

Bu Hafta SARAY Sinemasında
Görülmemiş bir muvaffakiyetle gösterilmekte olan
TÜRKÇE SÖZLÜ
TARZAN
(Maymun Adam)
filminde gördüğünüz fevkalâde ve meraklı maceraları şimdiye kadar hiçbir filmde görülmemiştir. Baş Rollerde:
JOHNNY WEISSMULLER ve MAUREEN O' SULLEVAN
Afrikanın balta girmemiş ormanlarının bütün esrarı... Dünya hâkimleri Filler... Büyük Dev ve GORİL Maymunları... Vahşi cüceler... Korku... Dehşet... Heyecan
İlâveten: YENİ FOKS JURNAL son dünya havadisleri
Bugün saat 12,30 ve 2,30 da tenzilâtlı matineler
Bu Film 27 Mart Çarşambadan itibaren İzmirde YENİ sinemada gösterilecektir.

Bu Hafta SÜMER Sinemasının
Geçirmekte olduğu muazzam film hakkında İstanbul halkı dünya harikalarının dokuzuncusu sıfat ve ünvanını verdiler...
BENHUR Sessiz sinemanın en büyük eseriydi fakat
GUNGA DİN
(Fedailer alayı)
Sesli ve sözlü sinema tarihinin hiç şüphesiz en yüksek, en muvaffak, en ihtişamlı... Hulâsa en iyi filmi kabul edilmiştir. Filmin fevkalâde uzun olmasına binaen tam seans saatlerinde bulunulması rica olunur.
GUNGA DİN FEDAİLER ALAYI
Seans saatleri: 11 - 2 - 4,30 - 6,30 ve 9 da. Hergün saat 11 de tenzilâtlı halk matineleri

Bugün TAŞKİM sinemasında
POLTAVA Muharebesi
(Deli Petro'nun Sonu)
TÜRKÇE SÖZLÜ
Muazzam meydan muharebeleri... En dehşetli deniz çarpışmaları... 300,000 kişinin iştirakile çevrilen harikalar filmi.
Bugün seanslar: 11,30 - 2 - 4,20 - 6,40 ve 9 da

İstanbulun dört buçağını seferber eden... Halkı coşkun bir sel gibi LÂLE'ye çeken.. Haftanın, senenin ve mevsimin birinci Süper Filmi.
KALB AĞRISI
Güzel DANİELLE DARRİEUX'un yarattığı
San'atından kudretini... Güzellikten ihtişamı... Aşktan hararetini alan en son filmi..
Bugün L Â L E sinemasında
Programa ilâve : 1 - En son Paramunt Jurnal 2 - Renkli MiKi
Bugün saat 1 ve 2,30 da tenzilâtlı matineler.

ALEMDAR MİLLÎ
Muazzam Millî Bir REKOR:
İkinci Hafta
ŞEHVET
KURBANI
nı görenler 350.000 kişiyi buldu
Görmeyenler için ancak ve son 4 Gün Kalmıştır !
Bu film şerefine ayrıca ROBERT TAYLÖR ve WALLACE BERRİE in ilk muazzam filmi
ESİR TÜCCARLARI
İlâve edilmiştir.
Pazar (10) dan itibaren matineler.

BEYOĞLU
HALK SİNEMASI
Açılış fiatları :
KOLTUK 15
DÜHULİYE 10
LOCALAR 75
Daima iki film ve Miki
Bugün açıldı

Alex. VEGH
meşhur viyolonist

Bugün SAKARYA sinemasında
Fransız sinemacılığının şaheseri
ÇIKMAZ SOKAK
CORİNNE LUCHAİRE
ANNIE DUCAUX
ROGER DUCHENNE tarafından
Baş döndürücü bir film
YILDIRIM GENÇLİK
FRANKIE DARRO
tarafından gayet güzel bir sinema harikası

Gedikpaşada AZAK Sinemasında
Bugün 3 film birden
1 — DUVARLAR ARKASINDA
GABİ MORLAY, BETTY STOCKFELD ERİE von STROHEİM ve LUCİEN BAROUX JÜLES BERRY ve bir çok sinema âleminde tanınmış artistler tarafından çevrilmiş Parisin gizli safhalarını gösteren şaheser filim.
2 — Hazreti Süleymanın Hazineleri
TÜRKÇE SÖZLÜ TARİHİ FİLM
3 — HAVA ŞEYTANLARI
Sergüzeşt maceralarile dolu film.
Pazartesi, Salı HALK, Perşembe, Cuma KOMBİNE günleri

MEVLÛT

Tophane Mühürdarı Rifat Mahtumu merhum ordu müteahhidi Selâhaddin Rifat'ın ruhuna bugün öğle namazını müteakip Nişantaşındaki Teşvikiye camiinde mevlûdu nebevi kıraa tettirileceğinden kendisini sevenlerin teşrifleri rica olunur.

ŞEHİR TİYATROSU
Tepebaşı Dram kısmı
Gece saat 20.30 da
BENBE SOKAK No. 46
İstiklâl cad. Komedi kısmı
Gündüz saat 14 de
ÇOCUK OYUNU
Gece 20,30 da HERKES KENDİ YERİNE

Bu akşam TURAN Tiyatrosunda
Türkiye Ses Kraliçesi HAMİYET YÜCESES ve saz arkadaşları
DÜMBÜLLÜ İSMAİL
ve Hey'eti temsiliyesi birlikte
GECE KUŞLARI Komedi 3 perde
Tafsilât ei ilânlarında. Telefon: 22127

Beşiktaş SUAD PARK Sinemasında
HACI RESUL (Türkçe) Reklâm yapmıyoruz. Şöhreti iki aydanberi İstanbulu dalgalandırıyor.
Görenlere soruyuz. İlâve olarak: MÜNİR NUREDDİN'in şarkılarile süslenmiş
GÜZEL İSTANBUL
Seanslar: 2,30 - 4,30 - 7,30 ve 9,30 da

SÖZÜN GELİŞİ

Neşe azlığına dair

Son aylar zarfında şehrimize gelen bir İngiliz, Beyoğlunda bir aileye misafir olmuş. Gayet neşeli bir adam. Hiç yoktan ortalığı kahkahaya boğuyor, gülmek için vesileler icad ediyor, eğlenceler buluyor, onun neşesi bütün ev halkını da şenlendiriyormuş. Ailenin şimdiye kadar idrak etmediği mesud bir devir.

Fakat aradan iki ay geçince bakıyorlar ki İngiliz, artık o eski neşeli adam değildir. Neşesi gün geçtikçe sönüyor, somurtuyor, elini şakağına koyup düşünüyor, suallere isteksiz cevap veriyor ve akşam üstü yemeğini sükûnetle yiyip biraz konuştuktan sonra yatmaya gidiyor. Aile hayrette... Bu adama ne oldu acaba? diyorlar, İstanbulun havası mı yaramadı? Suyu mu dokundu? Yemeklerimizi mi beğenmiyor? Kendisine fena bir muamele mi ettik? Âşık mı oldu? Memleketini mi özlüyor? Yoksa parası mı az?

Aile efradı kendi kendilerine bu sualleri sıralarken, bir akşam İngiliz, iki ay evvelki neşesile kapıdan içeri girmiş: Şarkılar söylüyor, kahkahalar atıyor, evin çocuklarile şakalaşıyor. ilh... Bunun üzerine büyükler kendisine bir müddet evvelki neşesizliğin sebebi ne olduğunu sormuşlar, yoksa bir kusur mu ettik? demişler. İngiliz:

— Hayır canım, demiş, sizin bir kusurunuz yok! Beni muhit böyle somurtkan yaptı. Gündüz etrafıma bakıyorum. Her gittiğim yerde insanlar ciddi ciddi oturuyor. Daima çatık kaşlı çehreler görüyorum. Kiminle karşılaşsam ağır meselelerle meşgul. Tabiî ben de onlarla bu ağır meselelerin içine giriyor ve yavaş yavaş neşemi kaybediyordum. Fakat bugün Kadıköy vapurunda, yanıma dört genç kız oturdu. Öyle neşeli idiler, öyle kahkahalar atıyorlar, aralarında öyle tatlı tatlı konuşup şakalaşıyorlardı ki, neşeleri bana da sirayet etti. Bu akşam onun için neşeliyim. Yalnız cemiyetinizdeki insanların gülmeğe, eğlenceye pek az yer ayırdıkları muhakkak!»

Şüphesiz, İngilizin hakkı var. Eski zaman terbiyecileri bizim mümkün olduğu kadar az gülmemizi istemiş, hele ağız dolusu, kahkaha ile gülmek cemiyetimizde bir nevi terbiyesizlik alâmeti sayılmıştır. Tebessümü aşan gülmeler ciddî, ağır başlı adamlara yakışmıyan hareketlerdendi. Ağır başlı adam sayılmamak korkusile dedelerimiz, vekar ve haysiyeti zedeliyen bu hareketten mümkün olduğu kadar nefislerini korudular, hiç gülmediler. Babalarımız biraz güldüler. Biz ise, neşenin bir terbiyesizlik alâmeti olmadığı anlaşılmasına rağmen, hâlâ o eski terbiyenin tesirile çok gülemiyoruz.

Neşesiz adamın gülmesi kabil olmadığına ve bizim de az güldüğümüze bakılırsa, yer yüzünde az neşeli bir cemiyete misal teşkil ettiğimiz muhakkaktır. Zaten bu, şehrimize, komşu bir memleketten bir eğlence mütehassısı celbetmemizden de kolayca anlaşılır. Fakat bize bir eğlence mütehassısı kâfi değildir. Üç dört neşe profesörü ve beş on gülmek öğretmeni de ister.

Şevket Rado

Musiki ve cesaret

Sezar, çaldırdığı bir melodi ile ordusunu hücuma sevkedermiş

Uğurlu ve uğursuz addedilen havalar

Musikinin hayvanlar üzerindeki tesirine dair birçok tedkikler yapılmıştır. Bu tedkikler, musikiden bütün hayvanların müteessir olduğunu göstermiştir. Aslan, kaplan gibi en vahşi hayvanlar bile musikinin tesirile munis bir hal almakta, hoşlandıkları bir parça çalındığı zaman, önlerine çıkan kolayca parçalıyabilecekleri hayvanlara dokunmamaktadırlar. Hind fakirleri musiki ile en zehirli yılanları âdeta ipnotize etmekte ve bunları oynatmaktadırlar. Seyyahlar buna dair birçok vakalar naklederler.

Musikinin hayvanlar üzerindeki tesirine dair pek çok yazılar yazıldığı halde insanlar üzerindeki tesiri etraflı bir şekilde tedkik edilmemişti. Son seneler zarfında birkaç âlim bununla meşgul olmuş, ve yaptıkları tedkiklerden fevkalâde mühim neticeler elde etmişlerdir. Bu âlimlerin tedkiklerine göre musiki âletlerinden bir ...smı, bilhassa flüt insanlar üzerin... fevkalâde tesir yapmaktadır. Flüt ... insanları ipnotizme etmek pek ...ay imiş.

...apılan bazı tecrübelere göre ku...mızın tahammül ettiği seslerden ... yüksek pradedeki sesler insan... öldürmektedir. Senfoni dinler... birdenbire ölenlerin ölüm se...imdi anlaşılmıştır.

...ı sesi insana cesaret verdiğin...kerleri hücuma teşvikte kulla... Çobanların kaval sesi kalbin ...sas teline dokunduğundan ... müteessir olmıyan adam ...

... mukavemeti arttırmaktadır. ...in Afrikadaki çöllerde ker...irütmek için mütemadiyen ...maktadır.

...omalıların ordularını za...e sevkederken muayyen ... çaldırmakta imiş. Bu ...en Romalılar karşıların...tahir olsa da kendilerin...saret bulmaktaymışlar. ...me nihayet Sezarın da ... Kendisine suikasd ...akti geldiği halde bir ... hücuma cesaret ede...

Sezarın zafer melodisini çaldırmıştır. Bundan sonra cesarete gelen fesadcılar hep birden Sezarın üzerine çullanmışlardır.

Meşhur Keyhüsrev Yunanistana yaptığı seferde sırf bir şarkı yüzünden mağlûp olmuştur. Maiyetindeki musikiye âşina askerlerden biri bir aşk faciasını terennüm etmiştir. Büyük İran hükümdarı rikkate gelerek gözlerinden yaş dökülmüştür. Uzaktan bu hali gören asker kumandanlarının ümidsizliğe düştüğüne hükmetmişlerdir. Bu suretle ordunun kuvvei maneviyesi bozulmuş ve nihayet ordu Yunanlılara karşı mağlûb olmuştur.

Büyük Napoléon'un daha küçüklüğündenberi Fransız marşını işittiği zaman yanakları yanarak «Ben dünyayı fethedeceğim...» dediği meşhurdur.

Her büyük kumandanın sevdiği ve kendisine uğur getirdiğini zannettiği marş vardır. Büyük âlimler de kendilerine münebbih olmak üzere musiki ile uğraşırlar. Meşhur Viyanalı seririyatçı Neuber o kadar mükemmel piyano bestekârıdır ki bestelediği bir çok parçalar Şuberte atfedilmişti.

Bazı musiki parçaları da uğursuzluk getirmektedir. Şopenin İspanyada Mayorka adasında bir manastırda bestelediği «Yağmur damlaları» uvertürü İspanyada ölüm getiren bir hava sayılmaktadır. İtalyada bir halk şarkısı bir çok felâket ve facialara sebeb olduğundan yasak edilmiştir. Memnuiyet hilâfına geçenlerde bu şarkı hususî bir salonda söylendiği zaman maruf bir siyasî kalb sektesinden ölmüştür.

Fransada askerî bir marşın askerî bandolarda çalınması menedilmiştir. Çünkü bu marş ile hücum eden hiç bir Fransız taburundan tek bir adam kurtulmamıştır.

İtalyada altın madeni

Roma 22 (A.A.) — Piemonte'da Novara eyaletinin bir ovasında geniş bir altın madeni mıntakası bulunmuştur. Maden derhal işletilmeğe başlanmıştır. Çıkan altının bir külçesi madeni işleten firmanın erkânı tarafından Venedik sa...

Comédie - Française Artistlerinin İstanbul - Ankara turnesi

Racine ve "Andromaque,,

Şehrimize gelecek olan fransız sahne sanatkârlarının 29 Martta Tepebaşında İstanbul Şehir Tiyatrosunda oynayacakları «Andromaque» trajedisi, hem ana şefkatinin hem de kara sevdanın beraber yuğurulmuş destanıdır. Duyularak temsil edilecek olursa dinleyenler bir «Aşk festivali» seyretmiş olurlar.

Yazan:
Selâmi İzzet SEDES

«Port - Royal» da çalışan bir çocuk, elinden Virgilius'u Örepides'i, Homeros'u bırakmıyordu. Hele Homeros'un «İlyada» sı geceleri başının altında dururdu. Güzel «Andromak» ın kahraman kocası «Hektor» a mukadder bir ölüme atılmaması için söyledikleri ezberindeydi: — «... Ne henüz çocu kolan oğluna acıyorsun, ne de arkanda dul kalacak karına... Sen benim babamsın, saygı değer anamsın, kardeşimsin, genç kocamsın! Acı!... Bu kulede kal, oğlunu öksüz, karını dul bırakma!»

İlyada'nın «Andromak» dan bahseden iki şarkısı Racine'nin içine işlemişti. Yirmi yedi yaşına gelince Homeros'un bu şarkılarına Virgilius'un «Eneida» sı ile Orepides'in «Andromaque» ını kattı ve 14 üncü Louis devrinde çok beğenilen, çok alkışlanan «Andromaque» trajedisini yazdı.

17 nci asır Fransasının münevver kadını olarak kabul edilen «Madame de Sevigné» kızına yazdığı mektuplardan birinde Racine'nin gelecek asırlara intikal etsin diye değil, aktris Champmeslé kendini göstersin diye eser yazdığını söylüyor ve: «Var olsun bizim eski dostumuz Corneille!» diyor.

Biraz sonra anlatacağımız gibi Racine devrinde lâyıkile takdir edilmiş bir şair değildir; ancak Madame de Sevigné'nin sözleri de pek aykırı telâkki edilemez. Bıyıkları terlerken Homeros'a âşık olan Racine, bıyıkları terledikten sonra aktris «Du Parc» a âşık oldu ve kadının elâ gözleri uğruna «Andromaque» trajedisinin son sahnesini değiştirdi; mukaddemesinde «Andromaque» ın kocası «Hectore» dan başka koca tanımadığını söylediği halde, perde kapanırken «Andromaque» rolünü yapan «Du Parc» sahnede bulunsun diye bir tirad ilâve etti ve «Andromaque» a katledilen «Pyrrhus» ün cesedi önünde: «Kocamın yerine geçmiş gibi idi, onun intikamını alacağım!» dedirtti.

«Andromaque» 1667 de «Hôtel de Bourgogne» da ilk defa bu suretle temsil edildi. Bir sene kadar sonra «Du Parc» öldü, Racine de bu ilâveyi kal- [illegible] nüshalarında bu tirad vardır, 1673 deki tab'ı ile ondan sonraki tabılarında bu tirad hazfedilmiştir.

⁂

Racine, kendi devrinde kolay şöhret yapmış, herkesin takdir ettiği, halkın beğendiği bir trajedi şairi değildir. Adını duyurmak için hayli uğraşmış, bin türlü güçlükten sonra ancak «Andromaque» trajedisini alkışlatabilmiştir. «Mithridate» ve «İphigénie» si de az çok beğenilmiş, öteki eserleri, hele saray mensuplarının bile dudak büktüğü «Athalie» hiç beğenilmemiştir. Racine kendi devrinde lâyıkile takdir edilememiştir.

Racin'in asıl şöhretini yapan Voltaire'dir. 18 inci asrın bu büyük mütefekkiri Racine'i kadim Yunan şairlerinden de, Shakespeare'den de üstün tuttu. Bunun aksülâmeli olarak birinci imparatorluk Corneille'i beğendi. Napoléon'un göz bebeği aktör Talma Corneille'e hayrandı. İmparatorun da «prens yapardım!» dediği Racine değil, «Corneille» dir.

1768 den sonra Fransada «Racine» den yana olanlar çoğaldı, fakat onu Voltaire kadar göklere çıkaran olmadı. «Cromwell» mukaddemesinde ondan efendi efendi bahseden Hugo, Athalie'nin 14 üncü Louis asrı kültürünün çok fevkinde olduğu için takdir edilmediğini söylüyor. Ancak Voltaire ile bir fikirde olmadığını ihsas için de «Shakespeare çınardır» diyor. Chateaubrian Racine'e biraz daha hayrandır. «Le Génie du Christianisme» eserinde «Andromaque»ı madhederken Örepides'in eserinden üstün olduğunu söylüyor. Ona karşı haşin davranan Sainte - Beuve'dür. Ona göre Racin'i beğenmek Fransada zevk denilen nesneye sahip olmak demektir ki, bu da zevksizliğe alâmettir.

Racine hakkında kati ve son hüküm zamanımızda verildi. Anatole France onun mısraları fransız dilinin en güzel mısralarıdır, dedi. Jules Lemaitre seri konferanslar verdi, onu beğenmiyenlere Fransanın asıl fransızı olarak takdim etti ve «Andromaque» ın trajediye psikolojik realizmayı soktuğunu, bu trajedideki aşkın hastalık olduğunu bu nevi aşkı Racine'den önce kimsenin incelememiş olduğunu söyledi. Şair Moréas da gece gündüz sokaklarda Racine okuyarak dolaşırmış.

⁂

«Andromaque» ın vakası «Epire» de «Achille»in oğlu «Pyrrhus»ün sarayında cereyan eder. Turova harbi kazanılmış, Pyrrhus, Hector'un dul karısı «Andromaque» ile oğlu «Astyanax»ı esir alıp «Epire» e muzaffer dönmüştür.

Pyrrhus, toprağı uğruna toprağa düşen kocasının arkasından ağlıyan, oğlunu bağrına basmış matem tutan Andromaque'a aşıktır. Fakat ona da âşık olan bir kız var: Hermione. Bu kız Turova harbi müddetince sade ve sade «Pyrrhus»u düşünmüş, yeğeni Oreste'in aşkını reddetmiş ve nihayet harp sonunda sevgilisine kavuşmuş, fakat nişanlısının başka birini sevdiğini anlamıştır.

Yunan kralları «Pyrrhus»ün esir aldığı kadına göz koyduğunu duyunca «Oreste»i gönderip «Astyanax»ı isterler. Bu sırada sarayın haleti ruhiyesi şudur: Oreste yeğeni Hermione'a âşıktır, Hermione nişanlısı Pyrrhus'e âşıktır, Pyrrhus esiri Andromaque'a âşıktır, Andromaque de ölen kocasına âşıktır. Bu âşıklar, her ne bahasına olursa olsun sevdalarından vaz geçmiyeceklerdir. Fakat hâdisat emelleri altüst ediyor. Andromaque, Pyrrhus ile evlenmeğe razı oluyor. Yüzüstü bırakıldığını gören Hermione çileden çıkıyor Oreste'e: Pyrrhus'ü öldür, senin olurum! diyor. Düğün günü Oreste Pyrrhus'ü öldürüyor. Bu ölümün acısına dayanamıyan Hermione sevgilisinin cesedi üstünde kendini vuruyor; «Oreste»de çıldırıyor.

Racine'i Corneille'den ayıran mümeyyiz vasıf hâdiseleri mürekkepten basite roğru sürüklemek, vakalara «olamaz» değil «olabilir» dedirtmek ve kadın kalbini, aşk hislerini incelemektir. Bu trajedi hem ana şefkatının, hem de kara sevdanın beraber yoğurulmuş destanıdır. Duyularak temsil edilecek olursa dinleyenler bir «aşk festivali» seyretmiş olurlar.

⁂

«Andromaque»ı müteakip «Karmen» müellifi Prosper Mérimée'nin bir perdelik «La carrosse du Saint-Sacrement» piyesi oynanacaktır. Mérimée hayli tuhaf bir gençti. Yirmi iki yaşında iken «Meşhur İspanyol artisti Klara Gazul'dan tercümedir» diye bir eser neşretti. Sonradan İspanyada Klara Gazul adında bir kadın bulunmadığı anlaşıldı ve bu çok hoşa gitti. Bundan sonra İlliria şarkılarını yazdı ve İlliriaya gidip gitmediği sorulunca: «Bir arkadaşımla beraber gidecektik, fakat yol paramız yoktu, bu parayı tedarik için evvelâ şarkılarını yazdık» cevabını verdi.

«La Carros»un hülâsası şudur: «Peru umum valisi Don Andre dö Ribera büyük kilisedeki dinî merasime gideceği sırada romatizma sancısile yerinde mıhlanıp kalır; hususî kâtibi Martines de Riberaya metresi Kamila Perişolün rezaletlerini anlatır. Vali Martinesi kovar, fakat metresi gelince de çıkışır. Fettan kadın sakallı dostunu pek çabuk teskin eder ve hazırlanan faytona binip büyük kiliseye gider.

Umumî valiliğe tayin edilen Toma Ekivel bu kadının rezaletlerine son verilmesini emreder. Bu sırada Perişol gelir, hem de faytonunu kiliseye hediye ettiğinden Piskaposun arabasile gelir: Kendi faytonu bundan böyle son nefeslerini vermek üzere olanlara şaraplı ekmek götürecek papazları taşıyacak, Saint - Sacrement faytonu olacaktır. Buna akan sular durur. Yeni umumî vali de rezaletlere göz yumar, Piskapos da kadına cennetin kapılarını açar.»

Mérimée «La carosse de Saint -Sacrement»ni yazdığı zaman yirmi altı yaşında idi ve ancak yirmi bir sene sonra 13 mart 1850 de «La carrosse» adile Comédie - Français'de 6 kere temsil edildi. 1920 de «Vieux - Colombier» tiyatrosu eseri repertuarına aldı. 17 şubat 1930 da Comédie - Française tekrar sahnesine koydu ve bu sefer 39 defa temsil edildi.

Selâmi İzzet SEDES

GÜNÜN ANSİKLOPEDİSİ

Banknot emisyonu

Cümhuriyet Merkez bankasının her ay neşrettiği banknot emisyonu vaziyetini gösteren liste hakkında bazı karilerimiz izahat istemektedirler. Son liste ile izahını aşağıya yazıyoruz:

Türkiye Cümhuriyet Merkez Bankasından:

15/3/940 akşamı itibarile banknot emisyonunun vaziyeti şudur:

Bankanın açılışında banka kanunu mucibince deruhde edilen miktar	158,748,563 Lira
Banka kanununun 6 - 8 inci maddelerine tevfikan hazine tarafından vaki tediyat olup tedavülden geri çekilmiş olduğundan bundan tenzil olunan	18,206,398 Lira
	140,542,165 Lira
Bu miktara banka kanunu mucibince altın mukabili yapılan emisyon	17,000,000 Lira
İle reeskont mukabili yapılan emisyon.	148.500,000 Lira
	306,042,165 Lira

İlâve olunca 15/3/940 tarihindeki tedavülün umum yekûnu üç yüz altı milyon kırk iki bin yüz altmış beş liraya baliğ olmaktadır.

Bu yekûnun 263,906,045 lirası yeni harfli banknotlardan mütebaki[illegible]sı da eski harfli banknotlardan müteşekkildir.

***

1928 senesinde Amerikada zuhur eden iktisadî buhran, Türkiyede de büyük tesirini göstermişti. Bu yüzden kambiyo borsasında Türk lirasının kıymeti gittikçe sukut ediyordu. Bu malî buhrana çare olarak, her yerde olduğu gibi, Türkiyede de iskonto muamelesini yapmak için bir tedavül bankasının kurulması ihtiyaç haline girmişti. Bu hususta Avrupadan getirilen mütehassısların da fikri alınarak Cümhuriyet Merkez bankası tesis edilmişti. Banka kurulduğu zaman, piyasada tedavül mevkiindeki paranın yekûnu 158 milyon 748 bin 563 lira idi.

Merkez bankalarının vazifelerinden başlıcası da tedavül mevkiindeki paranın yekûnunu ihtiyaca göre arttırmaktan ibarettir. Bunu da arttırmak için, ticarî muamelelerin genişlemesi lâzımdır. Bu muameleler genişlediği zaman, banka, ticarî senedat mukabili olarak parayı arttırabilir. Bu artış, memlekette iş hacminin genişlediğini ifade eder.

İşte yukarıdaki liste Merkez bankasının ticarî muamelât ve iş hacminin genişlemesine göre çıkardığı banknotların ve karşılıklarının mikdarını göstermek...

... Tepebaşındaki tiyatro bi-

... Sanki o eski, ahşap bina git-

... yerine pırıl pırıl, yepyeni bir bina geldi, oturdu!...

B. A. — Oldu olacak, b...

birkaç şehrimizi daha ziy...

Eski günlerde

Boğaziçinde kazıklı yalılar

Deniz kızı kayıkhanede saç tarıyor

Pazar kayığı devrinde Boğazdaki yalıların hemen hepsi bu neviden, yani suya çakılı kazıklar üstünde imiş. Vapur çıktıktan sonra yavaş yavaş tavsamışlar.

Bundan 35, 40 yıl evvel azçok bakiyeleri görülür, bunlara en fazla Rumelihisarındaki (Durmuş dede) nin kabri arasında (1), İstinyede, Adanoluhisarında (2), Beykozda rastlanır.

Alaturka tarzı mimaride, üst katları çıkma ve mesnedli, dam saçakları taşkın, berhane kadarları, 20, 30 odalıları vardı. Altlarında kayıkhaneleri, bazen yanlarında yine kazıklı sundurmaları, mehtabiyeleri olurdu.

Sanki koya demirlemiş bir gemidesin. süd liman havalarda iyodlu yosun kokusu; esintide sıpır sıpır dalgacıklar...

Ömür tarafları çoktu:

Meselâ Temmuzun Eyyamı bahuru, ortalık fırın gibi yanıyor. Tiril tiril gecelikle, göğüs bağır açık pencereye geç. Poyrazla serinlen, hayat bul; etrafa bak, gözün gönlün açılsın.

Artık dünyalar senin. Çubuğunu fosurdat, nargileni fokurdat, çıgaranı tüttür, kahveni höpürdet, buz gibi şerbetini dik.

Suyun yüzünde küçük küçük halkacıklar mı beliriyor, belli ki balık akını. Hemen pencereden oltayı at; atmanla çekmen bir. Nasibinde yalnız istavriti, izmariti, kayası değil, tombul tombul lüferi de yazılı.

Hele ehli keyif isen saç mangalı yanına al, üstüne izgarayı koy. Diridiri cızır cızır pişti mi imam suyuna en mükemmel meze.

Ortalığı duman muman mı basar, koku moku mu bürür?... Asla. Pencereler hep fora, baca gibi çekiyor.

Bu balık tutma meraklıları arasında yeni ayaklanmış, afacanca çocuklular pencere sövelerine tahta parmaklıktan iki karışcık bir korkuluk da çaktırıverdiler mi artık kaygulanmazlardı.

Bütün gün balık balık balık, illâllah; zülbiye olsa bıkılır. O halde erken erken, don gömlekle paçaları sıvarsın. Sığlıklarda bakır çalmamış, tehlikesiz midyeler pıtırak; koparıp koparıp toplarsın. mübareklerin dolması, salması, tavası, pilâkisi, nesi olmaz?

Yine mi çeşni değiştirilecek? Ağ kepçeyi daldır daldır, tekeleri yakala; geceden konmuş sepetelrden istakozları, gelincikleri devşir.

Ağzının tadını bilenin biri (denizden babam çıksa yerim) demiş.

Yalı önleri akşama kadar pazar boyundan, seyir yarinden farksızdı. Necilerin kimlerin kayıkları geçmez ki?

Kanlı kavak, Göztepe, Çırçır, Hünkâr suyu varillerini, damacanalarını istif etmiş sucu... Fıçıda sadeyağ, binlikte zeytinyağı, hasırlıda sirke, kazevide pirinç, tenekede gaz, sandıkta ispermeçetten tut, ocak yakacak çıraya kadar herşeyi yüklemiş bakkal... Kıvırcıkları, dağlıçları, karamanları asmış kasap... Zerzevatın çeşidini yığmış sebzeci... Seyyar kavun karpuz sergisi, seyyar odun, kömür ardiyeleri... Seslenince yanaşsınlar, istenileni versinler...

makaracı yahudi. Dondurmacı, kâğıdhelvacı, kebab kestaneci arnavudlar. Eyüp oyuncakcı, baloncu, destancı uçanlar. Sonra, Göksuya, Kalendere, Sultaniye çayırına giden ve dönen süslü püslü hanımlar, beyler...

Kazıklı yalıların kayıkhanelerine küşfik bir kapıdan, ekseriya kapaklı bir delikten girilirdi. Kaçşey değillerdi.

Evvelâ sandallara barınak; saniyen taşlıkları, helâleri yıkayacak su depoluğu; salisen deniz hamamlığı... Kadınlar hamamı tabiri malûm. Oradan çıngır çıngır yaygaralar, billûr billûr kahkahalar, cıyak cıyak çocuk feryadları duyuluyor mu, bil ki harem bölüğündekiler çıpı çıpı banyoda.

Lâtife değil, rahmetli büyük yengeden rivayet bir vakayı söyliyeceğim:

İstinyede, eşraftan büyük babası Ömer beyin yalısında, on üç on dört yaşlarındayken bir sabah kayıkhanenin kapısını açmış, denize girecek. Bir de basamakta ne görsün?

Belden yukarısı insan, aşağısı balık bir deniz kızı altın sarısı saçlarını taramıyor mu?

Yenge avazı koparır koparmaz, şark diye düşüp bayılmış. Bağırtıyı duyanlar yetişinceye kadar ol mahlûku arada bul.

Hatun (gözlerimle ap âyan gördüm) diye yeminler eder, kimimiz inanır, kimimiz de saflığına gülüşüp geçerdik.

.....

Kazıklı yalıların ömür törpüsü cihetleri de çoktu:

Lâfmı ya, üç taraf, alt taraf su. Rutubet işba' halinde; kaplardaki tuzlar yam yaş; demire, nikele dair herşey pas içinde piyano varsa tellerinden hayır um, akordcuya abone ol; serpintiden pencere önündeki minder yastıklarının, örtülerinin üstü sanki memlaha; pırıl pırıl tuz kerreleri.

Büyüğünden küçüğüne kadar herkeste yarım baş ağrıları; kol, bacak, mafsal sızıları; hencerelerinde daimî nezle ve mütemadiyen gıcık...

Limon dilimlerini çekilmiş kahveye batırıp alınlarına bağlıyan bağlıyana; at kestanesini boynuna takıp yağını romatizmalı yerine süren sürene; boru çiçeğini cıgara kâğıdına sarıp içen içene.

Karadenize, Marmaraya (Mesajeri), (Loyid) filân gibi büyük bir vapur mü geçiyor, temel direklerinde gacır gucur sallantı başlar, fazla safralılar nane ruhuna yanaşırlardı.

Romanyanın kar beyaz (Recele Carol) ve (Principessa Maria) vapurları ilk çıka geldiği günler: — Aman Allahım yine 310 zelzelesi nüksediyor!.. diye dışarılara fırlıyanlar olurmuş.

Boru değil, o zamana kadar Boğaz sularının hiç görmediği bir sürat; sıvıriya 18 mil. Dalgaları yalnız akılları baştan almıyor, sandalları, futaları da üstüste bindirip çatır çutur hurdahaş ediyor.

Ahbablardan Kanlıcalı bir Ulviye hanım vardı. (40 yıllık gelinlik döşemelerimin sırsıklam kesile kesile mahvoluşuna mı yanayım, yoksa sokak üstüne naklettiğim misafir odasında gözgözü görmiyerek oturuşumuza mı?) diye dert yanıp dururdu.

Beterin beteri de var ve bir iki kere de vuku bulmuş. Gece yarısı, mışıl mışıl uykudayken yer yerinden oynarcasına bir âfet. Akıntıya kapılıp dümeni tutmıyan koca bir şilep binaya toslayıvermiş sağ kurtulana, haftasına çıkana ne mutlu...

.....

Kandilli, Hisar, Boyacıköy gibi derin yerlerde vapurlar bugünkü gibi kıyı kıyı geçer, bazen o kadar sokulurlardı ki karşıdan karşıya bile hitaplar ve cevaplar:

— Kaleme teşrif buyrulmuyor mu Ahmed beyciğim?...

— «Göz kırparak» biraz namizacım Mehmed beyciğim!...

Şirketi Hayriyenin en eski kaptanlarından, sanatinin pek mahiri ve zevatı âliyenin göz bebeği Zaharaki kaptan yalılara gayet yaklaşır, kendisne kalıb cıgaraları yağdırırlarmış.

Yine emekdarlardan çifte sakallı Macaroviç kaptana mı, pos bıyık Palas kaptana mı, çakıntı ile ahenk edilen odalardan rakı, konyak matraları atılırmış.

Hepsinden yamanı Şeref kaptan. Yalı penceresinden tepsile kahve fincanını alıp dönüşte yine yerine bıraktığı meşhurdur.

Sermed Muhtar Alus

(1) Eski gemicilerimizin ermişlerindenmiş. Gelip geçen her yelkenli, her mavna dedeyi selâmlar, ona nezir ve uğur olarak yükünden bir miktarını denize atarmış.

(2) Buradaki Köprülüler yalısı şekli, tavanlarının ve duvarlarının nakışları, salonundaki mermer havuzile pek karakteristik Türk sanat eserlerinden sayılır. Ecnebi seyyahlar seyrine giderlerdi. Zannıma kalırsa hâlâ durmadadır.

Çay kanunu

Çay yetiştireceklere gösterilen kolaylıklar - Ne kadar çay harcıyoruz?

Ankara 21 (Akşam) — Dördüncü ikinci müzakeresi ikmal olunan çay kanununun esbabı mucibesi ve bazı hükümleri hakkında malûmat veriyorum.

Memleketimizde çay ziraati, ilk defa 1921 senesinde tecrübe edilmiştir. O tarihte Ziraat Vekâleti tarafından Batumdan getirilen çay fidan ve tohumları Rize havalisinde ekilmiş ve gayet iyi neticeler alınmıştı. Müteakip senelerde yapılan tecrübeler bu havalide Hindistan, Çin ve Cava çaylarına muadil nefasette çay yetişebileceğini göstermiştir. Bu neticeden sonra - bahusus aradan da bu kadar zaman geçtiğine göre - Rize havalisinde çay ziraatinin hayli inkişaf etmesi lâzımgelirdi.

Fakat bir taraftan halkın çok fakir olması, diğer taraftan da çay ziraatinin hususi bazı tesisata ve bilgiye dayanan daimi bir ihtimama muhtaç bulunması, beklenilen bu inkişafın temin edilememesinde âmil olmuştur. İşte kanunlaşmak üzere bulunan çay kanunu projesi bu mahzurları önliyecek ve nüfus çokluğu bakımından sayılı yerlerimiz arasında bulunan Çoruh vilâyeti beş, altı sene gibi kısa bir müddet içinde modern bir çay istihsal merkezi haline getirilecektir.

İstenilen nefasette çay yetiştirebilmek için çay bahçelerini kireçsiz topraklarda kurmak, eraziyi mutlaka muayyen meyillerle basamaklandırmak, çay ağaçları arasına bir şey diktirmemek, bu ağaçların muhtaç olduğu serinliği ve gölgeyi temin edecek surette ayrı ağaçlar dikmek ve saire lâzımdır.

Çay kanununun birinci ve ikinci maddelerine konulan hükümlerle bu hususlar, çay ekiminde riayet edilmesi mecburi olan şartlar haline getirilmiştir.

Faydasız ağaçlar sökülecek

Karadeniz mıntakasındaki çay ziraatine elverişli erazinin bir kısmı sahiplerine hiç fayda getirmiyen bodur kızıl ağaç böğürtlen, çalı çırpı ile, bir kısmı da hastalıklı elma, fındık gibi meyvalı ağaçlarla örtülüdür. Kanunun üçüncü maddesi Ziraat Vekâletine; bunları sökmek ve yerlerine Türkiyenin başka hiç bir yerinde yetiştirilemiyeceği tahakkuk eden çay ağaçları dikmek salâhiyetini vermektedir.

Kanunun bir maddesine göre Ziraat Vekâleti çay bahçesi kuracak olanlara muhtaç oldukları tohum, kimyevî gübre, müalece ve saireyi beş sene müddetle parasız [illegible] ile üç defada kırk liraya kadar faizsiz para ikraz edecektir.

Ne kadar çay harcanıyor?

Alâkadar makamlarca tutulan istatistiklere nazaran, memleketimize her sene vasati olarak 870 bin 638 lira değerinde 973 bin 950 kilo kuru çay ithal edilmektedir. Gene yapılan hesaplara nazaran bu miktar çayın memlekette yetiştirilebilmesi için otuz bin dekarlık çay bahçesine ihtiyaç vardır. Yukarıda çay ekicilerine yapılacağı yazılan yardımlar, bu genişlikte çay bahçesi vücuda getirilinceye kadar devam edecektir.

Çay kanununun, çay ziraatini teşvik için kabul ettiği diğer bir esasını da, çay ziraati yapılmağa elverişli eraziden devlete aid olanlarının çay bahçesi yapılmak şartile arzu edenlere parasız temlik edilmesi hususunda hükûmete salâhiyet verilmesi teşkil ediyor.

Kanunun buna taallûk eden maddesi şöyledir:

«Devletin hüküm ve tasarrufu altında olup umumun menfaatine tahsis edilmiş olmayan ham toprak, taşlık ve çalılık gibi yerlerde çay ziraati vücuda getirmek isteyenlere beş dekarı geçmemek ve topraksız ve az toprağı olanlar sırası ile tercih edilmek üzere Vekâletçe tesbit edilecek şartlar dairesinde çay ziraati yapmak müsaadesi verilebilir.

Bu müsaadeyi istihsal eden eşhas tarafından bu suretle vücuda getirilmiş olan çay bahçeleri kendilerine veya mirasçılarına bedelsiz ve harçsız olarak temlik olunur.

Kanunun bir maddesile yetiştirilen çay yaprağını satın almak, çay kurutma fabrikaları kurmak, çay yaprağını işlemek ve harman yapıp paketlemek, satmak ve sattırmak işleri devlet ziraat işletmeleri kurumuna tevdi edilmektedir.

Vakıflar umum müdürü Adanada

Adana (Akşam) — Vakıflar umum müdürü bay Fahri Kiper Ankaradan Adanaya gelmiş vakıflar inşaatı üzerinde tedkiklerde bulunmuştur.

Haftalık piyasa

Dış memleketlerden yeni ticaret heyetleri geldi - İhracat maddelerinin vaziyeti

Bu hafta İngiliz lirası bir mikdar düşmüştür. Bundan ihracat ve ithalât tacirleri müteessir olmuşlardır. Vakıa harbin ilân edildiği gündenberi İngiliz lirasında bir düşkünlük görülmekteydi. Fakat son günlerde Cümhuriyet Merkez bankası sterlin üzerine muamele yapmamış, sterlin fiatinin 481 kuruş olduğunu söylemiştir. Bu mesele üzerine ihracat ve ithalât tacirleri evvelki gün ticaret odasında bir toplantı yapmışlardı. Bu toplantıda İngiliz lirasındaki sukuttan tüccarın zarar görmemesi için, alâkadar Vekâletlere müracaat edilmiştir.

Bu hafta içinde piyasamıza dış memleketlerden ticaret heyetlerinin gelmesi, ehemmiyetli bir hadise diye telâkki edilebilir, geçen haftaki yazımızda da işaret ettiğimiz gibi, son aylar içinde Yugoslavya tacirleri Türkiye piyasasile alâkalarını artırmışlardır. Şimdiye kadar uzaktan muhabere ile devam eden bu alâka şimdi daha yakından temaslar halinde tecelli etmektedir.

Şehrimizde bulunan Yugoslav ticaret heyeti piyasamızdan zahire maddeleri almak için, Türk Ticaret evlerile temaslarda bulunmaktadır. yapılan temaslarda, şimdiye kadar Yugoslavya firmalarının Türkiyeden satın almadıkları maddelere de tesadüf edilmektedir. Meselâ: Buğday, arpa gibi... Yugoslavya bu maddeleri istihsal eden hattâ dışarıya satan bir memleket olarak tanınmıştır. Maamafih bu cihet bizi alâkadar etmiyebilir, biz, Yugoslavya firmalarının bu müracaatlarını malımızı almak istiyen bir müşteri diye karşılamağa mecburuz.

Yugoslavya firmaları, yalnız zahire maddeleri almakla kalmıyacaktır. Bu firmaların arasında büyük endüstriyi temsil eden kimseler de vardır.

Geçenlerde bir Macar heyeti Ankaraya giderek devlet adamlarımızla temaslarda bulunmuştu. Macar heyetinin gayesi, Türkiye - Macaristan ticaret münasebetlerini artırmaktır. Geçen yazımızda da bahsettiğimiz gibi, Macaristan kendisini, bir endüstri mümessili telâkki ederek, piyasamızda Almanyanın boşluğunu doldurmağa gayret etmektedir. Bundan başka Macar heyeti, bizden tiftik ve yapağı, kuru meyva, tütün, deri almak arzusundadır. Şimdiye kadar [illegible] gibi dokuma ham maddelerimizin müşterisi olmamıştır. Alâkadarların ifadesine göre, Romanyadan da bir ticaret heyeti gelerek, piyasamızdan yeni yeni ihraç maddeleri alacaktır. Romanyalılar en ziyade susam ve pamuk istemektedirler.

İhracat mallarımızın vaziyeti

Yumurta satışlarındaki hararet devam etmektedir. Fakat fiatlerde düşkünlük başgöstermiştir Bundan bir hafta evvel sandığı 40 - 43 liraya kadar olan yumurtalar, son günler içinde 30-31 liraya kadar tenezzül etmiştir. Bu sukuttaki sebepler şu suretle izah edilmektedir:

Bazı yumurta tacirleri, normal fiatlerden aşağı teklif yapmak suretile rakib firmalara karşı bir nevi rekabet yapmak sevdasına düşmüşlerdir. Belki de bu rekabet neticesinde, rakiplerini mağlûp ederek, onların müşterilerini elde edenler vardır. Fakat bir iki ticaret evinin bu muvaffakiyeti, umumiyet itibarile ihracat ticareti bakımından, aleyhimize bir hareket telâkki edilmemelidir.

Ticaret Vekâleti bu gibi hâdiselerin önüne geçmek, dış piyasalara yapılacak teklifleri, arzları tanzim etmek suretile ihracat birliklerinin kurulmasını zarurî görmüştü, kurulması lâzım gelen ihracat birliklerinin çoğu faaliyete geçmiştir. Yumurta ihracatının selâmeti için, Yumurtacılar Birliğinin de biran evvel işe başlaması lâzımdır.

Kuru meyvalar — Geçen hafta içinde en büyük fındık satışları Almanyaya yapılmışsa da bu hâdiseden sonra, büyük parti satış olmamıştır. Küçük partiler halinde, muhtelif memleketlerden talepler devam etmektedir. Bunların arasında İngiltere ve Fransa birinci plânda, Balkan memleketleri de ikinci derecede gelmektedir.

Dokuma ham maddeleri — Tiftik satışları iyi bir devre geçirmektedir. Geçen hafta içinde, Ticaret Vekâleti tiftik ihracatı hakkında yeniden kararlar vermiştir.

Dış memleketlerden talepler devam etmektedir. Yukarıda yazdığımız gibi alıcılar arasında Macarlar da bulunmaktadır. Yugoslavya firmaları yapağı cinslerile alâkadar olmaktadır, geçen hafta en büyük satışlar İngiltereye yapılmıştır. Sovyetler henüz tiftik piyasasında yeni bir hareket yapmamışlardır.

Av derileri — Mevsim itibarile av derileri piyasanın en hararetli bir devresi olması lâzımdır. İlk günlerde, piyasa hararetli bir surette açılmıştı, hattâ İngiltereden büyük siparişler yapılacağı ümid ediliyordu, henüz bu ümidler tahakkuk etmemiştir. Av derilerine karşı en ziyade Amerikadan biraz da Macaristandan talep vardır. Macaristan av derileri lüks kürkler sahasında, Almanyaya rakip bir vaziyet almaktadır.

Müteferrik maddeler — Balmumu piyasasındaki hararet devam ediyor, Almanyadan balmumu üzerine çok talep vardır. Fakat bu malları teslim etmek için Almanya ile yeni bir ticaret anlaşması yapmak lâzımdır, fiatler, geçen seneye nisbetle iki misli fazladır.

Her taraftan susamlarımıza karşı talepler artmaktadır. Romanya, Sovyet Rusya, Yugoslavya, Macaristan, birinci derecede susamlarımızın müşterisi arasında bulunmaktadır.

Keten tohumu da en ziyade İtalyadan istenmektedir. Kuşyemi için pek az talep vardır.

İthalât maddelerimizin vaziyeti

İthalât piyasasında bir darlık mevcut değildir. Her taraftan her nevi kumaşlar ithal edilmektedir. Fakat fiatler pek yüksektir. Bittabi yünlü kadın kumaşları geçen seneye nisbetle iki misli pahalıdır, mağaza sahipleri bu mallara ait faturaları, Ticaret Vekâleti teşkilâtına mensup memurlara göstermektedirler. Faturalardan da anlaşıldığı veçhile pamuklu olsun, yünlü olsun bütün bu kumaşlar geçen seneye nisbetle iki misli denecek derecede pahalıdır.

Dokuma ham maddelerinin de geçen seneye nisbetle iki misli olduğu kabul edilirse Avrupadan gelen kumaşların bu derecede pahalı olmasına pek de hayret etmemeliyiz. Kumaştan başka Avrupadan ithal edilen diğer malların da fiatleri yüksektir. Maamafih ihraç ettiğimiz malların da fiatleri geçen seneye nisbetle iki misline yakındır. Pahalı mal aldığımız gibi, pahalı mal da satıyoruz. Bu itibarla arada gene bir tevazün var demektir.

Hüseyin Avni

Adana tüccarı pamuklarını Ziraat bankasına satmak istiyor

Adana (Akşam) — Adanadaki pamuk tüccarları ellerinde mevcud pamuk stoklarını Ziraat bankasına satmak için teşebbüslere geçmişlerdir. Ziraat bankası yalnız çiftçinin vaziyetini kurtarmak için bu yıl Çukurovadan pamuk mübayaasında bulunduğundan tüccar malını mübayaa etmiyeceği sanılmaktadır.

Pamuk tüccarlarının bu müracaatı üzerinde çiftçiler birliği tedkikat yapmaktadır.

Kanalizasyon inşaatı

Pangaltıda Hamam arkasından başlıyan Dolapdere lâğımlarının açık kısımları birkaç sene evvel tamir edilmiş ve bu arada Kasımpaşa deresinin de üstü kapatılmıştı. Son zamanlarda bu kanalın mühim bazı kısımları bozulduğundan yeniden tamirine başlanacaktır. Dolapdere lâğımları tamir edildikten sonra Beyoğlunun yüksek olan bazı kısımlarına aid kanalizasyon inşaatına başlanacaktır.

AKŞAM SPOR

Balkanlararası kır koşusu yarın yapılıyor

Yunan ve Yugoslav atletleri dün geldiler

Şehrimize gelen Balkanlı koşucular

Türk atletizm federasyonu tarafından organize edilen birinci Balkan kır koşusu şampiyonası yarın öğleden sonra Heybeliadada yapılacaktır.

Türk atletizminin kuvvetlenmesi, memleket içinde yayılması ve sevilmesi için büyük propaganda vasıtası olacak bu koşunun memleketimizde ilk defa yapılmasına sevinmemek ve bu hayırlı işe önayak olanlara müteşekkir kalmamak insafsızlık olur.

Sporla biraz meşgul olanlar; bilirler ki bir memleket sporunun gelişmesinde, büyümesinde en büyük âmil beynelmilel spor temaslarıdır. Sık, sık beynelmilel müsabakalar yapan milletlerin sporcuları, kuvvetli, tecrübeli, bilgili, maneviyatları yüksek ve enerjik olurlar. O müsabakaların verdiği neticelere göre çalışma programları tanzim edilir. Sporda ilerlemiş büyük, küçük memleketlerin esaslı çalışma tarzı budur.

Biz de sporu canlandırmak ve beynelmilel bir kıymet yapmak için çalışıyoruz. Bu sebepledir ki olimpiyatlara, Balkan oyunlarına gidiyoruz. Balkan güreşlerini organize ediyoruz. Ecnebi futbolcularla temaslar yapıyoruz. Yine bu sebeple Balkan kır koşusunu yapmak için çalışıyoruz.

Bir gün gelecek, sporcularımızın ecnebilerle yaptıkları bu gibi seyrek temaslar programlaşacak, çoğalacak ve sık sık olacaktır.

Bu noktadan Balkan kır koşusunun İstanbulda organize edilmesini çok muvafık ve yerinde bir hareket buluyoruz.

***

Balkan kır koşusu organizasyonu dolayısile atletizm federasyonunun çalışma tarzını takdir ediyoruz.

Bir program ve sistem ile çalışıyor, Türk atletleri de bu çalışmanın faydalarını görüyorlar.

İki senedir memleketin her köşesinde atletizme karşı bir sevgi uyanmağa başladı. Atletizm müsabakaları sıklaştı. Önce bir senede bütün Türkiyede yapılan kır koşularının sayısı beşi, altıyı geçmezken bu sene yalnız İstanbulda yapılan müsabakaların sayısı elliye yaklaşmaktadır.

***

Yarın yapılacak Balkan kır koşularına Yunan, Yugoslav, Bulgar ve Rumen atletleri iştirak edeceklerini aylarca evvel bildirmişlerdi. Fakat son hafta içinde Bulgar ve Rumen federasyonları verdikleri söz hilâfına gelemiyeceklerini telgrafla bildirmişlerdir.

Bulgar federasyonu Balkan kır koşusuna iştirak edecek Bulgar koşucuları için martın (14) ünde seçme müsabakaları yapacağını son mektubunda bildirmişti.

Rumen federasyonu ise koşuların 14 nisana tehirini istemiş, fakat aylarca evvel tesbit edilen bu tarihin değişmesine imkân olmayınca, atletlerin hiç çalışmadıklarını bildirmek suretile müsabakaya giremiyeceğini bildirmiştir.

Bulgar ve Rumen atletleri bu suretle müsabakalara gelemeyince Balkan şampiyonası Yunan, Yugoslav ve Türk atletleri arasında cereyan edecektir.

Birinci Balkan kır koşusunu bizzat Vali açacak ve merasimde şehrimizde bulunan Balkan siyasî mümessilleri ve spor erkânı ve diğer iki yüze yakın davetli hazır bulunacaktır.

Müsabakaların muntazam cereyan etmesi için hakem, kontrol ve izcilerden mürekkep yüzden fazla sporcuya vazife verilmiştir.

Balkan koşuları için şehrimize gelecek Yunanlı atletlerin başında idareci olarak (J. Kripandis) bulunmaktadır. Yunanlılar bu koşuya en maruf atletlerinden Ragazos, Mavrapostolos, Kripkidis, Rallis, Niças, Vaztosakin ile iştirak edeceklerdir.

Yugoslav atletlerinin başında kafile reisi olarak (Miroçerne) gelecek ve atletler Kotnik, Brucan, Kvas, Glonar'dan mürekkep olacaktır.

Türk takımı: Rıza Maksud, Hüseyin, Mustafa ve Galip olarak tesbit edilmiştir.

Balkanlıların senelerdenberi şampiyonluğu paylaşan Yunan ve Yugoslav şampiyonlarına karşı bizim henüz daha az tecrübeli atletlerimizin iyi bir derece almalarını dileriz.

***

Yarın Heybeliadada yapılacak olan birinci Balkan kır koşusuna iştirak edecek Yunan ve Yugoslav atletleri dün sabah konvansiyonelle şehrimize gelmişler ve istasyonda Beden terbiyesi teşkilâtı erkânı ile büyük bir sporcu kalabalığı tarafından karşılanarak kendilerine tahsis edilen Tokatlıyan oteline misafir edilmişlerdir.

Atletizm federasyonu reisi doktor Adnan Hün tarafından hududta karşılanan misafirlerimiz seyahatlerinin normal şekilde geçtiğinden bahisle koşuda iyi bir derece almağa çalışacaklarını söylemektedirler.

Her iki kafile beşer kişi olmak üzere on kişidir. Yunan takımında meşhur mukavemetçi Ragozos gelmiş, fakat Balkanların en kıymetli maratoncularından Kiryakidis hasta olduğundan gelememiştir. Vakıtlerini akşama kadar otelde istirahatle geçiren atletler saat 16,30 da Taksim âbidesine giderek merasimle çelenk koymuşlardır.

Bugün saat 11,30 da Vali ve Belediye reisi doktor Lûtfi Kırdar makamında ziyaret edecek olan Balkanlı koşucular öğleden sonra Heybeliadaya giderek yarış sahasını tedkik edecekler ve geceyi adada geçireceklerdir.

Misafirlerimiz şerefine yarın akşam Vali tarafından Tokatliyan otelinde bir ziyafet verilecektir. Pazartesi günü de Beden terbiyesi müdürlüğü tarafından hazırlanan öğle yemeğini müteakib kazanan atletlere merasimle mükâfatları dağıtılacaktır. Aynı akşam İstanbul bölgesi tarafından da bir çay ziyafeti verilecektir.

Müsabakada Türkiyeyi temsil edecek atletler. Rıza, İbrahim, müttehassıs Naili, Artan, Galip, Mustafa

Lig maçları

Beşiktaş - Fener yarın Şeref stadında karşılaşıyor

Lig maçlarının son müsabakalarına yarın üç stadda birden devam edilecek ve beş birinci küme, dört ikinci küme karşılaşması yapılacak ve bu suretle birinci küme maçları nihayet bulacaktır.

Evvelce senenin en mühim maçı olarak gösterilen Beşiktaş - Fenerbahçe karşılaşması Fenerlilerin Beykozla berabere kalması üzerine eski ehemmiyetini kaybetmiştir. Bu maçta Beşiktaşlılar mağlûp olsalar dahi bir puan farkla İstanbul şampiyonu olacaklardır. Bu cihetten müsabakayı yalnız Fener - Beşiktaş takımlarının herhangi hususî bir karşılaşması şeklinde telâkki etmek lâzımdır. Yalnız Fenerlilerin ikinciliği ellerinden kaçırmamak için hiç olmazsa rakiplerile berabere kalmağa çalışmaları lig maçlarının hasılat baremi noktasından elzemdir.

Haftanın diğer enteresan karşılaşmaları Vefa ile Kasımpaşa ve Beykozla Süleymaniye arasında olacaktır. Bugün için puan cedvelinde Beykoza hâkim olan Vefalılar, Kasımpaşaya takıldıkları ve diğer taraftan da Beykozun Süleymaniyeye galebesi millî kümenin dördüncü mevkiini derhal Beykoz klübü lehine çevirecek mahiyettedir.

Diğer maçlar arasında puan cedvelinde mühim değişiklik yapacak kudrette bir karşılaşma yoktur.

Beden Terbiyesi genel direktörü ehrimizde

Beden terbiyesi genel direktörü general Cemil Taner, Balkanlararası kır koşusunda bulunmak üzere Ankaradan şehrimize gelmiştir. General kır koşusundan maada yarın sabah Topkapı yolunda yapılacak bisiklet müsabakalarında da hazır bulunacaktır.

Voleybol - Basketbol müsabakaları

Beden terbiyesi İstanbul bölgesi Voleybol - Basketbol ajanlığından: 24/3/940 pazar günü yapılacak maçlar.

Sarı küme: Topkapı - Eyüp saat 12, Davudpaşa - Süleymaniye saat 13, Boğaziçi - B. Halkevi saat 14.

Beyaz küme: Fenerbahçe - Doğuspor saat 15, Alemdar - Altıntuğ saat 16, Beyoğluspor - Beylerbeyi saat 17.

Kırmızı küme: Kurtuluş - Galatasaray saat 18, Akınspor - İstanbulspor saat 19, Vefa - İstiklâl saat 20.

Müsabakalara saat tam on ikide başlanacaktır. Geçen hafta resim ve liste getiremiyen takımların bu haftaki maçlara istenilen fotoğraf ve oyuncu listelerini getirmeleri lüzumu tebliğ olunur.

Bisiklet müsabakaları

İstanbul bisiklet ajanlığı tarafından tertip edilen bisiklet müsabakalarının beşinci ve sonuncusu yarın sabah saat 8,30 da Topkapı - Silivri yolu üzerinde ve 100 kilometrelik bir mesafe dahilinde yapılacaktır.

Bu müsabakalara iştirak etmek üzere Bursa, Eskişehir, Kocaeli ve Balıkesir bisikletçileri de şehrimize gelmişlerdir. Bu müsabakada derece kazanan koşucular Ankarada açılacak kampa ayrılacaklar ve on beş günlük kampı müteakip Ankaradaki büyük koşuya girerek nisan ortasında Bükreşte yapılması tekarrür eden Balkan bisiklet birinciliğine iştirak hakkını kazanacaklardır.

Edirnede maçlar

Edirne (Akşam) — 23 ve 24 mart günlerinde şehrimizde futbol, voleybol, basketbol ve güreş müsabakaları yapmak üzere Tekirdağ gençlerinden 25 kişilik bir sporcu kafilesinin yarın Edirneye gelmesi beklenmektedir.

Hazırlanan programa göre voleybol, basketbol maçları cumartesi günü, futbol da pazar günü yapılacaktır.

★ Galatasaray kulübünden: Galatasaray klübü kendi lokalinde beşer kişilik takımlar arasında Ping-Pong turnuvası tertip edilmiştir. Müsabakaya 30/3/940 cumartesi günü saat 14 de başlanacak ve turnuva galibine bir kupa verilecektir. Kayıt muamelesi 27/3/940 çarşamba akşamı saat 21 kadar yapılacaktır. Kayıt için klübümüz kâtipliğine müracaat ederek müsabakaya iştirak edeceklerin iki resim ve bir de esami listelerini vereceklerdir. Fikstür tanzimi ve hakemlerin tayini için müsabakaya iştirak edecek takımların murahhasları 28/3/940 perşembe günü saat 18,30 da klübümüzde yapılacak içtimaa gelmeleri rica olunur.

KÜÇÜK İLÂN
okuyucularımız arasında
EN SERİ,
EN EMİN
EN UCUZ
vasıtadır. Alım satım, kira işlerinde iş ve işçi bulmak için istifade ediniz!

Halkımız yurd müdafaasına yarıyacak sporlara teşvik ediliyor

Cümhuriyet Halk Partisi Trakya ve garbî Anadolu Halkevleri ve köylerine icap eden spor malzemesini gönderdi

Bunlar arasında atış tüfek, tabanca ve mermileri, süngü mübareze tüfekleri, kılıç, kayak teçhizatı vardır

Beden terbiyesi kanunu Büyük Millet Meclisince kabul edilerek spor ve beden terbiyesi işleri yeni kurulan Beden terbiyesi genel direktörlüğü uhdesine verildikten sonra kanunun 14 üncü maddesine göre spor ve Beden terbiyesi için Halkevlerine bırakılan işler için Parti derhal harekete geçmiştir. Kanunun 14 üncü maddesi şöyledir:

«Halkevleri kendi mensuplarına ve arzu edenlere kapalı veya açık salonlarını arzu edenlere kapalı veya açık salonlarda müşterek olarak tertip edilecek programlara göre jimnastik, eskrim, güreş, yürüyüş, salon oyunları ve millî rakslar gibi beden terbiyesi hareketlerini yaptırabilirler.»

İşte kanunun bu maddesinden mülhem olan Parti bu hususta faaliyete geçmiş bulunmaktadır.

Parti bu faaliyeti için avlusu ve salonu müsait bulunan Halkevlerinden, spor ve beden terbiyesinden ve bilhassa millî sporlardan hangi mahallerde, hangi nevilerinin tutunması ve inkişafı mümkünse onlardan işe başlamayı ve halkı icabında yurd müdafaasına yarayacak sporlara doğru teşviki esas olarak göz önüne almıştır. İşte bu esaslara göre salâhiyetli ve mütehassıs zevatın ve Beden terbiyesi genel direktörlüğü elemanlarının yardımından istifade eylemek suretile ilk olarak Trakyada ve Garbî Anadoluda bizzat mahallerinde incelemeler yaptırılarak aşağıda gösterilen merkezlerde faaliyete başlanmıştır. Bu faaliyet içinde müsait görülen yerlerdeki Halkevlerine bağlı köylerde de spor yuvaları açılmıştır.

Trakyada ve Garbî Anadoluda faaliyete geçildi

Trakya mıntakasında Uzunköprü, Keşan, İpsala, Babaeski, Lüleburgaz, Çorlu, Tekirdağ, Malkara, Havza, Kırklareli, Vize, Edirnede olmak üzere 12 Halkevinde faaliyet başlamıştır. Bu Halkevleri gerek bina gerek spor alanları ve gerekse muhitlerinin heves ve arzusu bakımından ileride sayılan yerlerdir. Bundan başka bu 12 Halkevine bağlı olan köylerden 35 köyde de ayrıca birer spor yuvası açılmıştır.

İstanbul ve Garbî Anadoluda: Beyoğlu, Kadıköy, Beşiktaş, Üsküdar, Bakırköy, Kütahya, İzmit, Hereke, Gölcük, Karamürsel, Adapazarı, Eskişehir, Balıkesir ve Bandırma Halkevlerinde faaliyete geçilmiş ve bu Halkevlerine bağlı köylerden 21 köyde de yuvalar açılmıştır. Bu mıntakada ayrıca Dumlupınarda bir kayak merkezi ve Kütahya ile Balıkesir mıntakasında da atlı bir çalışma merkezleri açılmıştır.

Bu faaliyetlerin inkişafı için şehir ve kasabalardaki Halkevlerine: Güreş minderleri, voleybol, basketbol techizatı, salonlar için ufkî parmaklık, şakulî çerçeve, atlama kasa ve sehpaları gibi jimnastik âletleri talim, lobut ve bastonları, süngü mübareze tüfekleri ve techizatı; sıklet atma gülleleri. Avlular için: Barfiks, tırmanma halatları, portik gibi jimnastik vasıtaları ve bazı, Halkevlerine de atış tüfekleri eskrim malzemesi ve deniz kenarlarındaki Halkevleri için kürek talim salları temin edilmiş ve yollanmıştır.

Köy yuvalarına gelince: Bu yuvalarda millî sporun yanında Beden terbiyesi de sürülmek düşünülmüştür. Bu maksadla güreş talimleri malzemesi yollanmış ve barfiks, portik gibi jimnastik âletleri kurdurulmuştur. Köy yuvalarına ayrıca bol miktarda sıklet atma gülleleri verilmiş ve buralarda kır koşuları ve halat çekme işleri tanzim edilmiş bulunmaktadır.

Dağıtılan spor malzemesi

Bu suretle ilk olarak bu sene tesis edilen bu spor merkezlerine ve yuvalarına Cümhuriyet Halk Partisince temin edilen vesait ve malzemenin miktarı şudur:

67 güreş minderi ve brandası, 279 güreş pırpıtı ve donu, 8 atış tüfek ve tabancası, 4500 atış hedefi, 72000 atış mermisi, 5 masa tenisi, 6 takım voleybol basketbol techizatı, 15 şakulî çerçeve ve atlama vesaiti, 228 talim lobut ve bastonu, 56 barfiks ve portik, 60 tırmanma ve çekme halatı, 230 sıklet atma güllesi, 90 süngü mübareze tüfeği maskesi ve göğüslüğü, 8 takım cirit, 32 eskrim için kılıç ve epe ve yedek namluları, 24 çift kayak ve techizatı, 12 takım kılıç kalkanı.

Yakında faaliyete geçirilecek mıntakalar

Bunlardan başka Garbî Anadoluda, Manisa, Bergama, Sındırgı, Gönen, Ayvalık, Edremit, Akhisar, Bursa, Karacabey, M. Kemalpaşa, İnegöl ve Denizlide olmak üzere 12 Halkevi ve bunlara bağlı 60 köyde incelemeler bitirilmiş ve yakında buralarda da faaliyete geçilmek üzere tertibat alınmış malzeme ve vesaik teminine başlanmıştır.

Köylülerimiz ekim, hasat ve harman mevsimlerinde kâfi derecede bedenî faaliyette bulunduklarından bunlar için tatbik edilen program daha ziyade bu mevsimler haricinde sonbaharda ve kışın kahvelerde ve evlerde kapalı kalmayıp spor hareketleri ile meşgul olmalarını temin esasına göredir.

Tertip edilen müsabakalar

Bu yıl için bir başlangıç ve bir teşvik mahiyetinde olmak üzere bir de müsabaka tertip edilmiş ve tatbika geçilmiştir. Bu müsabakalar kır koşuları, sıklet atma, halata tırmanma ve halat çekme, atış, süngü mübarezesi müsabakalarıdır.

Parti genel sekreterliğince bu müsabakalarda iyi derece alan Halkevi sporcularına kendileri için faydalı olarak münasip parti hediyeleri verileceği gibi ayrıca müsabakalara iyi ve çok sporcu ile iştirak etmiş olan Halkevi şahsiyeti maneviyelerine de keza mükâfat ve hediyeler verilecektir.

Beden terbiyesi genel direktörlüğünün kanunun tahmil ettiği esaslar içinde inkişaf etmekte bulunan çalışmaları yanında Cümhuriyet Halk Partisi de Halkevleri yolu ile kendi çalışma programı içine aldığı yoldan spor ve jimnastik hareketleri ile millî sporların köylere kadar teşmili suretile inkişafını ve vatandaşları bu yoldan da yetiştirmeye büyük bir önem vermekte ve inkişafına maddî, manevî yardım ve teşviklerle temine çalışmaktadır.

Samsunda fazla fiatle şeker satan bir tacir muhakeme ediliyor

Samsun 21 (Akşam) — Şehrimiz tüccarlarından B. Mustafa fazla fiatle şeker satmak suçile tevkif edilmiş ve mevkufen muhakeme edilmesine başlanmıştır.

er.

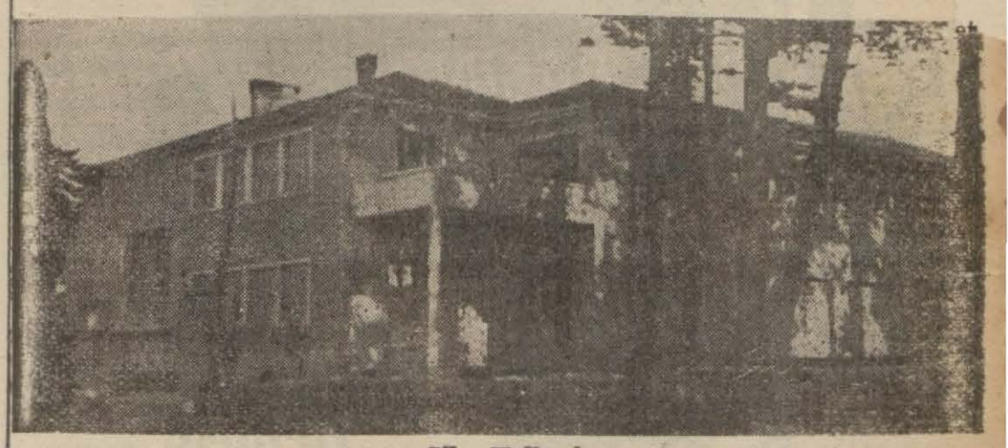

Şile Halkevi

Şile (Akşam) — Halkevlerinin sekizinci yıldönümü, geçen sene açılmış olan kazamız Halkevinde hararetle kutlanmıştır. Saat tam onbeşte İstiklâl marşile merasime başlanmış, Halkevinde mevcud radyo ile Başvekil Dr. Refik Saydamın nutukları dinlenmiş, müteakiben Halkevi reisi tarafından Halkevleri ve Halkodaları hakkında nutuk verilmiş ve bilâhare gençler şiirler okumuşlardır. Evin caz takımı tarafından güzel parçalar çalınarak merasime nihayet verilmiştir. Gece de bütün halka temsil kolu tarafından tertip edilen zengin bir programlı müsamere verilmiş, (Mahçuplar) ve (Yaşayan ölü) muvaffakıyetle temsil edilmiştir. Müsamereye 500 den fazla halk gelmiştir.

Hangi vergilere zam yapılacağı anlaşıldı

(Baş tarafı 1 nci sahifede)

9,974,294 liraya baliğ olmuştur. Sene sonunda tahsilâtın 12,198,402 lirayı bulacağı ve yapılan zamlarla birlikte 940 malî yılında bu vergiden 16,000,000 lira elde edileceği tahmin olunmaktadır.

Hizmet erbabından alınmakta olan kazanç vergisinin nisbetlerinde bir değişiklik yapılmamıştır.

Nakil vasıtaları

Muayyen tarifeli nakil vasıtaları ile seyahat eden yolculardan alınacak nakliyat vergisi hakkındaki kanunun tadiline dair olan ikinci kanun lâyihası ile, bu vergi nisbetlerinin artırılması ve mükellefiyet şümulünün genişletilmesi teklif edilmektedir.

939 yılı 8 aylık tahsilâtı 723,861 lira olan bu vergiden sene sonunda 1,067,616 lira elde edileceği tebeyyün etmektedir. Nisbetlerin artırılması ve mükellefiyet şümulünün genişletilmesi dolayısile 940 yılında elde edilecek fazla varidatın bir buçuk milyon lira miktarında olacağı tahmin olunmaktadır.

İstihlâk vergisi

Bazı maddelerden alınmakta olan istihlâk vergilerinin artırılmasına dair bulunan üçüncü lâyiha ile ham petrol ve müştakatı istihlâk vergisi ve bazı maddelerden alınan istihlâk vergileri tezyid olunmaktadır.

Ham petrol ve müştakatı istihlâk vergisine yapılması teklif edilen zam dolayısile 1,365,000 ve bazı maddelerden alınan istihlâk vergisi nisbetlerinin artırılması münasebetile de 3,442,405 lira elde edileceği tahmin olunmaktadır.

Şeker fiatlerine yapılan zam dolayısile bu maddeden alınan istihlâk vergisinde 5,950,000 lira miktarında bir fazlalık olacağı hesap edilmektedir.

Diğer vergilerden elde edilecek varidat

Dördüncü lâyiha, fevkalâde vaziyet dolayısile bazı vergi ve resimlere zam icrası ve bazı maddelerin mükellefiyet mevzuuna ithal edilmesi adını taşımaktadır.

Öğrendiğime göre bu lâyiha mevzuuna giren vergiler şunlardır: 1 — Muamele vergisi, 2 — Tütün ve içkilerden alınan müdafaa vergisi, 3 — Kibrit ve çakmak vergisi, 4 — Hava kuvvetlerine yardım vergisi, 5 — Damga resmi.

Önce de bildirmiş olduğum gibi sınaî müesseselerden alınmakta olan muamele vergisi ile ithalâttan alınan muamele vergisinin nisbetlerinde bir değişiklik yoktur.

Bu lâyiha ile yalnız bankalar ve sigortalardan alınmakta olan muamele vergisi nisbetleri artırılmaktadır. Bankalar ve sigortalar muamele vergisinin 1939 yılı 8 aylık tahsilâtı 658,196 liradır. Geçen senenin son dört aylık tahsilâtı da 310,813 lira olmasına nazaran sene sonunda tahsilâtın 968,952 liraya varacağı anlaşılmaktadır. Bu vergi nisbetine yapılan zam dolayısile de takriben 934,000 lira hasılat temin edileceği hesab edilmiş olduğundan 1940 yılı için 1,900,000 lira tahmin edilmiştir.

Tütün ve içkilerden 1939 yılında alınmakta olan müdafaa vergisine yapılması teklif edilen zam 3,666,000 liradır. Bu zamla beraber 1940 yılında tütün ve içkiler müdafaa vergisinden 7,600,000 lira nisbetinde bir varidat elde edileceği tahmin olunmaktadır.

Kibrit ve çakmak vergisinden 1939 yılı birinci taksiti olarak 517,412, ikinci taksit olarak 508,336 ve satış farkası olarak da 29,308 lira alınmıştır. Bu vergi üzerine konulması düşünülen zam dolayısile de takriben 500,000 liralık bir varidat temin edilmiş olacaktır.

Hava kuvvetlerine yardım vergisinden sene sonunda 6,455,000 lira kadar bir varidat elde edileceği anlaşılmaktadır.

Yapılması teklif edilen zam ile 1940 malî senesinde bu vergiden elde edilecek varidat bir misli artmış olacaktır.

Damga resmine yapılan zam 500,000 lira nisbetindedir.

Yeni vergi lâyihalarile zam yapılması teklif edilen vergilerin 1939 ve 1940 yılındaki muhammen mikdarları şöyledir: 1939 da ticarî ve sınaî teşebbüsler vergisi tahminatı 11,000,000 lira, 1940 da 16,000,000 lira, nakliyat vergisi 1939 da 1,250,000, 1940 da 2,450,000, ham petrol müştekatı istihlâk vergisi 1939 da 3 milyon, 1940 da 3 milyon, bazı maddelerden alınmakta olan istihlâk vergisi 1939 da 14 milyon, 1940 da 18 buçuk milyon, şeker istihlâk resmi 1939 da 3 milyon, 1940 da 10,815,000 lira.

Banka ve sigortalardan alınan istihlâk vergisi 939 da 960,000 lira, 940 da 1,900,000, tütün ve içkilerden alınacak müdafaa vergisi 939 da 3,985,000, 940 da 7,600,000, kibrit ve çakmak vergisi 1939 da 1,380,000, 940 da 1,830,000, hava kuvvetlerine yardım vergisi 939 da 6 milyon 250 bin, 940 da 12,400,000, damga resmi 939 da 7,250,000, 940 da 7,250,000.

Bu rakamlar karşılaştırılırken yukarıdaki vergilerden bazılarında sene sonunda tenakuslar vukuu geldiğinin ve bazılarında da tezayüdler görüldüğünün nazarı dikkate alınması lâzım gelmektedir.

Vergi kaçakçılığına karşı tedbir

Ankara 22 (Telefonla) — Muamele vergisi kanununda değişiklikler yapılması hakkındaki kanun lâyihası Meclise verilmiştir. Bu lâyiha ile kanunun tatbikatında görülen noksanlar tamamlanmakta ve bilhassa vergi kaçakçılığına karşı sıkı kontrol tedbirleri alınmaktadır.

Lâyihanın esbabı mucibesinde, yeni konulan hükümlerin Meclisce kabulü halinde bu vergi hasılatının bir buçuk milyon lira kadar artacağı kaydedilmektedir.

Bir komprime hayat karşılığıdır

En sıkışık zamanda size en büyük yardımcıdır. Kalöri, gıda, lezzet ve nefaset bakımından tatmin edici mahiyeti ve yüksek evsafı haizdir.

Mercimek, bezelya, buğday vesair çorbalık komprimelerimizi her yerde bulabilirsiniz.

ÇAPAMARKA MÜSTAHZARATI

B. Reynaud'nun programı

(Baş tarafı 1 nci sahifede)

«Fransada, uyumuş kuvvetlerin uyandırılması lâzımdır. Meclis müsaade ederse, hükûmet, bu canlandırıcılık vazifesini ifa edecektir.»

Reynaud sözlerini şöyle bitirmiştir:

«Harp etmek istiyoruz, akdi mümkün yegâne sulhu, en kısa zamanda yapmak imkânını verecek olan, sizin harp hususundaki azminizdir. Vereceğiniz rey, harbin müvacehesinde ağır bir reydir.»

Blum, oturduğu yerden söz alarak, sosyalistlerin kabineye dahil olmaları Reynaud ile önceden bir anlaşma yapılmadan vukua geldiğini tasrih etmiş ve bütün Fransız kuvvetlerinin bir araya toplanmasını temenni etmiştir.

Daha başka müdahalelerden sonra meclis, itimad müzakeresine başlamıştır.

Celse kapanmadan evvel, içtima 2 nisana talik edilmiş, ve Nazırlar, itimad reyinden mütevellit vaziyet hakkında görüşmek üzere toplanmışlardır.

Hükûmete itimad

Âyan ve mebusan meclisleri hükûmetin beyannamesini hararetle karşılamıştır. Meclis bilhassa, imparatorluğun kaynaklarına ve müttefiklerin müzaheretine işaret eden kısımları uzun uzadıya alkışlamıştır.

Müteakiben ayân meclisi askerî krediler açılması hakkındaki kanun lâyihasını müzakere etmiştir.

Meclis 156 reye karşı 218 reyle hükûmete itimad beyan etmiştir. 120 müstenkif vardır.

«İhanet ezilecektir»

Paris 22 (A.A.) — Hükûmet beyannamesi ve bilhassa «Sovyetlerin ihaneti yardımile» ve «İhanet her nereden gelirse gelsin ezilecektir» kısımları fevkalâde alkışlanmıştır.

Beyannamenin okunmasını müteakip meclis reisi Herriot harbin sevk ve idaresi ve hükûmetin siyaseti hakkında iki istizah takririnin mevcut olduğunu bildirmiştir.

Reynaud bu istizahların derhal müzakeresini istediğinden meclis bu istizahları müzakereye başlamıştır.

Nazırlar ve Müsteşarların içtimaı

Paris 22 (A.A.) — Nazırlar ve müsteşarlar bu akşam saat 20 den 21,30 a kadar Paul Reynaud'nun riyasetinde toplanmışlardır.

Bu toplantının sonunda Nazırlar Başvekil tarafından bir tebliğ verileceğini kabinenin vazifeye devam ettiğini söylemişlerdir.

Kabine azası mesai arkadaşlarından bazılarının istifasına dair deveran eden şayiaların asılsız olduğunu gazetecilere beyan etmişlerdir.

Biraz sonra İstihbarat Nazırı Frossard aşağıdaki tebliği okumuştur:

Nazırlar heyeti Maliye Nezaretinde Reynaud'nun riyasetinde toplanmış meclis tarafından verilen reyden mütevellit vaziyeti tetkik etmiştir. Bütün Nazırlar Başvekile halisane teşriki mesai hususunda teminat vermişlerdir. Bu şerait dahilinde hükûmet reisi halihazırdaki vahim vaziyet karşısında, meclisin mutlak ekseriyetinden rey alan kabinenin vazifesi mevkiini muhafaza etmek olduğu kanaatine varmıştır.

İkinci Klemanso Kabinesi

Paris 22 — Yeni kabine Fransız efkârumumiyesi tarafından çok iyi karşılanmıştır. Bu kabineye «İkinci Klemanso kabinesi» deniyor. Buna sebep B. Reynaud'nun kuvvetli şahsiyeti ve kabinesinin, Klemansonunki gibi 22 azadan mürekkep olmasıdır.

Daladier kabinesi yalnız Radikallere istinat ediyor ve diğer fırkaların müzaheretile iş başında kalıyordu. Yeni kabine bütün fırkalara istinat edecektir. Bütün gazeteler yeni kabine hakkında takdirkâr makaleler yazmaktadır.

İngiliz mahafili memnun

Londra 22 (A.A.) — Reuter ajansının diplomatik muhabiri yazıyor: Fransız Kabinesi buhrandan kuvvetlenmiş olarak çıkmıştır. B. Daladier, orduda haiz olduğu muhabbet ve şöhret ve eğilmez azmi sebebile herkesten ziyade liyakati haiz olduğu millî müdafaa nezaretini muhafaza etmektedir. Kendisi bu suretle Harbiye Nezaretine aid meselelerle iştigale daha ziyade vakit bulabilecektir.

B. Reynaud kendisine Maliye Nezaretinde hayrete şayan bir muvaffakıyet kazandırmış olan enerjisile maruftur. B. Reynaud maliyede çetin bir vazife görmüş fakat, bunu sarsılmaz bir cesaretle muvaffakıyetli neticeye erdirmiştir.

B. Reynaudnun iktidar mevkiine geçmesinin Almanyada husule getirdiği intiba gözönüne alınırsa, kendisinin B. Daladier'yi istihlâf için en yerinde bir şahsiyet olduğu anlaşılır.

Amerikadaki tesir

Nevyork 22 — Amerika gazeteleri yeni Fransız Kabinesini memnuniyetle karşılamaktadır. Nevyork Taymis yazdığı makalede diyor ki: «Buhranın hal şekli demokrasi için bir zaferdir. Yeni Başvekil yalnız Hitlerizmin amansız bir düşmanı değil, kuvvetli bir hükûmet adamıdır. Fransız maliyesini ıslah gibi güç bir işte iktidarını göstermiştir.»

Bitaraf memleketlerde

Paris 22 — Yeni Fransız Kabinesi bütün bitaraf memleketlerde iyi karşılanmıştır. Belçika, İsviçre gazeteleri hararetli

Amsterdam 22 — Hollandada Reynaud Kabinesi çok iyi karşılanmıştır. Reynaud Hitlerizmin şiddetli düşmanıdır. Bunun için harbe daha büyük azimle devam edileceği tahmin olunuyor.

İtalyan gazetelerinin vaziyeti

Roma 22 — İtalyan gazeteleri Fransadaki Kabine tebeddülüne dair uzun haberler neşrediyorlar, fakat mütalâa azdır. Gazeteler Kabinede sosyalistlerin de bulunmasını iyi karşılamıyorlar.

Yugoslavya iyi karşıladı

Belgrad 22 — Yugoslavya siyasi mahafili, Reynaud Kabinesini ve Fransız efkârı umumiyesini harbi zafer istihsal edinceye kadar enerjik bir surette yürütmek hususunda izhar ettiği arzuyu müsait kar-

MEŞRUTİYETTE SARAY ve BABIÂLİ

Yazan: SÜLEYMAN KÂNİ İRTEM — Tercüme, iktibas hakkı mahfuzdur.

Tefrika: No. 165

İstanbul muhafızı Cemal beyin, Sabahaddin bey hakkındaki sözleri

Zarif ve cerbezeli doktor bu iki taraflı siyaseti pek iyi idare ediyordu.

Beyanname neşri ve nümayiş tertibi gibi ilk tasavvurlar artık suya düşmüştü. Daha katî, daha müessir icraata lüzum hissediliyordu. İttihad ve Terakkinin Cemal, Talât, Enver beyler gibi erkânı ile Harbiye Nezaretinde Nazım paşa yerine geçen ve sadaret makamını da işgal eyliyen Mahmud Şevket paşa haklarında suikasdler yapılmadan artık hükûmeti ele geçirmeğe imkân olamıyacağı görülüyordu.

Prens Sabahaddin ötedenberi muhalif olduğu kan dökülmesine artık bir zaruret diye muvafakat eylemiş miydi? Yoksa (vatanın, milletin menfaati böyle icap ediyor) diye onun muvafakati alınmadan, fakat ne yapıp yaparak onu iktidar mevkiine getirmek için mi taraftarları teşebbüslerine şimdi şiddet katmağa lüzum görüyorlardı? Burası meçhul kalmıştır. Ancak cereyan eden ahvale ve vaziyete bakılınca Sabahaddin partisi Satvet Lûtfi bey idaresinde iken iltizam ettiği şekilden uzaklaşarak müfritlerle elbirliğine meyletmiş gibi görünüyor.

Hükûmetin Sabahaddin beyle anlaşma müzakereleri bir türlü neticelenemiyordu.

Nihayet divanı harp bütün mevkuflar hakkında hükmünü verdi.

Muhafız Cemal beyin Satvet Lûtfi, Ahmed Bedevi, mülâzım Lûtfi beylerin ibreten idamlarını arzu ettiği, Sabahaddin beyle uyuşma siyasetini iltizam ve takip eden Mahmud Şevket paşanın ise şiddetli cezalar tatbikine muhalif olduğu mevkuflar arasında duyulmuştu.

Divanı harp bunlardan Satvet Lûtfi, Ahmed Bedevi, mülâzım Lûtfi beylerle diğer birkaç arkadaşlarını müebbed küreğe, mütebakisini on beşer seneye mahkûm etti; yalnız binbaşı Avni bey beraet kazandı.

Gizli cemiyete girdikleri halde suikasd tertibatı safhalarından muhafızlığı haberdar etmiş olmalarından dolayı Fethi beyle Rahmi, Mustafa, Vasfi efendilerin birer müddet zabıta nezareti altında bulundurulmalarına karar verildi.

Beyannameyi basan matbaacı Leonida efendi on beş altın para cezasile kurtuldu.

İdam tenkisini atlatan mahkûmlar kâmilen umumi hapishaneye nakledildiler.

İstanbul muhafızı Cemal bey, divanı harp hüküm verdikten sonra şüpheli addettikleri hakkında gizli takiblerinin arkasını kesmemişti. Hele prens Sabahaddin ile doktor Nihad beyleri pek sıkı bir surette tarassud ettiriyor, öğrendiklerini Talât beye bildiriyordu.

Fakat Sabahaddin beyle itilâf müzakerelerini pek ziyade ileri götürmüş olduğuna kani olan Talât bey red ve cerhi kabil olamıyacak maddî bir delil elde edilmedikçe Sabahaddin beyin tevkifinden sakınılmasını tavsiye ediyordu.

Cemal bey bir gün Sabahaddin beyin kardeşi Lûtfullah beyin şahsına aid bir işde yardım etmek üzere muhafızlığa gelmesi fırsatından istifade ile sözü Sabahaddin beye intikal ettirdi:

— Sizden ufak bir hizmet istiyeceğim: Söyliyeceklerimi biraderinize nakletmek. Kendileri Avrupada ve burada yazdıkları birçok yazılarla iddia ederler ki İttihad ve Terakki sanadidi katil, kanlı bir takım eşhastır. Bunu külliyen hakikate muhalif olduğu halde bir dakika için kabul edemem. Ben de iddia ediyorum ki biz ne kadar kanlı isek Sabahaddin bey de dahil olduğu halde bütün muhaliflerimiz de o kadar kanlıdırlar. Evvelâ 31 Mart vakasını onlar ihdas ettiler; prens de bu işde dahildi. Bundan dolayı o zaman dökülen kanlarla Hareket ordusunun İstanbula muvasalatında dökülen kanların hakiki müsebbipleri onlardır. Sonra Halâskâran grupunun teşekkülünde prens büyük bir hisseye malik olduğu gibi Arnavud isyanında da alâkadardır. Demek ki o vakitki kanların mesuliyetine de müşariktir. Şimdi de bizlerin kanımızı heder etmek için çalışıyor. Bu halde kendilerinden rica ederim. Bari bu hakikatleri itiraf buyursunlar da kanlı dediği İttihadçıların hiç olmazsa mukabil bir tedbir olarak kan akıtmağa mecbur olduklarını ve kendileri gibi bâdilerin daha zalim sayılmaları lâzımgeleceğini kabul etsinler. Her iki taraf da kan dökmekten vazgeçerek biribirlerine müsteniden kendi siyasî kanaatleri dahilinde iki muhalif yoldan vatan hayrına çalışsınlar.

Lûtfullah bey büyük bir feveran ile kardeşinin hiç bir vakitte eli kanlı olmadığını, bu yapılan işlerde kendisinin katiyen alâkası olamıyacağını söyledi.

(Arkası var)

***

Toprak mahsulleri ofisi müfettişi B. Ahmed Bedevi Kuran gönderdiği bir mektupta Babıâli baskını ve Nâzım paşanın katili meselesinde kendisinin 157 numaralı tefrikada bahsettiğim tevkifini şu suretle tavzih eylemektedir:

(Hâdisatın sureti cereyanı nazarı dikkate alınacak olursa teşebbüsten Kâmil paşa hükûmetinin haberdar bulunduğu anlaşılır. Böyle iken ciddi tedbir ittihaz edilmemesinde o günlerde harp durumunun halk üzerinde husule getirdiği yeisin, hükûmet ricali arasındaki ahenksizliğin ve Nâzım paşanın iğfalâta kapılarak arkadaşlarına karşı dürüst hareket etmemekte olmasının dahlü tesiri olduğunu kabul zarurî görülmektedir. Bununla beraber bir hükûmet darbesile iktidar mevkiini ele geçiren İttihad ve Terakkinin bu kolay muvaffakıyete rağmen vaziyetten tamamen emin olmadığı ve ilk günlerde tereddüd içinde bulunduğu o zamanki fırkacılık zihniyetinin mübân telâkki etuği şu vakıadan istidlâl olunabilir:

Babıâli baskınından bir, iki gün sonra idi; Beyoğlunda Lüksanburg -şimdi Şık- sinemasının yerinde bulunan Lüksanburg lokantasında doktor Nihad ve Ali Muhiddin beylerle akşam yemeği yedikten sonra ikametgâhıma gitmek üzere lokantadan çıkmıştım. Taksim meydanına vardığımda arkamda gelmekte olan bir manga askerin yanımdaki bir polisin:

— Dur!

Emrine ve nazik bir lisanla birlikte polis müdüriyetine gidilmek ihtarına muhatap oldum.

İttihad ve Terakki hükûmeti muhaliflerî tevkife başlamış olduğundan benim de bu arada tevkifime lüzum görüldüğünü zan ve burada itirazın faydasızlığını mülâhaza ederek kıta refaktında Beyoğlu polis müdüriyetine gittim. İki, üç gün evvel görüşmüş olduğum müdür Kâmil beyin yanına götürüldüm. Kâmil beyden tevkifim esbabını sordum; meseleden haberdar olmadığını ve tevkifimin umum müdür Azmi beyin doğrudan doğruya polis komiserine verdiği bir emir iktizasından bulunduğunu söylemesi üzerine şiddetle itiraz ettim.

Kâmil bey telefonla Azmi beyle görüştü. Neticede Azmi bey kefalet göstermek suretile bir taahhüd senedi verdiğim takdirde serbes bırakılabileceğimi bildirdi ve taahhüdname suretini dikte ettirdi. (Taahhüdname sureti tefrikada yazılmıştır.) Ben bu senedi vererek takibi hükûmet — Mahmud Şevket paşanın katili — hâdisesine kadar serbes kaldım.

Ancak benden böyle bir taahhüdname talep edilmesinden bir gün Nâzım paşanın katili hâdisesi adliyeye intikal eylediği takdirde İttihadcılarca katil sıfatile herhangi bir şahsın ileri sürülmesine zemin hazırlanmak istenildiği ve kendilerinin beriyyüzzimme olduklarını isbat için bu gibi maddî deliller ihzarında istical gösterildiği neticesi istihraç edilmek tabiidir. Bu ise İttihadcıların o günlerde mevkilerinden emin olmadıklarını isbat eder bir keyfiyettir.

O zaman İttihad ve Terakki hükûmetinin polis müdürü umumisi olup halen hayatta bulunan bay Azmi benden bu şekilde bir taahhüdname almağa neden lüzum gördüğünü izah edersе inkılâp tarihimiz için faydalı bir hizmette bulunmuş, ayni zamanda o günkü vaziyetin tenvirine yardım et-

HER AKŞAM BİR HİKÂYE

Tahta kurusu

Sofadaki saat on biri vurdu. Dışardaki fırtına şimdi biraz dinmiş, onun yerine bardaklardan boşanırcasına yağmur başlamıştı. Haydar arkadaşlarına:

— Yatmazdan evvel size bir hikâye anlatayım, dedi...

Zaten hiç birinin uykusu yoktu. Kimse yatmak taraftarı değildi. Saatlerden beri aşktan, kadınlardan bahsediyorlardı. Haydar sözüne başladı:

— Nuriye ile bir trenin lokantalı vagonunda tanışmıştım. O daha ilk bakışta insanın alâkasını çeken güzel kadınlardandı. Büyük siyah gözleri, uzun boyu, şaşılacak derecede endamlı vücudü ile arkasına, eteğinin ucuna birçok arzulu bakışları takıp öyle dolaşıyordu. Ayni trende iki günlük seyahat bizi biribirimize epeyce ahbap etmişti. Lâkin aksi şeytan işte... Rakiplerle başım belâya girmişti. Yolcular arasında Nuriyenin iki âşıkı daha vardı. Bunlardan biri İstanbullu zengin bir iş adamı... Öteki de uzun zaman Avrupada gezip tozduktan sonra şimdi babasından kalan mirasın son parçasını satmak üzere İstanbula dönen çapkın bir miras yedi... Hani radyoda güzel bir şarkı dinlemek istersiniz de parazitler zaman zaman zevkinizi kaçırır. İşte ben de iki rakibime «parazit» ismini takmıştım. Lâkin Nuriye o derece hoşuma gitmişti ki, bütün muvaffakıyetimi ortaya atarak onu ötekilerden, yani parazitlerden ayırmıştım. Artık koridorlarda, lokantalı vagonda, gündüzleri kompartımanda hep beraberdik. Açık bir pencere önünde, kırları, dağları, nehirleri, ayakta yanyana seyrederek, sigara içiyor, tatlı tatlı konuşuyorduk.

İstanbula gelinmeye kadar samimiyetimiz arttıkça arttı. Tabii işi bu kadarla da bırakamazdım. O yaz kış şehirden biraz uzakça bir sayfiyede oturuyordu. Ben de orada bir ev tuttum. Onun için her fedakârlığa razı idim. Herşeyi gözüme almıştım. Fakat çok hain, kaprisli bir kadındı. Beni üzmeğe bayılıyordu. Onun ne kahrını çekmedim ki... Herşeyine tahammül ediyordum. Nihayet sabrımın, tahammülümün, fedakârlığımın muvaffakıyetini elde etmeğe başlamıştım. Artık biribirimize aşktan bahsediyor, birlikte gezintiler yapıyor, sinemaya filân gidiyorduk. Nihayet bir gün Nuriye beni sevincimden çıldırtacak bir müjde verdi:

— Bu gece köşkte tamamile yalnızım... Saat tam on ikide gelirsen karşılıklı birer çay içeriz...

Bunu söylerken gözleri ne kadar tatlı, bakışları ne kadar sıcaktı. Az daha heyecanımdan boynuna sarılacaktım. Bu benim ne zamandanberi beklediğim şeydi. Fakat Nuriye bana o güzel sözleri söylemekle yaptığı büyük çılgınlıktan ürkmüş, utanmış gibi önüne baktı. Ben hemen:

— Saat tam 12 de gelirim!... dedim.

O ilâve etti:

— Aman dikkat et... Küçük bir dedikodu beni mahvedebilir!...

Biribirimizden ayrıldığımız zaman hafif bir yağmur başlamıştı. Gece yağmur şiddetlendikçe şiddetlendi. Sanki gökyüzü delinmiş gibi idi. Aksiliğe bakın ki, benim oturduğum evle Nuriyenin köşkü arasında epeyce bir mesafe vardı. Fakat saat 11 olduğu zaman artık heyecanımdan yerimde duramıyacak bir hale gelmiştim. Ne zamandanberi başımın içinde tatlı bir hayal gibi yaşıyan birşey bir saat sonra hakikat olacaktı. Kendimi evden dışarı attım. Yağmura pek ehemmiyet vermiyordum. Lâkin pek az sonra iliklerime kadar ıslanmıştım. Halbuki daha saat on bir buçuktu. Sokaklarda serseri serseri dolaşırken bekçiye rast geldim. Adam bana tuhaf tuhaf, şüpheli şüpheli baktı. Fakat ben umursamamıştım bile... Bu geceki büyük saadet bana herşeyi unuttururdu. Nihayet saat 12 ye geldiği zaman artık gömleğim sırtıma yapışacak derecede ıslanmıştım.

Evvelce kararlaştırdığımız gibi bahçenin aralık bırakılan arka kapısından içeriye girdim. Kalbim, içinde, kimbilir kaç beygir kuvvetinde bir motör işliyormuş gibi hızlı hızlı atıyordu. Küçük, kümese benziyen bir yerin önünden geçerken bir köpek acı acı havladı. O zaman Nuriyenin bahçedeki köpeğini akşamdan bağlıyacağını hatırladım. Demek köpeği kulübesine sokmuştu. İlerledim. Aralığından dışarıya çizgi halinde hafif bir ışık sızan bir kapının önünde durdum. Tatlı bir ses ismimi çağırdı. Kapıdan içeriye girdim. Elimden bir kol yakaladı. Bulunduğumuz yer hafif aydınlıktı. Bu sönük ışık içinde Nuriyeyi gördüm. Beraber merdivenleri çıktık. Perdeleri sıkı sıkı örtülmüş, sıcak, aydınlık, çok güzel kokan bir salona girdik. Nuriye o zaman tepemden tırnağıma kadar beni süzerek bir kahkaha kopardı:

— Bu halin ne?...

Hakikaten feci, berbad bir vaziyette idim. Bir kere sucuk gibi ıslanmıştım. Sonra birçok su birikintilerine, çukurlara batıp çıktığım için çamur içinde kalmıştım. Halbuki benim titizliğim, temizliğim arkadaşlar arasında meşhurdur.

Nuriye:

— Aman, dedi, hemen ceketini çıkar... Sana benim kimonomu getireyim.

Biraz sonra onun kimonusu sırtımda rahat bir koltuğa gömülmüştüm. Burası dışarıdan ne kadar farklı idi. Dışarıda soğuk, yağmur, çamur, korkunç, ıslak bir hava esiyordu. Kasvet dolu ve kapkaranlık bir gece idi. Halbuki içerisi sıcaktı, tertemizdi, mavi camlı abajurdan etrafa sinirleri dinlendirici bir ışık saçılıyordu. Masanın üstünde, ışığın yanında kimbilir nerede yetiştirilmiş beyaz karanfiller vardı. Sokaktan, çamurlu çukurlardan, soğuktan, bardaklardan boşanırcasına yağmuru yedikten sonra bu salona girince âdeta şaşırmıştım. Bir rüyanın içine girmiş gibi idim. Burada herşey ümid verici idi. Hele Nuriye... Şık elbisesi, bembeyaz elleri ile ne temiz, ne yumuşak bir manzarası vardı. Ben aşk meselelerinde bile temizliğe bayılırım.

O beni rahat ettirmek için arkama en yumuşak, tüyden yastıklarını sıkıştırmıştı. Önümdeki alçak masaya likör kadehlerini koymuş, tâ yanıma oturarak bir sigara yakmıştı. Artık dünyanın en mesud adamı şüphesiz ki bendim.. Lâkin tam bu esnada omuz başımda oturan Nuriyenin dekoltesine gözüm ilişti. Güzel, biçimli, renkli kolunun üzerinde, aldığı fazla gıdadan şişmiş son derecede semiz bir tahtakurusunun ağır ağır yukarılara doğru çıktığını gördüm. Dünyada bu hayvandan iğrendiğim kadar hiç bir şeyden tiksinmem... Küçüktenberi bu minimini hayvan benim midemi bulandırır... Hele bu kadar şişmiş, gelişmiş, tombul bir tahtakurusu gene içimi bulandırdı. Nuriyede onu görmüş olacak ki ince parmakları ile hayvanı alıp attı. Onun bu hareketi gözümde bütün güzelliğini bir anda silmişti. Şimdi yanımdaki kadın bana tahtakurusu kokuyor gibi geliyordu. Doktorlar böyle şeylerle kadınlardan bir anda soğuyanlara hasta gözile bakarlarmış... Erkekleri manzaraları ile bir saniyede soğutan şeylere de «antifetiş» derlermiş... Fakat ben zaten tahtakurusundan nefret ederim. Nuriye:

— Bu tahta köşk berbad... Tahtakurusu yuvası... diyordu.

Bir müddet sonra baktım. Bu sefer omuzunda gene öyle gayet sıhhatli bir tahtakurusu... Artık sırtım kaşınıyor gibi geliyordu. Sanki enseme bir avuç tahtakurusu serpmişlerdi. Nuriye gözüme başının içinde tahtakuruları yuva yapmış gibi görünüyordu. Aylarca bin bir fedakârlık yaparak, sonsuz heyecanlarla geldiğim buradan biran evvel kaçmak istedim. «Aman kum sancım tuttu!...» dedim, yaş elbiselerimi giyince onun şaşkın bakışları karşısında kendimi sokağa, tekrar yağmurun altına attım. Evime giderken hâlâ vücudum kaşınıyor, burnuma tahtakurusu kokusu geliyordu.

Hikmet Feridun Es

Akba müesseseleri

Ankarada her dilden kitap, gazete, mecmua ve kırtasiyeyi ucuz olarak AKBA müesseselerinde bulabilirsiniz. Her dilde kitap, mecmua siparişi kabul edilir. İstanbul gazeteleri için ilân kabul abone kaydedilir. Parker dolma kalemlerinin Ankarada satış yeridir.

Telefon: 3377.

Briç

Kontrakt Briç

Meşhur Eller

El No. 33

♠ V-9-6-3
♥ D-V-9
♦ A-D-V
♣ 9-5-2

	ŞİMAL	
GARP		ŞARK
	CENUP	

♠ 2	♠ A-7-4
♥ 7-3	♥ 8-6-5-4-2
♦ R-10-9-7-5-3	♦ 4
♣ R-D-V-4	♣ A-8-6-3

♠ R-D-10-8-5
♥ A-R-10
♦ 8-6-2
♣ 10-7

Her iki taraf zonda değil. Kâadı veren: Cenup.

DEKLARASİYON

Cenup	Garp	Şimal	Şark
1 ♥	2 ♦	3 ♥	Pas
4 ♥	Pas	Pas	Pas

Kozcu: Cenup Oyun: 4 kupa

Her bir masada garp sinek ruvası ile oyunu açtı. Leveyi kazanınca ayni renge devam etti. Masaların çoğunda kozcu üçüncü sineği kesti ve bir pika oynadı. Şark ası ile aldı, bir kupa geldi. Bundan sonra kozcu geriye kalan leveleri alarak oyunu çıkardı.

KRİTİK

Sinek ası ile kozun ası şarkta olduğuna göre ortağı sinek ruvası ile oyunu açtığı zaman elindeki tek karodan istifade ederek kozdan iki leve kırmak imkânının mevcudiyetini takdir etmesi lâzım gelirdi. Şark, kozun ilk levesine hâkim olduğu gibi sinek ile de ortağına el tutturmak imkânı mevcud olduğundan sinek ruvasını ası ile alıp yerin as -dam- valesi üzerine tek karosunu oynaması icap ederdi. Eğer cenupta iki sinek varsa (yerde üç sinek bulunduğuna göre bu ihtimal galiptir) bu hareketile oyunu kurtarmış olur. Şark, pika ası ile el tuttuğu zaman bir sinekle eli ortağına verir. Ortağı şarka bir karo kestirir. Böylece muhasım taraf dört leve alarak kozcuyu bir içeri atar.

AKŞAM

Abone ücretleri

	Türkiye	Ecnebi
SENELİK	1400 Kuruş	2700 kuruş
6 AYLIK	750 »	1450 »
3 AYLIK	400 »	800 »
1 AYLIK	150 »	— »

Posta ittihadına dahil olmıyan ecnebi memleketler: Seneliği 3600, altı aylığı 1900, üç aylığı 1000 kuruştur.

Telefonlarımız:
Başmuharrir: 20565 — Yazı işleri: 20765 — İdare: 20681 — Müdür: 20497

Safer 13 — Kasım 137

S.	İmsak	Güneş	Öğle	İkindi	Akşam	Yatsı
E.	9,55	11,35	5,56	9,24	12,00	1,31
Va.	4,18	5.59	12.21	15.48	18.24	19.55

İdarehane: Babıâli civarı Acımusluk sokak No. 13

Yer değiştirecek kiracılara tavsiye!

Akşam'ın **KÜÇÜK İLÂNLARI**'nı dikkatle okursanız kendinize en elverişli yurdu yorulmadan bulabilirsiniz.

TÜRKÂN HÂTUN

Tefrika: No. 15 Yazan: İSKENDER FAHREDDİN

O, Türkân sultanın has bahçesinde yetişmiş eşsiz bir çiçekti, büyük annem onu bana beni de ona lâyık gördü

Gıyaseddin şiiri çok severdi, bu sebeple Türk ve İran şairlerini yakından tanır, onlarla sık sık hasbühaller yapardı. O, Buharaya ilk gelişinde de bu şairin adını duymuş, fakat kendini görememişti. Şair Rıza bilhassa hiciv ve nüktelerile tanınmıştı. Fakat o, o derece mahviyet sever, o kadar çekingen bir adamdı ki... O gece şehzade Gıyaseddinin davetine bile arkadaşlarının zorile icabet etmişti.

Salonun bir köşesinde Gıyaseddin, sağında prens Kasım, karşısında şair Rıza oturuyordu. Biraz ötede saz heyeti, şehzadenin verdiği bir işaretle derhal harekete geçmişti.

Şair Rıza, hükümdar hanedanına mensup bir adamın sofrasında ilk defa karşı karşıya bulunuyordu.

Gıyaseddinin kendisine fazla iltifat göstermesinden çok memnun ve mütehassis olan şair Rıza derhal bir beyit (1) söyliyerek, şehzadeye minnettarlık hislerini izhar etmiş ve kendini Gıyaseddine pek çabuk sevdirmişti.

Prens Kasım da, şair Rızayı yeni tanıyordu. Kasım, Fars ilinden Buharaya geldiği gündenberi, bu kadar ince ruhlu, hassas ve sevimli bir adamla ilk defa karşılaşmıştı.

Şair Rıza, şehzadeye hitaben söylediği bu beyit ile, kendi kalbinin tatlı bir sözle bir küçük iltifatla nasıl fethedildiğini anlatmak istiyordu. Herkes bilirdi ki, Riza çok zengin Buhara asilzadelerinin köşklerine o güne kadar ayak basmamıştı. Hergün onun peşinden koşarlar, fakat o geceleri küçük bir meyhanede sızıp kalırdı.

Şehzade Gıyaseddin, şair Rızaya sordu:

— Evli misin?

— Evli idim.. Geçinemedim.. Ayrıldım. Bir erkek çocuğum vardı. Mutallâkam, çocuğumun yüzünü bana göstermemek için Nişabura gitti. Ben de ondan sonra postu meyhaneye serdim.

— Sen de Nişaburlu musun?

— Hayır. Fakat, ben de Mehesti (2) gibi, Gencede doğdum, Nişaburda büyüdüm.. Yirmi beş yaşında Buharaya geldim. Beş yıldır buradayım.

— Çocuğunu neden göstermiyor karın sana?

— Fenalıkta mantık aranır mı, sultanım? Beni en büyük en derin sevgimden mahrum etmek, vicdanımı kanatmak, hasılı beni manen ezmek için ne mümkünse yaptı ve yapıyor.

— Hâlâ uğraşıyor mu seninle?

— Evet. Çünkü, husumeti hâlâ devam ediyor. Çocuğumun yüzünü - ben ölünceye kadar- bana göstermiyecekmiş.

— Çok özledin mi çocuğunu?...

— Her an gözümün önünde hayalini görüyorum. Ah, yavrucuğum!

Şair Rıza birdenbire ayağa kalktı.

— Bana müsaade ediniz, sultanım!

— Ben izin vermeden nereye gidiyorsun?

— Çocuğumu hatırlattınız bana.. Onu görmeğe gideceğim.

Gülüştüler.

Gıyaseddin:

— Haniya, çocuğun Nişaburda idi? Onu bu kadar çabuk görebilecek misin? dedi.

Şair önüne baktı:

— Evet.. Evet.. O, meyhanede beni bekliyor. Yavrucuğumun hayalini ben ancak meyhanede görebiliyorum.

— O halde meyhaneyi buraya getirelim.. Çocuğunu da kolayca görürsün!

Şehzade Gıyaseddin zaten içki içmek için vesile arıyordu. Prens Kasım ile şair Rızayı boş yere alıkoymamıştı. Haremağalarına emir verdi.

Şehzadenin önünde çarçabuk içki sofrası kuruldu.

Taze, mis kokulu müselles içiyorlardı.

Şair Rızanın birdenbire keyif ve neşesi gelmiş, gözleri ışıldamağa başlamıştı.

İçiyorlardı. Fakat, Gıyaseddinin bir dileği daha vardı: Azrâyı dizinin dibine getirmek.. onun hazin ve yakıcı sesini dinlemek. Onunla içmek... Onunla başbaşa kalmak.

Gıyaseddin, şair Rızadan emindi. O, kalender bir adamdı. Şehzadenin gözdesine göz atmağa cesaret edemezdi. Gıyasın yanında yabancı olarak bir kişi kalıyordu: Prens Kasım. O da prense çok samimi bağlılık gösteriyordu. Zaten Kasımın canı Gıyasın elinde değil miydi? Kasım madem ki Buharaya iltica etmişti.. Gıyaseddinle hoş geçinmeğe mecburdu.

Gıyas fazla düşünemiyordu. O geceyi Azrâsız geçiremiyeceğini anlamıştı. Cariyelerden birinin kulağına birşeyler fısıldadı. Cariye birdenbire ortadan kayboldu.

Gıyas bundan sonra, sazende ve hanendelerin yüzlerini duvara çevirtti.

— Suratını soframıza çevirenin derisini yüzdüreceğim.

Diye bağırdı. Prens Kasım bu hazırlığın sebebini anlıyamamıştı. Gerçi Gıyaseddinin bir sevgilisi olduğunu, daha Buharaya ilk geldiği gün duymuştu. Fakat Azrânın yüzünü gören kimdi? Azrânın güzelliği, cazibesi ve hoş sesi bir efsane gibi dillerde dolaşıyordu. Gıyas hariçte Azrâdan bahsedildiğini istemezdi. Karısının ve dolayısile kayınbabasının kulağına gidecek olursa, iki aile arasında bir hayli dedikodu olacak, belki de bu iş daha tatsız, daha iç sıkıcı bir safhaya girecekti. Bu sebeple, Gıyas herkesten çekiniyordu. Yeni evliydi.. Karısı çok güzeldi.. Bir çocuğu vardı. Karısına:

«— Senin üstüne gül koklamamağa yemin ederim.»

Diye söz vermişti. Gıyasın yanında birçok cariyeler, hizmetçiler vardı. Fakat, Gıyasın karısı, kendisinin bu cariyelere göz koymıyacağından emindi.

Gıyasın karısına:

«— Hükümdarların kadın hakkında verdikleri sözlere inanılmaz. Gıyas, genç, yakışıklı bir şehzadedir. Bütün ömrünü bir gül koklamakla geçirir mi hiç?...»

Diyenler de olmuştu. Gıyasın genç ve güzel karısı henüz Semerkanddan Buharaya gelmemişti.

Gıyas vaziyetten istifade ederek Azrâ ile sevişip eğleniyordu.

Etrafta yanan meşaleler birdenbire hafif bir rüzgâr dalgasile birer birer sönmeğe başlamıştı.

Şair Rıza:

— Fırtına çıkacak gibi görünüyor. Pencereleri kapatsak fena olmaz, diyordu.

Şehzade Gıyaseddin:

— Ne fırtına çıkacak, ne de hava bozacak. Bu gece bulutların arasından Azrâ adlı bir güneş doğuyor. İşte sevgilim geliyor..

Diyerek ayağa kalktı. Gerçek, yedi haremağasının elinde tuttuğu yedi meşale arasından sülün gibi süzülerek gelen Azrâyı ilk defa görenler, onu gökten düşmüş bir Nur parçası sanırdı. Azrâ süslenmişti.. Baş döndürücü, lâtif kokular neşrederek Gıyasın önünde diz çöktü. Gıyas elile tutup kaldırdı.. Yanındaki boş yere oturttu. Ve misafirlerine Azrâdan şöyle bahsetti:

— O, Türkân sultanın has bahçesinde yetişmiş eşsiz bir çiçekti. Büyük annem onu bana, beni de ona lâyık gördü. Bu çiçeğin adı Azrâdır. Tanrı onu benim için, beni de onun için yaratmış.

Kadehlere müselles doldurduldu. İlk önce Gıyas içti.. Ayni kadehi sevgilisinin dudaklarına götürdü:

(Arkası var)

(1) Beytin meali şu idi: «Oka, dövşe ne hacet! Şair kalbi, tatlı bir sözle çok çabuk fethedilir.»

(2) Mehesti: Ömer Hayyamın maşukası idi. Gencede doğmuş bir Türk kızı idi. Fakat Nişaburda yetiştiği için Fars lisanını kuvvetli bilirdi. Bu yüzden İran şairleri arasına adı karışmıştır. Bir aralık (Ömer Hayyam) ile birlikte (Sencer sultanı)nın sarayında nedim ve nedime olarak bulunmuşlardı. (Mehesti)nin bütün rübaileri arasında türkçe bir tek mısra yoktur. İran menabiine göre (Ömer Hayyam)ın hayatı âşıkanesi, Mehesti ile Sencer sarayında buluştukları zaman başlamıştır.

Tuzak içinde Tuzak

Tefrika N. 103 Nakleden : *(Vâ - Nû)*

Kalabalığın arasından süzüldü.

Kudret beylerin bulunduğu tarafa geldi. Kayın validesinin elini nezaketle öptü. Kayın pederine hürmetlerini arzetti. Sonra Belkısın ve Dürrülerin bulunduğu grupa yaklaştı.

Umumla selâmlaştı.

Belkısın elini lâtif bir tebessümle sıktı.

Genç kız, onu, arkadaşına:

— Nişanlım! - diye tanıştırdı.

Bu sözü, bütün civardakiler işitti: Bütün Dürrüler ve bu meyanda Ferhad...

Zavallı avukat, baygınlık geçirecekti az daha...

Bereket, Galibin:

— Vah vah!... Nedir bu oğlanın başına gelenler! - dediğini işitmedi.

Zira o sırada gürültülü bir Yugoslav havası başlamıştı. Havuzun etrafında hora tepiyorlardı.

Kiki, nezaketle gülümsiyerek, arkadaşının sevgilisini tepeden tırnağa kadar gözden geçirdi. Süha da onu büyük bir hürmetle selâmladı.

O gürültünün arasında, iki kız şöyle konuşmak imkânını buldular:

— Tebrik ederim seni, kardeşim... Vallahi fevkalâde!. Hem şık, hem kibar, hem güzel, hem de yüzünde iyilik ifadesi var.

— Beğendiğinize memnun oldum doğrusu.

Garp musiki âletlerinin gürültüsü durunca, bir müddet konuştular. O aralık Kolonbey, müstakbel damadına yaklaştı.

— Ben de sizi arıyacaktım... Burada buluştuğumuz iyi oldu... Yarın akşam bize buyurur musunuz, oğlum... Şerefinize bir toplantı yapalım...

Oğlanın gözlerinde neşe parıldadı.

— Hay hay... Memnuniyetle...

— Hocanız da buyursun...

— Şayet kılık kıyafetinin ve halinin garabetini mazur görürseniz hay hay... Kendini büsbütün kitaplarına verdi... Dünyayı unuttu, efendim...

— Ne demek?... Hocanız değil mi? Buyursun...

Zeybeklerin oyunu başladığı sırada, Süha, nizanlısını sevinç içinde bırakarak hocasının yanına gitti.

Baha:

— E, bakalım?... Ne var ne yok azizim? - diye sordu.

— Mükemmel.

— Nasıl yani?

— Nişan işi oldu gibi.

— Resmen mi?

— Resmen denebilir... Çünkü bizi yarın akşam için davet ediyorlar... Seni de beraber... Yeşilköye.

— Aferin!... Alnından öpeyim seni... Komediyi iyi oynadın... Kayın pederinin sana bir mikdar sermayede vereceğine eminim... Bunu koparabilmek için nasıl yollar takib etmek lâzım geldiğini sana öğretirim...

Şimdi artık, iki nişanlı, biribirine uzaktan uzağa bakıyordu.

Gülüşüyorlardı.

***

Ferhad Kolonbeye de dünya zından olmuştu.

Zavallı âşık! Bütün hakikati, bütün fecaatile anlamıştı.

Kuzini, Belkısı, öyle büyük bir aşkla seviyordu ki... Onu, âdetâ bir ilâhe, bir ideal telâkki etmişti. Gençliğini onun sevgisile heder etmişti. Başka hiç bir kadının yüzüne bakmamış, onu düşünmüştü. Bu hedefe ulaşmak için ne yapmak lâzımsa hiç birinden geri kalmamıştı.

Tahsilliyli, akıllıydı, namuslıydı, fakat zengin değildi. Doğrusu, güzel de değildi. Bu iki son noksanının boşluğunu, manen yükselmek suretile doldurmak istemişti.

Mesleğinde derece derece terakki ediyordu. Amirlerinin takdirini kazanıyordu. Parlak bir avukat olacaktı. Bu sayede servete, şöhrete de kavuşacaktı.

Hattâ Molla bey bile, — akrabasından olan bu gencin — omuzunu okşar; manalı manalı:

— Gayret, çocuğum... Sen bu gidişle her şey olursun! - derdi.

Belkıs, onun yüzüne hep cesaret verici tebessümlerle bakardı. Sözlerile ruhunun derinliklerine akardı.

Şimdi, bütün emelleri alt üst olmuştu.

Niçin çalışmıştı?

Bunca emekleri heba olmuştu!

Kendini belli etmiyerek, mütevazi ve mahçup bir aşkla seven Ferhad Kolonbey, cesur bir rakip tarafından mağlûp edilivermişti.

Ziyafet gecesi onu da çağırdılar. Gitmemesi nazarı dikkati celbedecekti. Protesto edercesine bir harekete geçmeği istemedi. Bütün aile toplanmıştı. O da orada bulunacaktı.

Bulundu da...

Belkıs, arada sırada, kaçamak nazarlarla kendisine bakıyordu.

Kiki, yanı başında:

— Belkıscığım! - diyordu. - Senin nişanlın cidden mücevher gibi bir çocuk... Allah mesud etsin... Pek beğeniyorum...

Sevgilisinin muhitinde takdir edilmesi bir nişanlıyı nasıl mağrur eder. Belkısın gözleri parlıyordu.

Nihayet sofraya oturdular. Kudret Süha bey, o gün cins cins şaraplar çıkartmıştı. Balıkla beyaz, etle siyah cinsi içildi. Yemişle de şampanya geldi.

Galip, köşesinden alçak sesle alay ediyordu:

— Hazır olun, çocuklar... Bunun arkası müdhiş bir şekilde patlak verecek... Öyle bir patlak versin ki, şampanya tıpalarının patlaması onun yanında neymiş acaba?...

Ötede beride bunun gibi — alçak perdeden — şakalar oluyordu. Fakat sofrada umumî muhavere politika idi. Mısır ahvali görüşülüyordu. Süha, zeki cümlelerle cevaplar veriyor, bütün ailenin gözüne giriyordu.

Şampanyalar bütün kadehlere konulduktan sonra, meşhur dava vekili, Avrupaî bir eda ile ayağa kalktı.

— Muhterem ailemize ve dostlarımıza mesud bir haber vereceğim...

(Arkası var)

RADYO

Türkiye Radyodifüzyon Postaları
Dalga uzunluğu
Türkiye Radyosu
1648 m. 182 Kc./s. 120 Kw.
Ankara Radyosu
T. A. P. 31.7 m. 9465 Kc./s 20 K. W.

Türkiye saatile

Ankara radyosu 31.7 metre kısa dalga postasile her gün yapılmakta olan ecnebi dillerde haberler neşriyatı programı:

	Birinci servis		İkinci servis	
İranca	Saat	12.00	Saat	17,30
Arapça	»	12.15	»	17.45
Elence	»	13.45	»	18.45
Fransızca	»	14.00	»	21.00
Bulgarca	»	14.30	»	18.30

CUMARTESİ 23/3/940

13,30 Program ve memleket saat ayarı, 13,35 Ajans ve meteoroloji haberleri, 13,50 Müzik, Çalanlar: Reşad Erer, Vecihe, Kemal N. Seyhun, İzzettin Ökte, 1— Okuyan: Radife Erten, 1- Lemi - Rast şarkı: (Sazın gibi), 2- S. Kaynak - Neveser şarkı: (Hicranla harap oldu da), 3- İbrahim ağa - Mahur şarkı: (Sabah olsun), 4- Rahmi bey - Kürdili H. şarkı: (Yetmez mi sana), 2 — Okuyan: Mustafa Çağlar, 1- Şevki - Kürdili H. Şarkı: (Sende aceb uşşaka eziyet mi çoğaldı), 2- Cemil - Hicazkâr şarkı: (Lâyık mı sana), 3- Hüzzam türkü: (Sana da yaptırayım Naciyem aman), 4- Arif bey - Hüzzam şarkı: (Bahar geldi beyim evde durulmaz), 5- Udi Ahmed - Karcığar şaıkı: (Beni bigâne mi sandın), 14,30 Müzik: Riyaseticümhur bandosu (Şef: İhsan Künçer), 1- Sousa: Marş, 2- Fontenelle: Çingene kızı (vals), 3- Rossini: Sevil Berberi operasından uvertür, 4- Puccini: La Bohem operasından fantezi, 5- Meyerbeer: İhtifal marşı, 15,15-15,30 Müzik: Karışık müzik (Pl.)

18 Program ve memleket saat ayarı, 18,05 Müzik: Radyo caz orkestrası, 18,40 Konuşma (Yurt bilgisi ve sevgisi) 18,55 Serbes saat, 19,10 Memleket saat ayarı, Ajans ve meteoroloji haberleri, 19,30 Müzik: Fasıl heyeti, 20,10 Konuşma: (Günün meseleleri), 20,25 Müzik, Çalanlar: Ruşen Kam, Vecihe, Reşad Erer, Cevdet Kozan, 1— Okuyan: Müzeyyen Senar, 1- Şerif İçli - Hicaz şarkı: (Derdimi ummana döktüm), 2- Şevki - Hicaz şarkı: (Firakınla zalim), 3- Hicaz şarkı: (Âşık oldum yavrucağım), 4- Taksim, 5- Hacı Arif bey - Muhayyer şarkı: (İltimas etmeye yâre), 6- M. Celâlettin Pş. - Karcığar şarkı: (Vah meyusu visalindir), 7- Saz semaisi, 2— Okuyan: Mefharet Sağnak, 1- Nişaburek şarkı: (Görmek ister daima), 2- Ziya paşa - Nişaburek şarkı: (Bin zeban söylersin), 3- Ziya paşa - Nişaburek şarkı: (Mesti nâzım kim büyüttü), 4- Ali Rifat - Nişaburek şarkı: (Meyledip bir gülizara), 21,15 Müzik: Küçük orkestra (Şef: Necip Aşkın), 1- Schebek: İtalyan serenadı, 2- Tschaikowsky: Serenad (Vals), 3- Bucalossi: Giribiribin (Pestalozzanın bir şarkısı), 4- Louis Ancel: Karmençita (İspanyol Entermezzosu), 5- Paul Lincke: Mizahi marş, 6- Beethoven: İskoçya havaları, 7- Caludi: Romans (Keman ve orkestra için), 8- Leopold: Yugoslavya İncileri (Yugoslavya halk fantezisi), 22,15 Memleket saat ayarı, Ajans haberleri, ziraat, esham - tahvilât, kambiyo - nukut borsası (fiat), 22,30 Konuşma (Ecnebi dillerde - Yalnız kısa dalga postasile), 22,30 Müzik: Cazband (Pl.), (Saat 23 e kadar yalnız uzun dalga postasile), 23,25-23,30 Yarınki program ve kapanış.

BULMACAMIZ

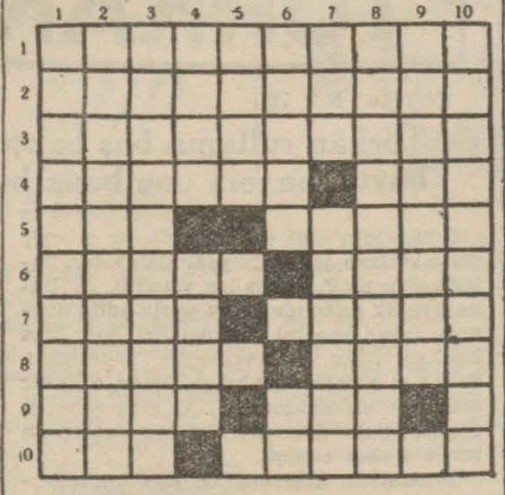

Soldan sağa:

1 — Sonuna «I» gelirse belediyenin taksilerden aldığı vergi olur.
2 — Ege denizinde bir ada.
3 — Başına «H» gelirse tahkir eden olur.
4 — Massetmeli - Baba.
5 — Hamamda kullanılan madeni su kabı - Mahkeme reisi.
6 — Başına «D» gelirse parmak ucunda çıkan çıbandır - Sıvacının elindeki âlet.
7 — Bir ot - Tersi zevktir.
8 — Arzın sıcaklık itibarile aksamı - Başına «İ» gelirse Acemistanlı olur.
9 — Ümid eden - Bir meyva.
10 — Sarmaktan emir - Sonuna «L» gelirse Fransız binbaşısıdır.

Yukarıdan aşağı:

1 — Ankara radyosu bando şeflerinden biri.
2 — Parça parça.
3 — İnsan hıfzeder.
4 — Aksayı şarkta bir yarım ada - Hendesî şekillerden.
5 — Bal.
6 — Tersi nutuktur - Tersi bir sayıdır.
7 — Tersi nazdır - Bahriye kumandanı.
8 — Tersi mezkûr mahalle kadar demektir.
9 — Karpit.
10 — Tecrübe etmekle.

Geçen bulmacamızın halli

Soldan sağa:

1 — Muhasiplik, 2 — Üç, Melâike, 3 — Sadakat, Ar, 4 — Akala, Leme, 5 — Vanilya. Ev, 6 — Al, Fe, Meti, 7 — Tacettin, 8 — İnan, Ayin, 9 — Lınay, Asel, 10 — Ecnebi.

Yukarıdan aşağı:

1 — Musavatile, 2 — Uçakalanı, 3 — Dan, Cani, 4 — Amalifena, 5 — Sekalet, Ye, 6 — İlâ, Ta, 7 — Patlamıyan, 8 — Li, Enise, 9 — İkamet, Neb, 10 — Kereviz, Li.

TAŞRADA
Çalışmak üzere faal diplomalı
BİR ECZACI
aranıyor. İsteklilerin Zaman Ecza Deposuna müracaatları.

T. İŞ. BANKASI
1940 Küçük Carî Hesaplar
İKRAMİYE PLÂNI

1 adet	2000 liralık	=	2000.— lira
3 »	1000 »	=	3000.— »
6 »	500 »	=	3000.— »
12 »	250 »	=	3000.— »
40 »	100 »	=	4000.— »
75 »	50 »	=	3750.— »
210 »	25 »	=	5250.— »

Keşideler: 1 şubat, 1 mayıs, 1 ağustos, 1 ikinciteşrin tarihlerinde yapılır.

AKŞAMIN KÜÇÜK İLANLARI

KÜÇÜK İLÂNLAR
Fevkalâde ahvalin devamı müddetince gayri muayyen günlerde haftada iki veya üç defa neşredilecektir.

1 — İŞ ARIYANLAR

TÜRKÇE - İNGİLİZCE, İNGİLİZCE - TÜRKÇE MUHABERAT — Fransız bilen, makinede yazabilen bayan. (İngiliz kadar ingilizce bilir), saatle veya bütün gün münasip iş arar. Akşam'a (İ. M.) ye mektupla. — 1

BİR TÜRK BAYAN İŞ ARIYOR — Almancayı fevkalâde bilen orta yaşlı muhasebe, stenografi ve daktiloyu da çok iyi bilir. Müesseselerde, buna benzer yerlerde iş arıyor. Akşamda E. K. Z. rümuzuna mektupla müracaat. — 1

BİR BAYAN İŞ ARIYOR — Daktilo bilen, Fransızca, İtalyanca, Türkçe ve Rumcayı mükemmelen konuşan büyük otellerde çalışmış tecrübesi fazla elinde bonservisi mevcud iyi aile yanında yemek işleri üzerinde ve servis yapmakta fevkalâde ihtisası bulunan Ankaraya da gider Akşamda M. N. Rümuzuna mektupla müracaat. — 2

BİR GENÇ İŞ ARIYOR — 8 sene resmi dairelerde çalıştım. Bonservislerim vardır. Lisenin son sınıfına kadar okudum. Türkçe ve Rumca okur yazarım, biraz da Fransızca bilirim «30» yaşındayım münasip bir iş arıyorum. Taşraya da gidebilirim. Akşam gazetesinde İ. İ. O. rumuzuna mektupla müracaat. — 4

2 — İŞÇİ ARIYANLAR

KARI - KOCA KAPICI VE AHÇI ARANIYOR — İki oda, mutfak, helâdan ibaret zemin katında oturtulmak, elektrik, su, işçesi temin edilmek üzere 20 lira ücretle çocuksuz karı koca aranıyor. Kadıköy Bahariye 71 Dr. Zerene mektupla müracaat edilmesi.

BAYAN ARANIYOR — Okur, yazar bir bayan isteniliyor. Beyazıt Okçularbaşı Altın Gişe Celâl Doğana müracaat.

RİYAZİYE VE İNGİLİZCE ÖĞRETECEK BAYAN ARANIYOR — İki çocuğa günde iki saat cebirle riyaziye öğretecek biraz ingilizce bilen bayan lâzımdır. Akşam gazetesinde (P. A. K.) rümuzuna mektupla müracaat. — 1

KÂTİP VE DAKTİLO ARANIYOR — (25-35 yaşında) seri daktilo ve hesap defteri tutmasını bilen 2 erkek kâtibe ihtiyaç vardır. Aylık net 30 lira - Fındıklı Necatibey caddesi Bakal Zekiye müracaat. — 3

DOLGUN KOMİSYON MUKABİLİ — Ev ev dolaşarak taksitle satış yapabilecek iktidarda satıcılara ihtiyaç vardır. Kefil göstermek şarttır. Galata Bankalar caddesinde 59 No. da Osman Şakar ve Şeriki müessesesine müracaat edilmesi. — 7

İNGİLİZCE BİLEN BİR BAYAN ARANIYOR — Haftada iki defa gelmek suretile İngilizceden Türkçeye ve Türkçeden İngilizceye ticarî tercüme ve mektuplar yazmak için bir bayan aranıyor. Telefon 22758, Fincancılar sokak, Mahmudiye hanı karşısında No. 32 — 2

DEMİRYOL İNŞAATINDA — Çalışmış mühendis ve fen memuruna ihtiyaç vardır. Talip olanların vesikalarile birlikte İstanbul Bahçekapı Cermanya hanında Fomsim şirketine müracaatları. — 3

BAYAN ARANIYOR — Mağaza için hafif işlerde çalışacak küçük bir bayan aranıyor. Tahsil ve hal tercemelerile Akşamda (İŞ.) rümuzuna mektupla müracaat. — 2

DAKTİLO ARANIYOR — Muhabereye aşına bir daktiloya ihtiyaç vardır. Çakmakçılar Agopyan han No. 5

BAYAN ARANIYOR — Fransızca ve İngilizce öğretmek ve daima aile nezdinde kalmak üzere ecnebi bir bayana ihtiyaç vardır. Bonservisle Ömer Abid hanında dördüncü kat (18) numaraya müracaat. — 2

ANADOLUDA BİR MÜESSESENİN — Memur kantinini idare edecek erkek aşçı ile ev işlerini bilir dürüst bayan aranıyor, şeraitlerile adreslerini mektupla Akşamda (27 H. O. N.) rümuzuna acele bildirmeleri — 4

3 — SATILIK EŞYA

SATILIK OTO — Hususi kullanılmış iyi tamir görmüş. Taksim Ceylân han altında No. 25. — 1

SATILIK MAKİNELER — Beş beygirlik motörle çalışır yün tarağı, altı parça ipek büküm makineleri ucuz satılıktır. Bursa Kayan çarşısı pazar sokak 5 No. ya — 2

SATILIK OTOMOBİL — Fiat markalı 937 modeli, kapalı dört kişlik hususide kullanılmış bir otomobil (700) liraya acele satılıktır. İsteyenlerin Vakıt matbaasında Foto Âli'ye müracaatları. — 1

AZ MÜSTAMEL — Sağlam iki koltuk, bir kanape, deri yazıhane takımı satılıktır. Cağaloğlu Nuruosmaniye caddesi No. 5, kapıcıya müracaat. — 1

ACELE SATILIK OTOMOBİL — Naş marka hususide kullanılmış bir otomobil acele satılıktır. Görmek isteyenler Stadyom sokağında Ankara garajına müracaat edebilirler. — 3

İŞLER HALDE — İktisatlı 5 kişilik otomatik marşlı Fransız DONNET açık otomobili 250 liraya satılıktır. Bankalar Cad. 59 a müracaat Telefon: 42769 — 9

LOKANTACI VE MAHALLEBİCİLERE — İki metre uzunluğunda ve bir metre genişliğinde, üstünden beş gözlü ve iki tarafı fırınlı olan çok az kullanılmış bir aded soba acele satılıktır. İstanbul Kapalıçarşı Kuyumcular Karamanlı sokakta kahveci Karakine müracaat. — 1

SATILIK RADYO — Braun marka 5 lâmbalı portatif, az kullanılmış radyo satılıktır. Müracaat Akşam gazetesinde (RADYO) rumuzuna mektupla müracaat. — 1

4 — KİRALIK - SATILIK

ACELE SATILIK ve KİRALIK APARTIMAN — Maçka Teşvikiye caddesi 29/31 numaralı 3 katlı 25 odalı havadar bahçeli ve iki caddeye yüzü ve gayet geniş balkonu ve kalorifer tasisat mahalleri kısmen ihzar edilmiş ve denize nezareti olan mücedded apartıman satılık ve kiralıktır. Taliplerin 3 üncü kata müracaatları. — 3

KİRALIK APARTIMAN — Ortaköyde, vapur iskelesi yanında Salhane sokak No. 12. 4 oda, hol, Terkos, elektrik, havagazı, banyo. İki tarafda açık taraça. Marmaraya karşı güzel manzara. Gezmek için yerinde. Müracaat: Galata, Nur Han No. 13. Saat 12 - 1 ve 5 - 6 Tel: 43265.

DEVREN SATILIK — Aile mutfağı olarak iyi bir yerde mükemmel surette kurulmuş bir müessese, sahibinin taşraya azimeti dolayısile devren satılıktır. Taliplerin Cihangirde: Cihangir caddesinde Özoğul sokağında 22/1 numarada ikinci kata müracaatları. Telefon: 44572. — 1

ACELE SATILIK APARTIMAN — Nişantaş Teşvikiye camisi civarında Çınar caddesinde köşe başı iki cephesi otuz bir metre senevî dört bin iki yüz lira icar getiren on bir daireli her konforü mükemmel beton arme altı kat 11 numaralı Fehmi apartımanı acele satılıktır. Sabahları saat dokuz buçuğa kadar öğle vakti saat on ikiden iki buçuğa kadar altıncı katında sahibine müracaat. — 9

KİRALIK APARTIMAN — Aksaray Kemalpaşa caddesi Tiryaki Hasan paşa sokak No. 33. Manzarası, güneşi bol. ferah ve havadar. Deniz, tren. tramvay görür. Tramvay durağına ve pazara pek yakın. Elektrik, terkos, havagazı, hol, balkonu ve alaturka hamamı mevcud ikişer ve üçer odalı daireler kiralıktır. İçindeki sahibine müracaat. — 1

DEVREN SATILIK AHÇI DÜKKÂNI — Boğazın kalabalık yeri ve dört fabrikanın ortasında Paşabahçe, fırın karşısındaki 2 numaralı ahçı dükkânı devren satılıktır. İçindekilere müracaat. — 1

KİRALIK YALI — Rumelihisarında Akıntıburnunda yirmibeş odalı konforlü mükemmel yalı acele kiralıktır. İcabında iki daireye kabili taksimdir. Hisar caddesi No. 14 yalıya müracaat. — 5

KÂRLI İŞ — Beyoğlu Balıkpazarı 37 No. köşebaşı, en mutena mevkide toptan ve perakende iş yapan tereyağcı dükkânı olduğu gibi devredilecektir. Tel. 49445 — 2

SATILIK DEPO — İzmirde Alsancak Darağacında tramvay caddesinde 108 numaralı yeni kâgir demir potrellerle inşa edilmiş iki kat, üst kısmı binlerle kiloya mütehammil yeni inşa edilecek liman karşısında. şimdilik 500 lira icar getiren ve liman inşasından sonra 1200 lira icara mütehammil olan depo taşraya azimet dolayısile satılıktır . Müracaat: Hisarönünde Kâzım kahvesinde Arif, İstanbul Vezneciler hamam sırası 14 numarada Hayrullah. — 2

SATILIK EV — Fatih Fevzipaşa caddesinde eski Alipaşa tramvay tevakkuf mahallesinde 141 No. lı dört katlı kâgir hane satılıktır. Havadar, manzaralıdır. Terkos havagazı vardır. Görmek için her gün saat 11-12 dedir. — 1

KİRALIK APARTIMAN — Taksimde Topçu caddesinde uygun apartımanın 2 numaralı konforlü dairesi eşyasile beraber yaz mevsimi için kiralıktır, isteyenler içindekilere müracaat edebilirler. — 46

KİRALIK BOSTAN — Sarıyerde Sular caddesinde. Malûmat almak istiyenler Beyoğlu Tarlabaşı caddesi No. 110 bay Kemale müracaat. — 3

SATILIK, KİRALIK İRAD — Cibali caddesinde No. 114 üstünde 3 oda helâsı bulunan mağaza kâgir ve iki cephelidir. Yapıştırılmış ilândaki adrese müracaat. — 3

DEVREN SATILIK TÜTÜNCÜ DÜKKÂNI — Beyazıd Yeniçeriler caddesinde kunduracılar cemiyeti sırasında 88-1 numaralı tütüncü dükkânı memuriyet dolayısile satılıktır. İçindekine müracaat.

NİSAN İPTİDASINDAN İTİBAREN KİRALIK EŞYALI YAHUT EŞYASIZ APARTIMAN — Şişlide Osmanbeyde kâin olan bu apartımanın 7 odası vardır ve bütün konforu haizdir. Talip olanlar telefonla 81378 numaraya hergün saat 10 dan üçe kadar müracaat etmeleri. — 4

SİNEMA, AİLE BAHÇESİNE — Müsait 8 dönüm çiçek bahçesi ve içindeki evi acele sahibi elile satılıktır. Koca Mustafa paşa Çınar karakolu karşısında 224 numaraya müracaat.

İNGİLTEREDE BİR SENE TAHSİL — Ederek ingilizceyi oldukça iyi denecek derecede öğrendim. Devlet memuruyum ve bekârım. İngilizceyi unutmamak için çocukları İngiliz veya Amerikan mekteplerine giden bir Türk ailesi nezdinde oturmak istiyorum. Bu şartları haiz olup beni kabul edecek ailenin mektupla aşağıdaki adrese cevap vermesini rica ederim.
Fatih - Posta kutusu 36 — 2

5 — MÜTEFERRİK

HUSUSÎ DANS DERSLERİ — En son dansları en kolay, çabuk ve ehven şeraitle öğrenmek için. Beyoğlunda İstiklâl caddesi Foto Kanzler yanında No. 63 profesör Kemal Sami Bayere müracaat.

DANS DERSLERİ — Hususi ve münferit dersler asrî dansları son yeniliklerle (Suing - Paleglayd) öğrenmek için en iyi en çabuk ve akademik metodlarla öğreten Pro. Hanımyana müracaat. ders saatları 14-21 Adres: Beyoğlu Parmakkapı Mis sok. 13 — 6

RİYAZİYE - FİZİK - KİMYA DERSLERİ — Muktedir bir muallim tarafından ortamektep, lise ve üniversite talebelerine ders verilir. Akşam gazetesinde Ş. P. rümuzuna müracaat.

İNGİLİZCE ve ALMANCA DERSLERİ — (Bahusus ticaret şubeleri ve bakalorya) — İngiliz Oxford ve Berlin üniversitesinden mezun bir profesör tarafından en seri ve asrî metodla verilir. — Fransızcayı mükemmel konuşur. — Esaslı ve en seri usul. — Ücret mutedil — (Prof. H.) rümuzuna mektupla müracaat. — 46

MEKTUPLARINIZI ALDIRINIZ
Gazetemiz idarehanesini adres olarak göstermiş olan karilerimizden
N. C. Z. — N. G. — M. M. — Muhabir — AD. Öğretmen İ. M. — B. K.
namlarına gelen mektupları idarehanemizden aldırmaları mercudur.

ZAYİ — Askeri terhis vesikamla nüfus cüzdanımı kaybettiğimden yenisini çıkardım. Eskisinin hükmü olmadığı ilân olunur. **311 doğumlu Aksantoğlu Vahram**

Lokman hekim
(Dr. HAFIZ CEMAL)
Dahiliye mütehassısı
Divanyolu 104
Muayene saatleri Pazar hariç her gün 2,5-6 Salı, Cumartesi 9,5-12 fukaraya T. 22398

Gayrimenkul Satış İlânı

İstanbul Emniyet sandığı Direktörlüğünden:

Argiro ile kocası Corci Pisaltinin 20495 hesap No. sile sandığımızdan aldıkları 5500 liraya karşı birinci derecede ve bir akitle ipotekli, yalnız Argiro üzerine kayıtlı bulunan Galatada Emekyemez mahallesinin Karamolla sokağında eski ve yeni 18 No. lu vakıflı kâgir depo ile ayni semt ve mahallede Okçumusa, Merdivenli sokağında eski 20 yeni 12 kapı No. lı sırf mülk arsa ve mezbure, Argiro ile Corci üzerine müştereken kayıtlı bulunan ayni semt ve mahallede Karamolla sokağında eski 22. 24 yeni 20. 22 No. lu vakıflı kâgir imalâthanenin tamamları vadesinde borcun ödenmemesinden dolayı haklarında yapılan takip üzerine 3202 No. lı kanunun 46 cı maddesinin matufu 40 cı maddesine göre satılması icap etmiş ve işbu üç gayrimenkule ayrı ayrı senetlerle tasarruf edilmekte ise de haritaları mevcut olmamasından dolayı mahallen tefrik ve ayrı ayrı satılmaları mümkün olmdığından bir şartname ile ve kül halinde ve bir buçuk ay müddetle açık arttırmaya konmuştur. Satış tapu sicil kaydına göre yapılmaktadır. Arttırmaya girmek isteyen 1625 lira pey akçası verecektir. Milli bankalarımızdan birinin teminat mektubu da kabul olunur. Birikmiş bütün vergilerle Belediye resimleri ve vakıf icaresi ve taviz bedeli ve tellâliye rüsumu borçluya aittir. Arttırma şartnamesi 1/4/940 tarihinden itibaren tetkik etmek isteyenlere sandık hukuk işleri servisinde açık bulundurulacaktır. Tapu sicil kaydı vesair lüzumlu izahatta şartnamede ve takip dosyasında vardır. Arttırmaya girmiş olanlar, bunları tetkik ederek satılığa çıkarılan gayrimenkul hakkında her şeyi öğrenmiş ad ve itibar olunur. Birinci arttırma 24/5/940 cuma günü Cağaloğlunda kâin sandığımızda saat 10 dan 12 ye kadar yapılacaktır. Muvakkat ihale yapılabilmesi için teklif edilecek bedelin tercihan alınması icabeden gayrimenkul mükellefiyetile sandık alacağını tamamen geçmiş olması şarttır. Aksi takdirde son arttıranın taahhüdü bakî kalmak şartile 8/6/940 tarihine müsadif cumartesi günü aynı mahalde ve aynı saatte son arttırması yapılacaktır. Bu arttırmada gayrimenkul en çok arttıranın üstünde bırakılacaktır. Hakları tapu sicillerile sabit olmıyan alâkadarlar ve irtifak hakkı sahiplerinin bu haklarını ve hususile faiz ve masarife dair iddialarını ilân tarihinden itibaren yirmi gün içinde evrakı müsbitelerile beraber dairemize bildirmeleri lâzımdır. Bu suretle haklarını bildirmemiş olanlarla hakları tapu sicillerile sabit olmıyanlar satış bedelinin paylaşmasından hariç kalırlar. Daha fazla malûmat almak isteyenlerin 937/197 dosya No. sile sandığımız hukuk işleri servisine müracaat etmeleri lüzumu ilân olunur.

⁂

DİKKAT

Emniyet Sandığı, Sandıktan alınan gayrimenkulü ipotek göstermek isteyenlere muhammînlerimizin koymuş olduğu kıymetin % 40 ını tecavüz etmemek üzere ihale bedelinin yarısına kadar borç vermek suretile kolaylık göstermektedir.

Ankara Borsası

22 Mart 1940

		Kapanış
1	Sterlin	5.21
100	Dolar	1130.19
100	Frank	2.9625
100	Liret	7.1375
100	İsviçre Fr.	29.1875
100	Florin	69.1611
100	Rayşmark	—
100	Belga	82.1828
100	Drahmi	0.965
100	Leva	1.6925
100	Çokoslovak Kr	—
100	Pezeta	18.4625
100	Zloti	—
100	Pengo	24.6675
100	Ley	0.62
100	Dinar	3.2575
100	Yen	62.675
100	Isveç Fr.	30.92
100	Ruble	—

ESHAM ve TAHVİLÂT

Ergani	20.—

EV ARANIYOR

(Satılık veya kiralık)

Nişantaşı, Hüriyet tepesi, Mecidiyeköy, Bomonti veya civarlarda, 5 - 6 odalı genişçe bahçesi veya bahçelik arsası bulunan ev aranıyor. Tafsilâtın tahriren Beyoğlunda Saray sinemasında kontrol Bay Şabana bildirilmesi.

Açık artırma ile fevkalâde satış

1940 Martın 24 üncü Pazar günü sabah saat 10 da Beyoğlunda, Talimhanede Şehit Muhtar caddesinde 8 numaralı Gür apartımanın 4 üncü dairesinde mevcut ve Bay Yorgi Harisiadise ait modern ve çok şık eşyalar açık artırma suretile satılacaktır.

1940 model ve ceviz ağacından yapılmış maroken sandalyalı nadide yemek oda takımı; gri kaplamalı ve direktuar usulü zarif komple yatak oda takımı; Duglas koltukları; kübik salon ve radyo masaları; biblolar; Japon vazoları; Kristofle ve Seramik çay takımları; komple tabak takımı; Likör ve şarap takımları; perde ve fileler; Elektirk avizeleri; elektrikli garantili saat; muşarabi koltuk ve etajerler; Beyaz maden şampanyalıklar; Halil paşanın hakiki tabloları; halis İngiliz kesme bronz karyola; Rozental biblolar; salona ait eşyalar; yeni halde apartıman muşambası; mutfak takımları vesaire vesaire. Tebriz, Hamedan halı ve seccadeleri.

Dr. FETHİ

LABORATUVARI

Cerrahpaşa hastanesi bakteriyoloğu

Kan, idrar, balgam, mevadı gaita tahlilleri ve (İdrar vasıtasile gebeliğin ilk günlerinde kati teşhisi) yapılır. Beyoğlu: Taksime giderken Meşelik sokağı Ferah apartımanı. Tel: 40534

Bayanlar için

Yeni mevsimin yaklaşması münasebetile şık bayanlar, en son moda

KOSTÜM TAYYÖR ve MANTOLUK

Yerli ve hakiki *İngiliz*

En son ve yeni renklerde fazla rağbet bulan kumaşların fevkalâde zengin çeşitlerini Galatada, Karaköyde

J. Motola VE MAHDUMLARI

Sultan hamamında 45 No. da Kumaş Ticarethanesinde veya yeni açılan Mağazalarında katiyen rekabet kabul etmez fiatlarla bulacaklardır. Bir defa ziyaretleri tavsiye olunur.

SATILIK YALI

Arnavutköyünde Kuruçeşme caddesinde kâin 1 numaralı, bir tarafı tramvay caddesi ve iki tarafı denizle mahdut, fevkalâde manzaralı, hava gazı, elektrik ve terkos mevcut, yalı satılıktır. Taliplerin Türkiye İş Bankası İstanbul şubesine müracaatları.

PERAKENDE SATIŞ YERİ: Beyoğlu İstiklâl caddesi No. 48/1 *ODEON* *Mağazası*

İflâs satışı

Müflis Mehmed Evrim Masası İflâs idaresinden:

Müflise aid Mantoluk, Spor Mantoluk, Tayyörlük, Yünlü fantezi, Fantazi yünlü ropluk, Krep birman, Krep Maruken, Krep Muz, Krep Saten, Muhtelif fantazi kumaşlar perakende suretile satılacaktır. Satış 25.3.940 Pazartesi günü saat 9 da başlıyarak 18 de nihayet verilecektir. Bu satış mallar bitinceye kadar müteakip günlerde devam edecektir. İstoyenlerin Yeni Postane caddesinde 43 numaralı mağazaya müracaatları ilân olunur.

İflâs İdare azaları:

Avukat Alkivyadix ve Reşad Atabek ve Marko İşmil

İstanbul Vali ve Belediye reisliğinden ISTANBUL Umumî meclis azasına

İstanbul Umumi Meclisi 3 üncü intihap devresinin 2 nci yılı Nisan içtimaının ilk in'ikadını 1/4/940 tarihine rastlayan pazartesi günü saat 14 de akdedeceğinden muhterem âzanın o gün muayyen saatte Umumi Meclis salonunu teşrifleri rica olunur.

Rusname.

1 — 940 Bütçeleri.

2 — Zabıtai Belediye Talimatnamesinin müzakeresi. (2284)

Kadıköy Vakıflar Direktörlüğü İlânları

Semti	Mahallesi	Sokağı	No. su	Cinsi	Aylık kirası
Üsküdar	Selimiye	Tıbbiye	3 No. lu kahvenin üst tarafında 16 metre mürabba arsa	Arsa	L. Kr. 3 00
Üsküdar	İhsaniye	Sultaniye	65	Dükkân	3 50
Üsküdar	Aşçıbaşı	Mektep	7	Arsa	7 00 Senevi

Yukarıda cinsi ve mevkileri gösterilen yerler 31/5/941 sonuna kadar müddetle kiraya verilmek üzere müzayedeye çıkarılmıştır.

İhaleleri 3/4/940 günü saat 15 dedir. İsteklilerin Kadıköy Vakıflar müdürlüğü akarlar kalemine müracaatları. (2275)

İnhisarlar U. Müdürlüğünden:

Cinsi	Miktarı	Eksiltmenin şekli	Saati
Vakum yağı	5000 Kg.	Açık eksiltme	10
Litapon	3500 »	» »	11
Kıyım bıçağı	100 Adet	» »	11,30

I — 18/III/940 tarihinde yukarda cins ve miktarı yazılı 3 kalem eşyaya teklif olunan fiatler haddi lâyık görülmediğinden eksiltmeleri şeraiti sabıka dairesinde on gün temdit edilmiştir.

II — Eksiltmeleri 28/III/940 perşembe günü hizalarında yazılı saatlerde Kabataşta levazım ve mübayaat şubesindeki alım komisyonunda yapılacağı ilân olunur. (2282)

Türkiye Cümhuriyet Merkez Bankasından:

Türkiye Cümhuriyet Merkez Bankası İdare Meclisi, hissedarlar umumi heyetini 25 Nisan 1940 perşembe günü saat 14 de Ankarada Banka İdare Merkezinde alelâde içtimaa dâvet etmeğe karar vermiştir.

Hissedarların Bankadan gönderilmekde olan dâvet varakalarile birlikde toplanma saatinden evvel Bankaya gelmeleri rica olunur.

Alelâde umumi heyetin müzakere ruznamesi

1 — Bankanın 1939 yılı İdare Meclisi raporunun tetkiki

2 — Mürakabe komisyonu raporu üzerine bilânçonun tasdiki ve temettüatın teklif veçhile tevziinin tasvibi,

3 — İdare Meclisinin ibrası,

4 — Müddetleri biten İdare Meclisi âzasından:

1 — B ve C sınıfı hisselerine sahip bankalar ile şirketler tarafından iki âza intihabı,

2 — D sınıfı hisselerine sahip hissedarlar tarafından bir âza intihabı.

5 — Müddetleri biten mürakiplerden:

1 — B ve C hisselerine sahip bankalar ve şirketler tarafından bir mürakip intihabı,

2 — D sınıfı hisselerine sahip hissedarlar tarafından bir mürakip intihabı. (2287)

Ankara polis koleji avan proje müsabakası

1 — Ankarada polis enstitüsü yanında inşa edilecek polis koleji için bir avan proje müsabakası açılmıştır.

2 — Bu müsabakaya her Türk yüksek mimari ile Türk yüksek inşaat mühendisleri girebilirler.

3 — Müsabaka müddeti 25 Mart 1940 dan başlamak ve 25 Nisan 1940 da bitmek üzere bir aydır.

4 — Müsabaka talimatnamesi ve arsa vaziyet planı ile program İstanbul İzmir Nafıa müdürlüklerinden Ankarada yapı ve imar işleri reisliğinden bedelsiz olarak alınır. (1326) (2242)

EKZAMiN

Ekzemanın ilâcıdır.

Yara ve çıbanlarda kullanılır. Her eczanede kutusu 50 kuruştur.

Dr. İHSAN SAMİ

Gonokok aşısı

Belsoğukluğu ve ihtilâtlarına karşı pek tesirli ve taze aşıdır. Divanyolu Sultan Mahmud türbesi No. 113.

Göz Mütehassısı

Dr. Şükrü Ertan

(Cağaloğlu Nuruosmaniye cad. No. 5 doktor Osman Şerafeddin apartımanı)

Telefon: 22566

Türkiye Cümhuriyeti

ZİRAAT BANKASI

Kuruluş tarihi: 1888

Sermayesi: 100. 000.000 Türk lirası

Şube ve ajans adedi: 265

Ziraî ve ticarî her nevi banka muameleleri

Para biriktirenlere 28,800 lira ikramiye veriyor

Ziraat Bankasında kumbaralı ve ihbarsız tasarruf hesaplarında en az 50 lirası bulunanlara senede 4 defa çekilecek kur'a ile aşağıdaki plâna göre ikramiye dağıtılacaktır:

4	Adet	1,000	Liralık	4,000 Lira
4	»	500	»	2,000 »
4	»	250	»	1,000 »
40	»	100	»	4,000 »
100	»	50	»	5,000 »
120	»	40	»	4,800 »
160	»	20	»	3,200 »

DİKKAT: Hesaplarındaki paralar bir sene içinde 50 liradan aşağı düşmiyenlere ikramiye çıktığı takdirde % 20 faziasile verilecektir.

Kur'alar senede 4 defa, 1 Eylûl, 1 Birincikânun, 1 Mart ve 1 Haziran tarihlerinde çekilecektir.

İstanbul Üniversitesi A. E. P. Komisyonundan

1420.25 lira keşifli ikinci şirürji ve kulak, boğaz, burun kliniği telefon tesisatı 26/3/1940 salı günü saat 15 de rektörlükte açık eksiltmeye konulacaktır.

İstekliler en az (1000) liralık bu işe benzer iş yaptıklarına dair İstanbul vilâyetinden eksiltme tarihinden sekiz gün evvel alınmış ehliyte ve 940 yılına dair ticaret odası vesikalarile 107 liralık muvakkat teminat makbuzlarile müesseseye gelmeleri şartname ve keşif her gün rektörlükte görülür. (1757)

Nafıa Vekâletinden:

24/4/940 tarihinde çarşamba günü saat 11 de Ankarada Nafıa Vekâleti binası içinde malzeme müdürlüğü odasında toplanan malzeme eksiltme komisyonunda 3680 İngiliz lirası muhammen bedelli İstanbulda Cif teslim şartile 20 adet bitüm teshin kazasının kapalı zarf usulile eksiltmesi yapılacaktır.

Eksiltme şartnamesi ve teferruatı bedelsiz olarak malzeme müdürlüğünden alınabilir.

Muvakkat teminat eksiltme günündeki kur üzerinden Türk parasına tahvil edilmiş olarak 2490 sayılı kanunun 16 ncı maddesine göre hesap edilerek verilecektir.

İsteklilerin teklif mektuplarını muvakkat teminat ve şartnamesinde yazılı vesikalarla birlikte aynı gün saat 10 a kadar mezkûr komisyona makbuz mukabilinde vermeleri lâzımdır. (1683) (1005)

ETİ BANK

Garp Linyitleri İşletmesinden:

Müessesenin Soma, Tavşanlı, Değirmisaz işletmelerinde çalışmak üzere

Bir Maden Mühendisi

ve

Bir Makine Mühendisi

aranmaktadır. Talip olanların Balıkesir Posta kutusu 5 numaralı adresine tahriren müracaatları ilân olunur.

Kapalı zarf usulile eksiltme ilânı

Sıhhat ve içtimai muavenet vekâletinden

1 — Ankara tıp fakültesi müştemilâtından (380,304,52) üç yüz seksen bin üç yüz dört lira elli iki kuruş bedeli keşifli doğum ve nisaiye kliniği umum fenni tesisat işleri kapalı zarf usulile eksiltmeye konulmuştur.

2 — Eksiltme 8 Nisan pazartesi günü saat on beş buçukta (15,30) da Ankarada Sıhhat ve İçtimai Muavenet Vekâletinde teşekkül eden hususi komisyonca yapılacaktır.

3 — Eksiltme şartnamesi mukavele projesi fenni şartnameler keşif cetveli ve 44 plân 19 lira beş kuruş bedel mukabilinde Ankarada Sıhhat ve İçtimai Muavenet Vekâleti İçtimai Muavenet işleri dairesi riyasetinden ve İstanbulda Sıhhat ve İçtimai Muavenet müdürlüğünden alınabilir.

4 — Muvakkat teminat miktarı (18963) on sekiz bin dokuz yüz altmış üç liradır.

5 — Talipler aşağıdaki vesikaları teminat zarfından başka ayrıca bir zarf içine koyacaklardır. Gerek teminat ve gerekse vesikalara ait her iki zarf diğer bir dış zarfa konulacaktır.

A — Taliple- şirket olursa 2490 sayılı kanunun üçüncü maddesinin (A ve B) fıkralarında yazılı vesaik.

B — Cari seneye ait ticaret odası vesikası.

C — 300000 üç yüz bin liradan aşağı olmamak üzere yaptığı fenni tesisat işlerini iyi başardığına dair vesikalar.

6 — Kanunun tarif ettiği şekilde hazırlanmış olması lâzım gelen zarflar 8 nisan pazartesi günü saat on dört buçuğa (14,30) kadar makbuz mukabilinde Ankarada Sıhhat ve İçtimai Muavenet Vekâleti İçtimai Muavenet işleri dairesi reisliğine tevdi edilmelidir. Posta ile ve teahhüdlü olarak gönderilecek zarflar da aynı saatte Vekâlette bulunmalıdır. Muayyen vakitten sonra verilmek istenilen zarflar kabul edilmiyeceği gibi postada vaki olacak teahhürler de nazara alınmaz. (1178) (1989)

Eti Bank

GARP LİNYİTLERİ İŞLETMESİNDEN

Balıkesirdeki İdare Merkezinde Muhasebe kalem âmirliği yapabilecek liyakatte

Bir Muhasip Aranmaktadır

Talip olanların Balıkesir Posta kutusu 5 numara adresine tahriren müracaatları ilân olunur.

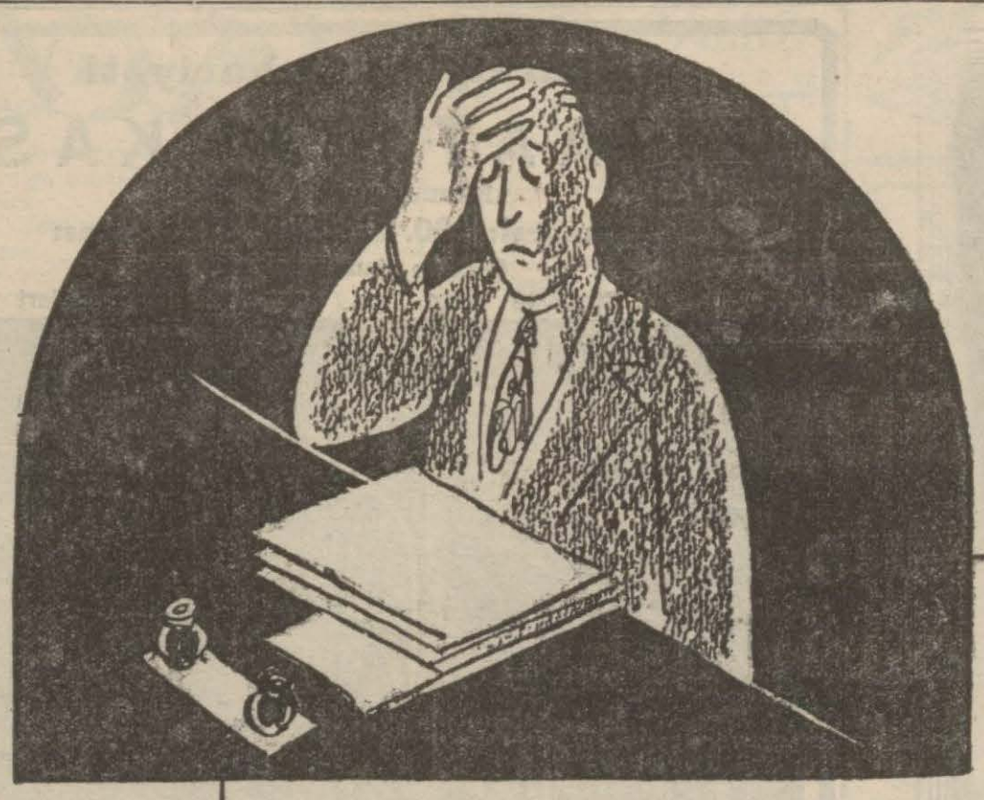

Ne fena tenvirat.

Yeni TUNGSRAM KRIPTON ampullarını kullanmak suretile, aynı para ile çok daha bol ışık elde edeceğini Patron, neden anlamak istemiyor?

TUNGSRAM

KRİPTON

En az parayla
En bol aydınlık

BOURLA BİRADERLER İSTANBUL ANKARA — İZMİR

NEDEN

Bütün mütehassıs diş tabipleri

RADYOLİN

Diş macununu tavsiye ediyorlar. Çünkü:

RADYOLİN

Dişleri beyazlatır. Diş etlerini kuvvetlendirir. Dişlerin çürümesine mâni olur. Ağız kokularını defeder.

Sabah, öğle ve akşam her yemekten sonra günde üç defa fırçalayınız.

Muhtelif sergilerden 18 diploma, 24 altın madalya kazanmıştır.

RADYOLİNİ
Daima kullanınız.

GRİPİN

BAŞ, DİŞ, NEZLE, GRİP, ROMATİZMA

Nevralji, Kırıklık ve bütün ağrılarınızı derhal keser

İcabında günde 3 kaşe alınabilir.

Heryerde pullu kutuları ısrarla isteyiniz.

DERMAN

ROMATIZMA, BAŞ, DIŞ, SINIR ağrıları, ve GRİP, NEZLE; SOĞUK ALGINLIKLAR

Derman kaşelerile derhal geçer, icabında günde 1 - 3 kaşe alınır.

GRİP - NEZLE - NEVRALJİ
BAŞ - DİŞ - KIRIKLIK

SOĞUK ALGINLIKLARI ve AĞRILARI

NEOKALMİNA

TESKİN EDER

İstanbul Defterdarlığından:

Sıra No.	Mükellefi adı, soyadı	Mahalle Sokak No.	Matrah	Kazanç	Buhran	Zam	Sene
1	Nikola Kiryanos	H. ağa Sakız ağaç 21/5	288,00	72,00	14,40		939
2	Sofiya (Sotiri)	Ş. Muhtar İstiklâl C. 18	1440.00	360,00	72,00		»
3	Annik	H. ağa Abanoz 16	225,00	4,05	81		»
4	Haydar Berkmen	» Kırizantem 20/2	240,00	24,08	5,54	3,61	»
5	Bahaettin Ziya	» Sahne 3 - 1/2	150,00	75,00	15,00		»
6	Kirkor Timurcu	» Mahyacı 9	342,00	136,80	27,36		»
7	Suat	» İstiklâl 98	422,00	126,60	25,32	22,79	»
8	Ahmet Kıral	Ş. Muhtar İmamadnan 10/2	108,00	37,80	7,56		»
9	Süren	Ş. Muhtar Tarlabaşı 54	112,50	33,75	6,75		»
10	Panayot Caniş	K. Kulluk Tekir 15/1	48,00	9,60	1,92		»
11	Jak	Çukur K. Kurum 48	36,00	92	18		»
12	Yakup	Bülbül G. başı Dereotu 1	30,00	4,22	97	0,63	»
13	Şahin oğ. H. Yalçın	» Dereptu 36	72,00	1,00	20		»
14	Eftimya Marika	Çukur K. Kulluk 94/3	120,00	36,00	7,20		»
15	Yani Zaharyadis	» Sakızağaç 79	63,00	14,05	2,81		»
16	Todori oğ. Dimitri	» Çukur sok. 12/2	24,00	6,00	1,20		»
17	Kostantin	Ş. Muhtar Sevinç 17/1	600,00	40,44	8,09		»
18	Nezaret Nezaretyan	H. ağa Nevizade 33	235,35	2,90	58	3,48	»
19	Mustafa	» Bayram 11	225,00	0,79	0,15		»
20	Fehmi Bostan	Kocatepe Lamartin 38	120,00	24,00	4,80		»
21	Horap	H. ağa Abanoz 10	420,00	73,30	14,66	29,62	»
22	Mehmet Yurtdaş	» Bayram 11	225,00	0,79	0,15		»
23	Mustafa	» Pire Mehmet 1	48,00	4,24	0,85		»
24	Osman Şahınlar	Çukur Kulluk 122	138,00	40,83	8,17		»
25	Maraya Mano	H. ağa Mektep 7	405,00	91,27	18,25	16,43	»
26	Menas Kayaoğlu	» Yeşil Çam 2/2	48,00	5,95	1,19		»
27	Dimitri Yorgiyadis	Ş. Muhtar caddesi 21	180,00	49,41	9,88		»
28	İstepan	Ş. Muhtar Çiçek apt.	120,00	36,00	7,20		»
29	Mustafa oğ. Memet	Çukur Tatlı badem 10	84,00	16,80	3,36		»
30	Emine	K. Kulluk Turunç 12	198,00	119,89	23,98	143,87	»

Tarlabaşı maliye şubesi mükelleflerinden yukarıda adı, işi ve ticaretgâh adresi yazılı şahıslar terki ticaretle yeni adreslerini bildirmemiş ve tebliğe selâhiyetli bir kimse göstermemiş ve yapılan araştırmada da bulunamamış olduklarından hizalarında gösterilen yıllara ait kazanç ve buhran vergilerini ve zamlarını havi ihbarnamelerin bizzat kendilerine tebliği mümkün olamamıştır. Keyfiyet 3692 sayılı kanunun 10 ve 11 inci maddelerine tevfikan tebliğ yerine geçmek üzere ilân olunur. (2054)

MİLLÎ PİYANGO

150,000 Lira

Cenubî Amerikaya Hava Postası

Her perşembe, RIO DE JANEIRO için Romadan hareket eder ve bütün Şimalî ve Cenubî Amerika için CONDOR ve PAN - AMERİCAN AIRWAYS Servislerile BEREZİLYA'da irtibatı vardır.

Linee Aeree Transcontinentali İTALİANE S. A. ROME

Dr. İhsan Sami

ÖKSÜRÜK şurubu

Öksürük ve nefes darlığı, boğmaca ve kızamık öksürükleri için pek tesirli ilâçtır. Herkes kullanabilir.

HALİL SEZER

KARYOLA ve MADENÎ EŞYA FABRİKASI

Muhtelif cins karyola ve divanlarla madenî mobleler fabrikanın salonlarında teşhir edilmektedir. Bir defa mallarımızı görmeniz menfaatınız ikstizasındandır. Sirkeci, Salkımsöğüt, Demirkapı caddesi No. 7 Tel: 21632

tır. Belçika, İsviçre gazeteleri hararetli | hususunda izhar ettiği arzuyu müsait kar- | da o günkü vaziyetin tenvirine yardım et-